

Hallituksen vuosikertomus 2021

Liite 4 Valtion yhtiöomistus

VALTIONEUVOSTON JULKAISUJA 2022:27

vn.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallituksen vuosikertomus 2021

Liite 4 Valtion yhtiöomistus

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Valtioneuvosto

Valtioneuvoston kanslia

Tekijänoikeuslaki (404/1961) 9 § Tekijänoikeussuojaa vailla olevat teokset

ISBN pdf: 978-952-383-575-7

ISSN pdf: 2490-0966

ISBN painettu: 978-952-383-559-7

ISSN painettu: 2490-0613

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2022

Paino: PunaMusta Oy, 2022

Painotuotteet
4041-0619

PEFC-sertifioitu

Tähän painopaperiin
käytetty puu on peräisin
kestävästi hoidetuista
metsistä ja valvotuista
kohteista

www.pefc.fi

Hallituksen vuosikertomus 2021

Liite 4 Valtion yhtiöomistus

Valtioneuvoston julkaisuja 2022:27**Julkaisija** Valtioneuvosto**Yhteisötekijä** Valtioneuvoston kanslia**Kieli** suomi**Sivumäärä** 96

Tiivistelmä

Valtioneuvosto antaa eduskunnalle hallituksen vuosikertomuksen perustuslain 46 §:ssä säädettyinä kertomuksena hallituksen toiminnasta, valtiontalouden hoidosta ja talousarvion noudattamisesta sekä niistä toimista, joihin hallitus on eduskunnan päätösten johdosta ryhtynyt. Hallituksen vuosikertomuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 9 a §:ssä sekä valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 17 ja 18 §:ssä.

Talousarviolain 18 §:ssä edellytetään, että hallituksen vuosikertomukseen otettavien valtiontalouden ja valtion taloudenhoidon sekä toiminnan tuloksellisuuden kuvausten tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot talousarvion noudattamisesta, valtion tuotoista ja kuluista, valtion taloudellisesta asemasta sekä tuloksellisuudesta (oikea ja riittävä kuva). Säädösten kertomuksen sisältöä määrittävät erityisesti myös valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) vaatimukset. Hallituksen vuosikertomus vuodelta 2021 muodostuu viidestä osasta:

- Hallituksen vuosikertomus
- liite 1 Ministeriöiden tuloksellisuuden kuvaukset
- liite 2 Tilinpäätöslaskelmat
- liite 3 Toimenpiteet eduskunnan lausumien ja kannanottojen johdosta
- liite 4 Valtion yhtiöomistus

Asiasanat hallituksen vuosikertomukset, eduskunta, tiedonsaanti, valtioneuvosto, hallituksen kertomukset, tilinpäätös, omistajaohjaus**ISBN PDF** 978-952-383-575-7**ISSN PDF** 2490-0966**ISBN painettu** 978-952-383-559-7**ISSN painettu** 2490-0613**Julkaisun osoite** <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-575-7>

Regeringens årsberättelse 2021

Bilaga 4 Statens bolagsinnehav

Statsrådets publikationer 2022:27**Utgivare** Statsrådet**Utarbetad av** Statsrådets kansli**Språk** finska**Sidantal**

96

Referat

Enligt i 46 § i grundlagen ska statsrådet lämna en berättelse till riksdagen om regeringens verksamhet, skötseln av statsfinanserna och om hur budgeten har följts samt om regeringens åtgärder med anledning av riksdagens beslut. Närmare bestämmelser om regeringens årsberättelse finns i 9 a § i lagen om statsrådet (175/2003) och i 17 och 18 § i lagen om statsbudgeten (423/1988).

I 18 § i lagen om statsbudgeten förutsätts det att de redogörelser för statsfinanserna och skötseln av statsfinanserna samt resultat av statens verksamhet som tas in i regeringens årsberättelse ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om hur budgeten följts och om statens intäkter och kostnader, om statens ekonomiska ställning och resultat (rättvisande bild). På författningsnivå fastställs årsberättelsens innehåll i synnerhet i förordningen om statsbudgeten (1243/1992). Regeringens årsberättelse för 2021 består av fem delar:

- Regeringens årsberättelse
- Bilaga 1 Ministeriernas resultatöversikter
- Bilaga 2 Bokslutskalkyler
- Bilaga 3 Åtgärder med anledning av riksdagens uttalanden och ställningstaganden
- Bilaga 4 Statens bolagsinnehav

Nyckelord

regeringens årsberättelser, riksdagen, tillgång till information, statsrådet, regeringens berättelser, bokslut, ägarstyrning

ISBN PDF 978-952-383-575-7**ISBN tryckt** 978-952-383-559-7**ISSN PDF** 2490-0966**ISSN tryckt** 2490-0613**URN-adress** <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-575-7>

Sisältö

1	Kertomusvuoden tapahtumia	7
2	Yhtiöomistuksen avainluvut	10
3	Vaurautta vastuullisella omistajuudella	12
4	Vastuullisuus	14
5	Valtion salkku budjettitaloudessa	23
6	Valtion omistajaohjaus toimintona	25
7	Valtion tavoitteet omistajana	26
8	Hallitusvalinnat ja hyvä hallintotapa	29
9	Palkitseminen	32
10	Perustietoa salkkuyhtiöistä	33
11	Pörssisalkun kehitys	37
	11.1 Valtion suora pörssiomistus	37
	11.2 Solidiumin kautta omistetut yhtiöt	40
12	Valtion suora pörssiomistus	43
	Finnair Oyj	43
	Fortum Oyj	44
	Neste Oyj	45
	SSAB AB	46
13	Listaamattomat kaupalliset yhtiöt	47
	Arctia Oy	47
	Boreal Kasvinjalostus Oy	48
	Finavia Oyj	49
	Fingrid Oyj	50
	Gasgrid Finland Oy	51
	Gasum Oy	52
	Kemijoki Oy	53
	Leijona Catering Oy	54
	Motiva Oy	55

Neova Oy	56
Patria Oyj	57
Posti Oyj	58
Suomen Lauttaliikenne Oy	59
Suomen Rahapaja Oy	60
Suomen Siemenperunakeskus Oy	61
Suomen Viljava Oy	62
Tapio Oy	63
VR Group Oy	64
14 Erityistehtävähtiöt.....	65
A-Kruunu Oy.....	65
Alko Oy	66
Cinia Oy	67
CSC – Tieteen tietotekniikan keskus	68
DigiFinland Oy	69
FinnHEMS Oy	70
Finnpilot Pilotage Oyj.....	71
Finnvera Oyj.....	72
Governia Oy.....	73
Hansel Oy	74
HAUS Kehittämiskeskus Oy.....	75
Hevosopisto Oy.....	76
Ilmastorahasto Oy	77
Kuntarahoitus Oyj	78
Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy.....	79
Solidium Oyj	80
STUK International Oy	81
Suomen Erillisverkot Oy.....	82
Suomen Ilmailuopisto Oy	83
Suomen Kaasuverkko Oy.....	84
Suomen Malmijalostus Oy	85
Suomen Teollisuussijoitus Oy (Tesi).....	86
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy.....	87
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund).....	88
Veikkaus Oy	89
Yleisradio Oyj.....	90
Tietolähteet ja tunnuslukujen laskentakaavat	91
Valtion omistusosuudet ja eduskuntavaltuudet 31.12.2021	93

1 Kertomusvuoden tapahtumia

Veikkaus aloitti kansainvälisen liiketoiminnan valmistelun

Valtioneuvoston kanslia antoi 15. tammikuuta luvan Veikkaus Oy:lle aloittaa valmistelu, jolla luotiin tekninen valmius yritysten välisen uuden liiketoiminnan aloittamiseen. Päätös perustui valtioneuvoston linjaukseen EU-oikeudellisten reunaehtojen sallivuudesta. Veikkaus perusti vuoden 2022 tammikuussa tytäryhtiön, joka myy kansainvälisille rahapeliyrityksille digitaalisia pelejä ja niihin liittyviä palveluja.

Valtio puoltaa nimitystoimikuntien esityksiä

Helmikuussa valtio ilmoitti sitoutuvansa vuodesta 2022 alkaen puoltamaan nimitystoimikuntien yksimielisiä esityksiä yhtiökokouksissa omistajapoliittisen periaatepäätöksen linjausten mukaisesti. Nimitystoimikuntien esitykset sisältävät ehdotukset hallituspaikoista ja hallituspalkitsemisesta. Tällä vahvistetaan hyvän hallintotavan mukaista käytäntöä ja pyritään turvaamaan valtion omistusten suotuisa arvonkehitys kestäväällä tavalla. Osakkeenomistajien nimitystoimikunta on yhtiöiden suurimpien osakkeenomistajien muodostama toimielin.

Suomen Malmijalostus kanslian omistajaohjaukseen

Suomen Malmijalostus Oy siirrettiin toukokuussa työ- ja elinkeinoministeriön omistajaohjauksesta valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston omistajaohjaukseen. Siirto perustuu valtioneuvoston omistajapoliittisen periaatepäätöksen linjaukseen, jonka mukaisesti omistajuuden ja regulaation eriyttämistä tulee vahvistaa entisestään. Omistajaohjausosasto vastaa ensisijaisesti kaupallisten yhtiöiden omistajaohjauksesta.

Valtio tuplasi omistuksensa Suomen Ilmailuopistossa

Suomen valtio osti heinäkuussa 48,5 prosenttia Suomen Ilmailuopisto Oy:n osakekannasta Finnair Oyj:ltä ja omistaa yhtiöstä nyt 98 prosenttia. Suomen Ilmailuopisto kouluttaa ammattitaitoisia liikennelentäjiä sekä helikopterilentäjiä. Suomen kaupalle ja taloudelle lentoyhteyksien häiriötön toimivuus on elintärkeää ja ammattitaitoisten liikennelentäjien saatavuuden varmistaminen on olennaista.

Koronapandemia kuritti salkkua edelleen

Pitkittänyt koronapandemia kuritti yhtiöitä toista vuotta peräjälkeen. Tämän vuoksi valtio joutui myös 2021 tukemaan kansallisesti merkittävää liikennesektoria eduskunnan päätöksillä. Järjestelyllä on Euroopan komission kilpailuviranomaisen hyväksyntä Euroopan unionin valtioneuvoston päätöksellä. Pandemian tulosvaikutukset näkyivät myös valtion osinkovirrassa.

Finavialle 350 miljoonan pääomitus

Vuoden 2021 talousarviossa eduskunta myönsi 350 miljoonaa euroa käytettäväksi Finavian maksuvalmiuden varmistamiseen. Maaliskuussa valtio sijoitti yhtiöön 317 miljoonaa euroa ja syyskuussa antoi yhtiölle 33 miljoonan euron pääomilainan. Yhtiö tarvitsi lisäpääomituksen, koska koronapandemian aiheuttama muutos lentomatkustuksen määrässä on ollut dramaattinen. Finavian lentoasemilla matkustajamäärät olivat yli 75 prosenttia pienemmät verrattuna pandemiaa edeltävään aikaan, ja ennusteiden mukaan kestää vuosia, ennen kuin matkustajamäärät palautuvat kriisiä edeltävälle tasolle.

400 miljoonan lainalmiitti Finnairille

Keväällä 2020 eduskunta myönsi 700 miljoonan euron määrärahan Finnairin tukemiseksi koronapandemian vuoksi. Summasta käytettiin noin 300 miljoonaa vuonna 2020. Jäljelle jääneet noin 400 miljoonaa euroa käytettiin vuonna 2021 siten, että valtio allekirjoitti 17.3. sopimuksen yhtiön kanssa 400 miljoonan euron hybridilainalmiitistä. Limiitistä noin 350 miljoonaa euroa tuli Finnairin käytettäväksi heti ja noin 50 miljoonalle eurolle haettiin komission erillinen hyväksyntä myöhemmin samana vuonna.

Yhtiöomistuksista tuloja 2,1 miljardia euroa

Vuonna 2021 valtio sai yhtiöomistuksistaan tuloja yhteensä 2,1 (0,9) miljardia euroa. Tulot koostuivat osinkotuloista ja pääomanpalautuksista. Kaikkien pörssiomistusten tuotto oli 2,9 (35,4) prosenttia, joten tuottokehitys jäi selvästi yleisestä markkinakehityksestä.

SSAB valtioneuvoston kanslian omistajaohjaukseen

Talouspoliittisen ministerivaliokunnan puollon mukaisesti Solidiumin 6,3 prosentin omistus ja 8,0 prosentin äänivalta teräsyhtiö SSAB AB:sta siirrettiin valtiolle ja valtioneuvoston kanslian omistajaohjaukseen. Samalla omistukselle asetettiin strateginen intressi. Valtion suorassa omistuksessa ovat strategisen intressin omistukset.

Anora Solidiumiin

Valtioneuvoston yleisistunto päätti 25.11.2021 siirtää pörssi-yhtiö Anora Group Oyj:n osakkeet valtioneuvoston kansliasta erityistehtävä-yhtiö Solidium Oy:n omistukseen ja omistajaohjaukseen. Valtion Anora-omistuksella on finanssi-intressi ja omistusosuus on 19,4 prosenttia.

Kertomusvuoden jälkeiset tapahtumat

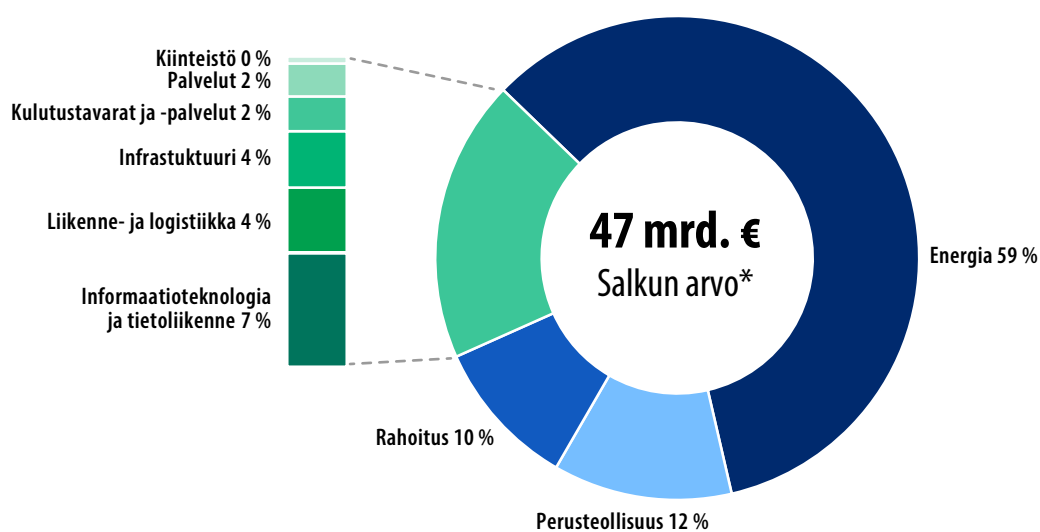
Vuoden 2022 alkupuolella energian hinnat ovat edelleen nousseet tuntuvasti vuoden 2021 jälkimmäisen puoliskon viitoittamalla tiellä. Samalla on todistettu erityisesti kaasumarkkinoilla markkinahintojen ennennäkemättömän holtitonta ja ennakoimatonta vaihtelua.

Historiallisen epäselvä globaali ja geopoliittinen tilanne on juurisyy markkinoiden epävarmuuteen. Suomessa energianhinnat ovat nousseet vähemmän kuin euroalueella keskimäärin. Silti vaikutus on kriittinen valtion yhtiöomistussalkun liikenne- ja logistiikka sekä energia-alan yhtiöihin. Valtio-omistaja seuraa tilannetta aktiivisesti sekä keskustelee yhtiöiden kanssa nykytilanteesta, tulevaisuuden näkymistä sekä mahdollisista omistajan toimista poikkeuksellisessa tilanteessa.

Energiatuotteiden kysyntä on kasvanut koronan pahimman vaiheen hellittäessä, mutta samaan aikaan energian tuotanto kärsii pandemian aikana toteutuneesta tuotantokapasiteetin pienenemisestä. Myös epävakaa geopoliittinen tilanne on vaikuttanut energian hintojen nousuun. Polttonesteiden osalta kokonaiskuva on samansuuntainen.

2 Yhtiöomistuksen avainluvut

Valtion yhtiöomistuksen toimialoittainen jakautuminen 2021

68
kpl

Yhtiöt

307

tuhatta

Henkilöstö

220,5
mrd. €

Liikevaihto

11,7
mrd. €

Liikevoitto

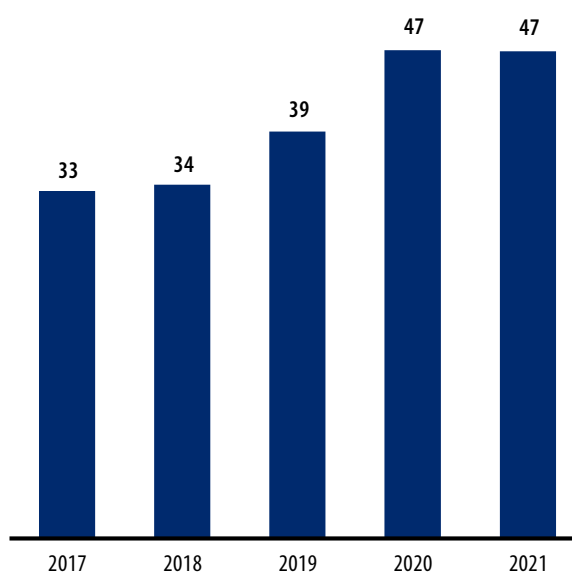
6,7
mrd. €

Investoinnit

9,8
mrd. €

Verojalanjälki**

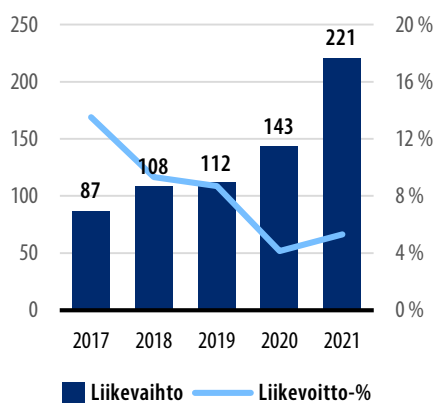
Valtion yhtiöomistusten arvo 2017–2021, mrd. €

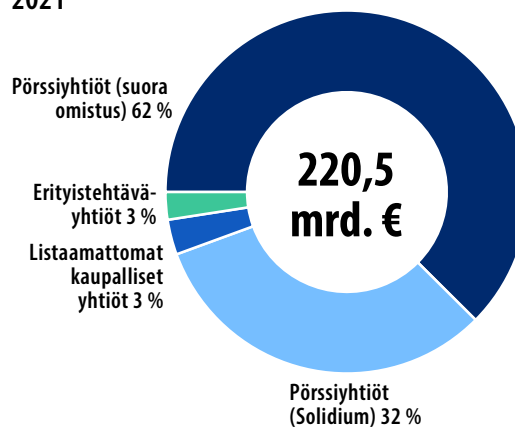
* Vuoden 2021 lopussa. Pörssiyritysten osalta markkina-arvo, listaamattomien yritysten osalta omistajaohjauksen tekemä arvonmääritys.

** Verolanjäljessä ei mukana Solidiumin omistamia yrityksiä.

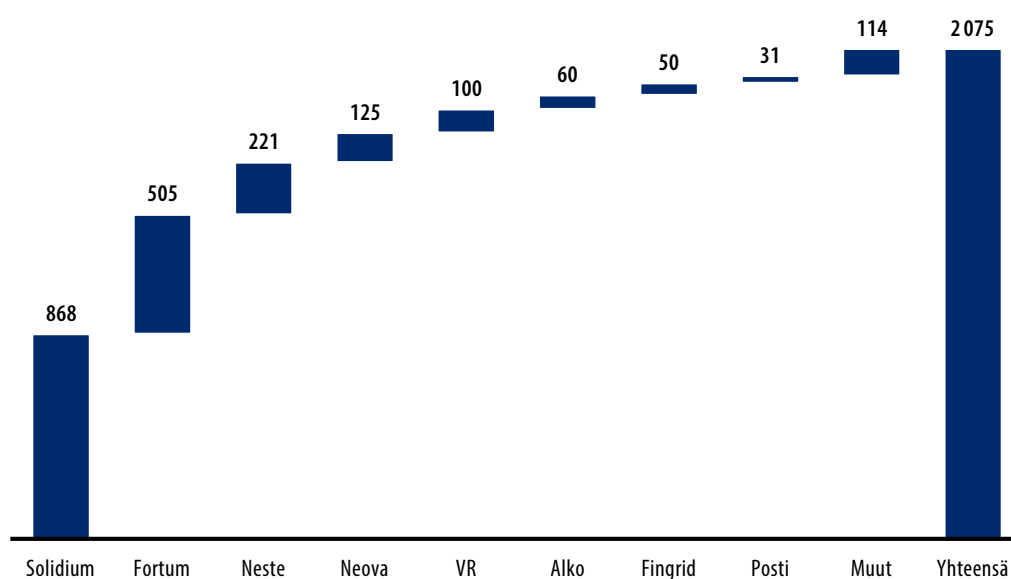
Valtionyhtiöiden liikevaihto (mrd. €) ja liikevoitto-% 2017–2021

Valtionyhtiöiden liikevaihto yhtiöryhmittäin 2021

Valtion saama voitonjako ja osakemyyntitulot yhtiöittäin kassaperusteisesti 2021, milj. €

3 Vaurautta vastuullisella omistajuudella

Valtion yhtiöomistussalkku on osa budjettitaloutta. Valtiolla on omistuksia yli 60 yhtiössä, jotka se omistaa kokonaan tai osittain muiden omistajien kanssa. Vuosittain valtion budjettiin tuloutetaan osinko- ja pääomatuloja sekä mahdollisia osakemyyntituloja. Viime vuosina valtion osake- ja pääomatulot ovat vaihdelleet voimakkaastikin. Tuloutus perustuu yhtiöiden suoriutumiseen kilpailuilla markkinoilla ja valtion omistajapoliittiseen tahtotilaan.

Valtio on viime vuosina perustanut yhtiöitä valtioneuvoston päätöksillä ja pääomittanut niitä joko suoraan valtion budjetista tai hyödyntämällä osakevarallisuuttaan. Tällöin on tyypillisesti ollut kyse valtion tarpeesta yhteiskunnallisen toiminnon yhtiöittämiseksi sen tehostamisen tai turvaamisen perusteella.

Tavoitteena hyvä taloudellinen ja yhteiskunnallinen kokonaistulos

Omistajaohjaus on toiminto, jolla hoidetaan ja kehitetään valtion yhtiövarallisuutta. Valtioneuvoston kansliassa on omistajaohjausosasto, joka vastaa toiminnosta ja sen kehittämisestä koko valtioneuvoston laajuisesti sekä koordinoi ministeriöiden välistä omistajaohjausyhteistyötä. Päivittäinen omistajaohjaustyö on alisteinen maan hallituksen omistajapoliittisille linjauksille ja päätöksille.

Valtio tavoittelee yhtiöomistuksistaan mahdollisimman hyvää taloudellista ja yhteiskunnallista kokonaistulosta. Taloudellinen tulos muodostuu osingoista ja pääomanpalautuksista sekä mahdollisista osakkeiden myyntituloista. Yhteiskunnallisella tuloksella tarkoitetaan valtion vaatimusta yhtiöille toimia vastuullisesti hyvänä yrityskansalaisena. Näiden toteuttamiseksi valtio on jakanut omistuksensa kolmen intressin perusteella. Finanssiintressin yhtiöistä pyritään saamaan etupäässä tuloja valtion budjettiin. Strategisen intressin yhtiöissä valtion omistuksella pyritään turvaamaan valtiolle tietty kansallisen merkityksen toiminto tai tehtävä. Erityistehtäväyhtiöillä on erikseen määritelty tehtävä valtiolle hoidettavanaan.

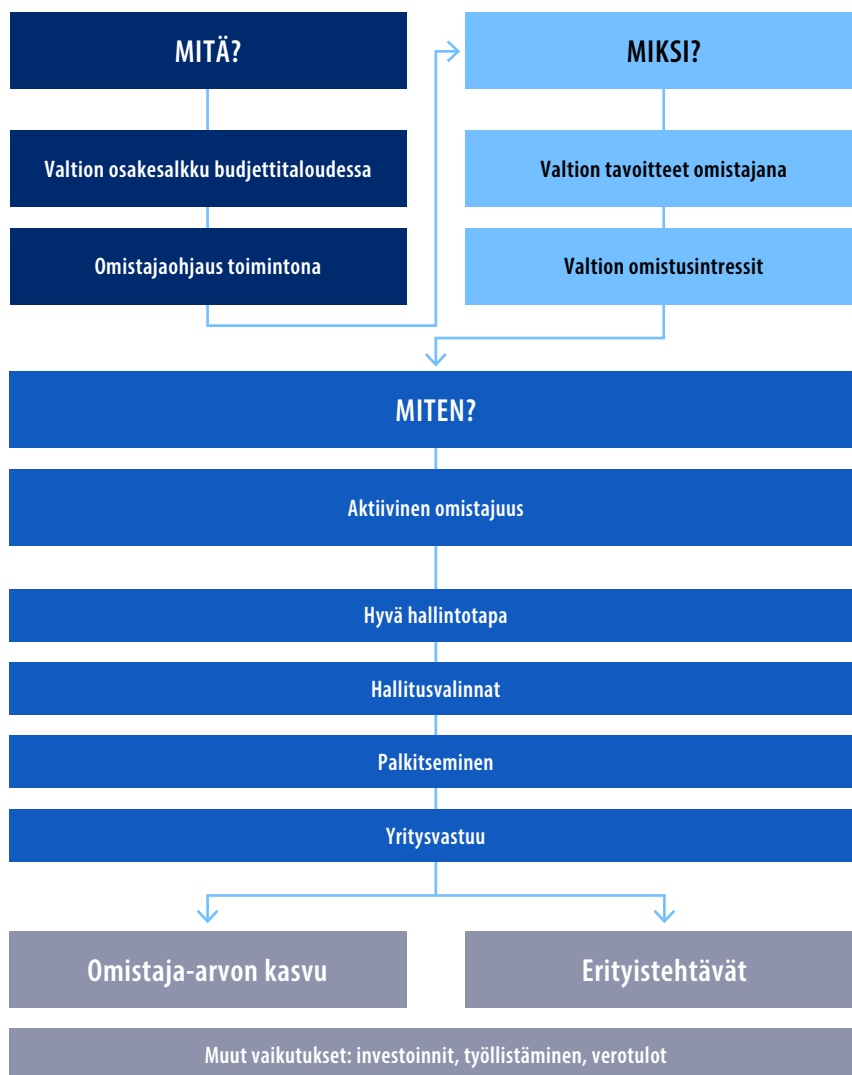
Omistajaohjaus perustuu lakiin ja hyvään hallintotapaan

Valtio on aktiivinen omistaja, jonka toiminta perustuu lakiin ja hyvään hallintotapaan. Tärkein päätöksentekoeleini on yhtiökokous, jossa valtio muun muassa nimittää yhtiön

hallituksen jäsenet omistuksensa koon mukaisella omistajavallalla. Yhtiökokouksissa valtio edellyttää, että yhtiöt esittävät palkitsemis- ja yritysvastuuraportit ennen vastuuvapauksien myöntämistä. Kevään 2022 yhtiökokouksissa valtio ensimmäistä kertaa edellyttää, että yhtiöt raportoivat yritysvastuukriteerit osana palkitsemista.

Aktiivisella ja vastuullisella omistajapolitiikalla ja -ohjauksella tavoitellaan kestävästä omistaja-arvon kasvua. Tämä tarkoittaa pyrkimystä tasaiseen euromääräiseen tulovirtaan salkusta valtion budjettiin sekä yhteiskunnallisesti tarkasteltuna kestävästä kokonaistulosta. Tukeakseen yhtiöitä tavoitteiden saavuttamisessa valtio käyttää niitä omistajan keinoja, jotka sillä on käytössään, kuten esimerkiksi omistajapoliittisia linjauksia ja hallitusvalintoja.

Kuvio 1. Valtion omistajaohjauksen malli

4 Vastuullisuus

Valtio-omistajan vastuullisuusodotukset

Yhtiöiden kyky ratkoa kestävän kehityksen kysymyksiä vaikuttaa yhä enenevässä määrin niiden kilpailukykyyn ja samalla omistaja-arvoon. Yritysvastuun edistäminen onkin kiinteä osa aktiivisen valtio-omistajan keinovalikoimaa omistaja-arvon kasvattamisessa ja vaalimisessa.

Valtio-omistajan odotuksia yhtiöiden vastuullisuudesta on kuvattu [omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä](#), joka julkaistiin vuonna 2020. Yhtiöiltä odotetaan yritysvastuussa edelläkävijyyttä. Valtio-omistaja edellyttää, että yritykset integroivat vastuullisuuden vahvasti osaksi liiketoimintaansa. Yritysten odotetaan tunnistavan liiketoimintansa kannalta olennaiset yritysvastuun asiat, asettavan niille mitattavat, kunnianhimoiset tavoitteet ja johdettavan vastuullisuutta tavoitteellisesti. Yhtiöiden tulee raportoida yhtiökokouksissa tavoitteiden toteutumisesta, tehdyistä toimenpiteistä ja seuraavien vuosien tavoitteista.

Valtio-omistaja odottaa, että yhtiöt seuraavat toiminnassaan kansainvälisesti tunnustettuja yritysvastuun sopimuksia ja periaatteita (esim. [OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille](#), YK:n [Global Compact -aloite](#) ja YK:n [yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet](#)) yrityskohtaisesti soveltuvin osin.

Yhtiöiden tulee ottaa huomioon ihmisoikeudet sekä omassa toiminnassaan että toimitusketjussaan. Yhtiöiden tulee huomioida YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet, joissa yritysten edellytetään täyttävän huolellisuusvaatimuksen (due diligence) varmistessaan, ettei niiden toiminnassa loukata ihmisoikeuksia. Yhtiöiden on myös valmisteltava yhtiön toimintaan soveltuva korruptionvastainen toiminta- ja raportointimalli, ellei sellaista vielä ole käytössä.

Whistleblowing-kanava käyttöön yhtiöissä

Henkilöstöllä ja muilla sidosryhmillä on oltava luotettava tapa tuoda yritysjohdon tietoon mahdolliset ihmisoikeusloukkaukset ja muut havaitut epäkohdat tai väärinkäytökset. Tätä varten valtio-omisteisilla yhtiöillä tulee olla käytössään anonyymi ilmoituskanava eli ns. whistleblowing-kanava tai muu vastaava järjestelmä.

Kaikilla valtioneuvoston kanslian ohjauksessa olevilla yhtiöillä on käytössä whistleblowing- tai vastaava ilmoituskanava.

Yhtiöiden on selvitettävä oman liiketoimintansa vaikutukset ilmastoon, ympäristöön ja luonnon monimonimuotoisuuteen sekä asetettava niihin liittyvät tavoitteet, jotka ovat mitattavissa ja samalla kunnianhimoiset verrokkiyhtiöihin nähden. Valtio-omisteisten yhtiöiden edellytetään ottavan huomioon Pariisin ilmastopimuksen tavoite ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi 1,5 asteeseen, samoin kuin tavoite hiilineutraalista Suomesta 2035. Tavoitteet tulee saavuttaa sosiaalisesti vastuullisella tavalla ja kestävä kilpailukykyä vahvistaen.

Yhtiöiden tulee tunnistaa liiketoimintansa vastuullisuusriskit ja -mahdollisuudet sekä omassa toiminnassaan että arvoketjussaan. Vastuullisuusriskit tulee liittää osaksi riskienhallintajärjestelmää.

Valtion yhtiösalkun tyypillisimpiä vastuullisuusriskejä ovat kasvihuonekaasupäästöt ja muut ilmastomuutokseen sekä asiakassuhteisiin liittyvät riskit. Toistaiseksi luonnon monimuotoisuuteen liittyviä riskejä on tunnistettu melko vähän. Vastuullisuuden tuomat liiketoimintamahdollisuudet liittyvät esimerkiksi oman toiminnan tai arvoketjun päästörasituksen keventämiseen sekä henkilöstöön liittyviin asioihin kuten työntekijäsuhteiden, osaamisen ja tyytyväisyyden kehittämiseen.

Yhtiösalkun vastuullisuuden jalkautus

Valtio-omistajan keskeisiä keinoja vastuullisuuden jalkauttamisessa ovat hallitusvalinnat, yhtiökokoukset ja yhtiöiden kanssa käytävä dialogi.

Omistajaohjauksen kannalta keskeinen päätöksentekuelin on yhtiön hallitus. Valtio-omistaja analysoi säännöllisesti yhtiöiden hallituksen kokoonpanoa suhteessa yhtiön

strategiaan ja tulevaisuudennäkymiin ja tekee johtopäätöksiä siitä, onko kokoonpano tarpeiden mukainen. Osana tätä harkintaa analysoidaan, onko hallituksen vastuullisuusosaaminen sillä tasolla, mitä yritys tarvitsee haasteiden ja mahdollisuuksien näkökulmasta.

Yhtiökokouksessa valtio-omisteiset yhtiöt raportoivat vastuullisuustavoitteistaan ja niiden saavuttamisesta. Vastuullisuusteemat ovat säännöllisesti esillä myös silloin, kun valtio-omistajan edustajat tapaavat yrityksiä.

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastolla on muodostettu yritys vastuutiimi, joka keskittyy vastuullisuusteemojen kehittämiseen ja koordinointiin. Vuonna 2021 koko valtioneuvoston omistajaohjaustehtäviä hoitavalle virkamieskunnalle järjestettiin Aalto University Executive Educationin kanssa valmennus, jonka tarkoituksena oli kehittää vastuullisuusosaamista.

Salkkuyhtiöiden vastuullisuuden seuranta ja analyysi

Yritysvastuu on integroitu osaksi valtion omistajaohjauksen toimintaa, ja yhtiöiden vastuullisuutta seurataan ja analysoidaan osana muuta omistajastrategista työtä. Yritysvastuuasioden olennaisuuden ja vaikutusten arviointi sulautuu tällä tavoin muuhun yhtiöistä tehtävään taloudelliseen ja strategiseen analyysiin.

Omistajaohjausosasto kerää ja analysoi vuosittain yritysten taloudellisen datan ohessa myös vastuullisuusdataa, jota kerätään eri lähteistä, kuten vastuullisuusraporteista. Raportoidun tiedon perusteella seurataan ja analysoidaan, mitkä vastuullisuusasiat ovat olennaisia yhtiön liiketoiminnan kannalta ja miten ne vaikuttavat yhtiön menestykseen. Omistajaohjausosasto seuraa myös, miten yhtiöt noudattavat valtioneuvoston omistajapoliittisen periaatepäätöksen linjauksia ja kehittävät toimintaansa niiden mukaisesti.

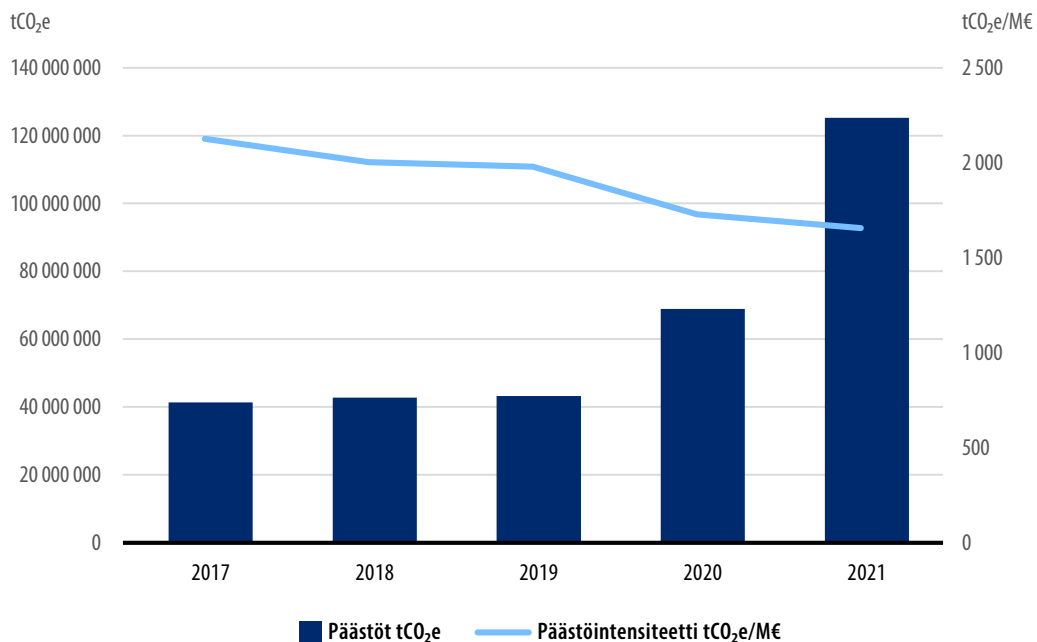
Omistajalle on erityisen tärkeää saada kokonaiskuva siitä, millainen vaikutus vastuullisuudella on omistaja-arvoon: esimerkiksi millaisia vastuullisuuden liiketoimintariskejä ja -mahdollisuuksia yhtiöt ovat tunnistaneet, millaisella tasolla vastuullisuuden johtaminen on yrityksessä ja miten yritysvastuu näkyy strategiassa. Vastuullisuusdatan ja yhtiöiden vastuullisuusraportoinnin perusteella valtio-omistaja tekee johtopäätöksiä siitä, mitkä ovat kyseisen yrityksen menestyksen kannalta olennaiset vastuullisuusasiat, onko vastuullisuus riittävästi integroituna yrityksen strategiaan ja tavoitteisiin sekä suoriutuuko se vastuullisuustehtävissään ja tavoitteissaan omistajan edellyttämällä tavalla. Näitä johtopäätöksiä omistaja integroi kunkin yrityksen omistajastrategiaan.

Yritysvastuuseen liittyvää tietoa kerätään säännöllisesti mm. yhtiön vastuullisuustavoitteista ja -mittareista sekä sosiaalisen vastuun tunnusluvuista kuten tapaturmataajuudesta, sairauspoissaoloista, työttyytyväisyydestä ja asiakastyytyväisyydestä. Yritysten tulee

raportoida myös sekä suorista että epäsuorista päästöistään kasvihuonekaasuprotokollan mukaisesti (eli scope 1, 2 ja 3).

Vuonna 2021 päästöistä raportoi omistajalle 62 prosenttia valtionomisteisista yhtiöistä. Näiden yhtiöiden hiilijalanjälki oli 126 miljoonaa tonnia CO₂e¹ vuonna 2021. Omistaja-ohjaus seuraa jatkossa säännöllisesti yhtiösalkun kokonaispäästöjä ja päästöraportoinnin kattavuuden kehittymistä.

Kuvio 2. Eniten päästöjä aiheuttaneiden valtionyhtiöiden absoluuttiset päästöt ja päästöintensiteetti 2017–2021.

Omistajaohjauksessa tehtiin vertailu siitä, miten 10 vuonna 2021 eniten päästöjä raportoineen valtio-omisteisen yhtiön päästöt² ovat kehittyneet vuosina 2017–2021. Absoluuttisia päästöjä tarkasteluperiolla nostaa Uniperin yhdistäminen Fortumin päästölukuihin vuonna 2020 ja 2021. Päästöintensiteetti on kuitenkin laskenut tarkasteluperiodilla.

¹ laskettu valtion omistusosuuksien perusteella. Scope 1,2,3 päästöt yhtiöiden raportoiman mukaisesti. Päästöjen raportointitaso vaihtelee yhtiöittäin.

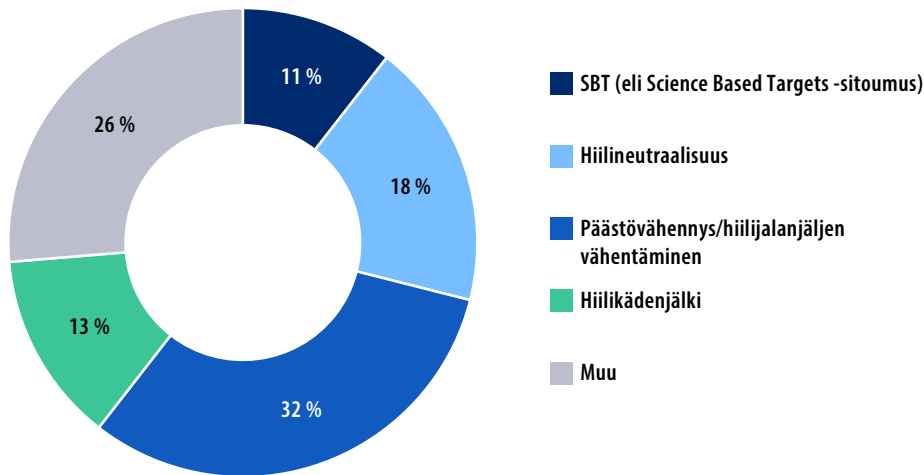
² valtion omistusosuuksien perusteella

Hiilikädenjälki kertoo päästövähennysten määrästä

Siinä missä hiilijalanjäljen mittaamisessa keskitytään tuotteen tai palvelun kielteisiin päästövaikutuksiin, hiilikädenjälki kuvaa sitä, miten paljon ratkaisu vähentää päästöjä. Hiilikädenjäljellä tarkoitetaan tuotteen tai palvelun ilmastohyötyjä eli päästövähennyspotentiaalia käyttäjälle, esimerkiksi asiakkaalle, verrattuna toiseen markkinoilla olevaan tuotteeseen tai palveluun. Vähäpäästöisemmän ratkaisun avulla asiakas pystyy alentamaan omaa hiilijalanjälkeään.

Nesteen tavoitteena on vähentää asiakkaidensa kasvihuonekaasupäästöjä uusiutuvien ja kiertotalousratkaisujen avulla vuosittain vähintään 20 miljoonaa CO₂e-tonnia vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2021 Nesteen asiakkaat vähensivät yhtiön tuotteiden avulla kasvihuonekaasupäästöjään 10,9 miljoonaa tonnia. Nämä päästövähennykset, jotka saavutetaan Nesteen uusiutuvien ja kiertotalousratkaisujen avulla, ovat yli kaksi kertaa suuremmat kuin yhtiön fossiilisten ja uusiutuvien jalostamoyksikköjen toimintojen ja koko logistiikan vuotuiset päästöt yhteensä.

Suurin osa valtio-omisteisten yhtiöiden ilmastonmuutokseen liittyvistä tavoitteista koskee päästöjen tai hiilijalanjäljen vähentämistä. Noin viidennes valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa olevista yhtiöistä on asettanut hiilineutraalisuustavoitteen. Hiilineutraalisuustavoitteiden kattavuus vaihtelee yhtiöittäin. Neljän valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa olevan yhtiön ilmastotavoitteet on joko hyväksytty Science Based Targets (SBT) -ilmastoaloitteeseen tai yhtiöt ovat sitoutuneet niihin.

Kuvio 3. Valtionyhtiöiden ilmastotavoitteet

Vastuullisuus osana palkitsemista

Yksi keskeinen työkalu vastuullisuuden jalkauttamisessa valtionyhtiöihin on, että valtio-omistaja odottaa yhtiöiltä yritys vastuun integroimista palkitsemiseen. Vastuullisuuden kytkeminen yhtiön palkitsemiseen on myös ohjausvaikutukseltaan tehokas. Sellaisille valtion kokonaan omistamille yhtiöille, jotka tuottavat kansalaisille tärkeitä peruspalveluja, suositellaan palkitsemismittareihin asiakastytyväisyyteen, palvelun laatuun ja saatavuuteen liittyviä mittareita.

Valtionyhtiöiden palkitsemisjärjestelmissä on vastuullisuuteen liittyviä tavoitteita muun muassa työturvallisuuteen, henkilöstö- ja asiakastytyväisyyteen ja päästöjen vähentämiseen sekä muihin ympäristövaikutuksiin liittyen.

Ongelmapelaamista ehkäistään pakollisella tunnistautumisella

Veikkauksessa laajennettiin vuonna 2021 pelaamisen pakollista tunnistautumista. Digipelaamisen lisäksi muun muassa peliautomaattien ja pöytäpelien pelaaminen edellyttää nyt tunnistautumista.

Vaativalla tunnistautumisella vaiheittain kaikissa peleissään Veikkaus pyrkii ennaltaehkäisemään peliongelmaa ja samalla vahvistamaan ikärajavaltontaa. Kun pelit ovat pelattavissa vain tunnistautuneena, pelaaja voi asettaa itselleen sopivat rajat tai pelieston sekä pysyy tilanteen tasalla pelaamisestaan.

Valtionyhtiöiden kestävän kehityksen tavoitteet

Omistaja-arvon kasvattamisen kannalta valtio-omistajalle on tärkeää, että vastuullisuusasiat on vahvasti integroitu yhtiöiden strategioihin. Valtio-omistaja pitää tärkeänä, että valtio-omisteisen yhtiöt edistävät strategioillaan myös [YK:n kestävän kehityksen tavoitteita \(Sustainable Development Goals, SDG\)](#). Valtion salkkuyhtiöiden yleisimmät YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ovat ihmisarvoista työtä ja talouskasvia (tavoite nro 8), kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja (SDG 9), vastuullista kuluttamista (SDG 12), ilmastotekoja (SDG 13) sekä yhteistyö ja kumppanuus (SDG 17).

Kuvio 4. Yleisimmät käytössä olevat kestävän kehityksen tavoitteet (SDG:t) valtionyhtiöissä

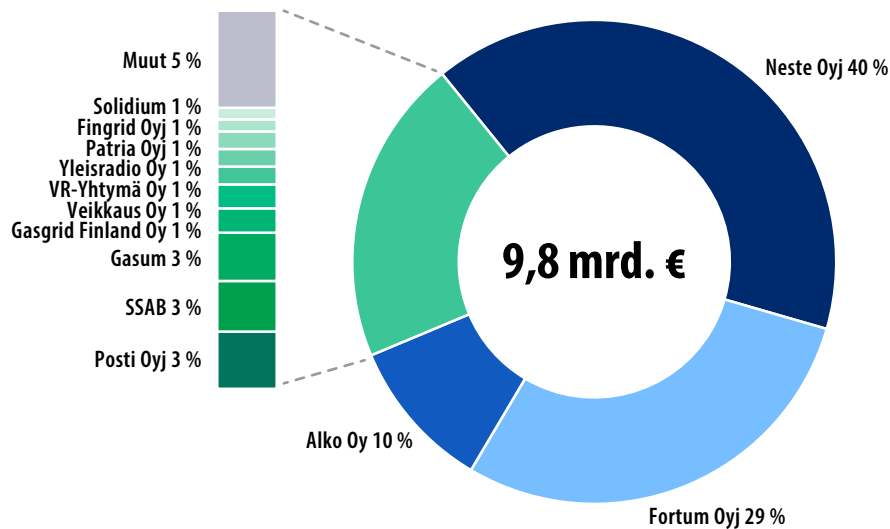

Verojalanjälki

Läpinäkyvä verotietojen raportointi on olennainen osa yritysvastuuta, ja valtio-omistaja edellyttää, että yhtiöt raportoivat verojalanjäljestään maakohtaisesti siten, että niiden toiminnan verovastuullisuutta voidaan arvioida. Periaate on, että verot maksetaan siihen valtioon, jossa liiketoiminnan tulos syntyy.

Omistajapolitisessa periaatepäätöksessä on linjattu, että aggressiivinen verosuunnittelu ei ole hyväksyttyä. Verotuksen minimointi esimerkiksi veroparatiiseja käyttäen ei ole hyväksyttävää. Vuonna 2021 kaikkien valtion suoraan omistamien yhtiöiden kokonaisverojalanjälki oli 9,8 (8,6) miljardia euroa. Niistä Suomeen maksettiin yhteensä noin 6,2 (6,1) miljardia euroa.

Kuvio 5. Eri yhtiöiden osuudet maksetuista ja tilitetyistä veroista*.

* SSAB ei raportoi verojalanjälkeä. Kuvion luvussa on kyseessä SSAB:n vuoden 2021 yhteisövero.

Tavoitteena tasa-arvoinen sukupuolijakauma hallituksissa

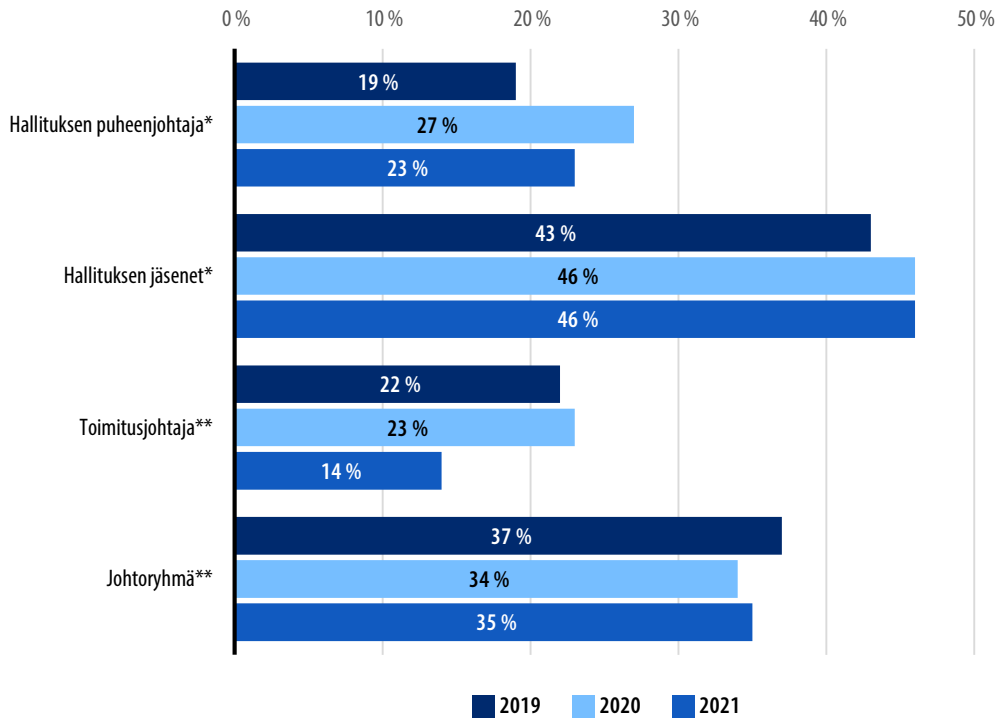
Valittaessa jäseniä hallitukseen kiinnitetään huomiota hallitusten monimuotoisuuteen, yritysvastuusaamiseen sekä kansainvälisen liiketoimintaosaamiseen tarpeeseen. Valtioneuvoston asettamien tasa-arvotavoitteiden mukaisesti valtio varmistaa, että hallitusten kokoonpano on myös sukupuolijakaumaltaan riittävän tasapainoinen. Valtio-omistajan tavoitteena on, ettei missään yhtiöissä sen nimeämistä hallitusjäsenistä kummankaan sukupuolen edustus jäisi alle 40 prosenttiin.

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa oleviin yhtiöihin nimitettiin vuonna 2021 yhteensä 202 (184) hallitusjäsentä, joista valtion nimeämiä oli yhteensä 168 (158). Näistä uusia jäseniä oli 33 (31).

Vuonna 2021 naisten osuus valtion nimitysvallassa olevista hallitusjäsenistä säilyi 46 (46) prosentissa. Naisten osuus hallitusten puheenjohtajista laski 23 (27) prosenttiin. Solidium Oy toimii aktiivisesti omien salkkuyhtiöidensä nimitystoimikunnissa eikä ole mukana edellä mainituissa luvuissa.

Valtio-omisteisissa yrityksissä johtoryhmissä naisten prosentuaalinen osuus on pysynyt suhteellisen stabiilina ja oli 35 prosenttia vuonna 2021. Sen sijaan toimitusjohtajissa naisten osuus on pudonnut kolmen vuoden aikana 14 prosenttiin. Johtoryhmien ja toimitusjohtajien vertailussa olivat mukana kaikki valtio-omisteiset yritykset Solidium-yhtiöitä lukuun ottamatta.

Kuvio 6. Naisten prosentuaalinen osuus valtionyhtiöiden hallituksissa ja johdossa 2019–2021

* Vertailussa mukana yhtiöt (N=26 vuonna 2021), joiden hallitukseen valtioneuvoston kanslialla on valta nimittää jäseniä

** Vertailussa mukana kaikki valtionomisteiset yritykset (N=50 vuonna 2021) pl. Solidium-salkun yhtiöt

5 Valtion salkku budjettitaloudessa

Valtion yhtiömuotoinen omistaminen jakautui vuoden 2021 päättyessä 68 yhtiöön, joista 35 oli kaupallisin perustein toimivia yhtiötä ja 33 erityistehtävayhtiötä. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto vastaa pääosin kaupallisten yhtiöiden ja joidenkin erityistehtävayhtiöiden omistajaohjauksesta ja muilla ministeriöillä on vastuullaan tiettyjen erityistehtävayhtiöiden omistajaohjaus. Omistajapolitiittisen periaatepäätöksen mukaisesti omistajaohjausta keskitetään jatkossakin valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastolle. Valtion täysin omistama sijoitusyhtiö Solidium Oy vastaa kahdentoista vähemmistöomistetun pörssiyhtiöomistuksen omistajaohjauksesta.

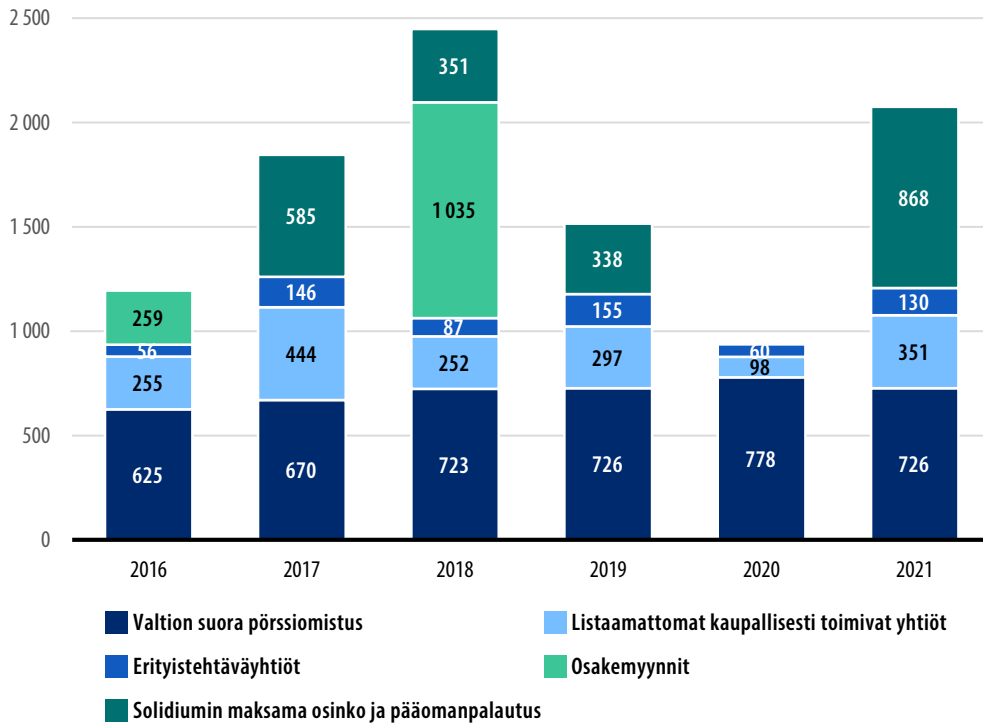
Vuoden 2021 päättyessä valtion kaikkien yhtiöomistusten yhteenlaskettu arvo oli noin 46,7 (46,8) miljardia euroa. Valtion suoran, sisältäen Ilmastorahasto Oy:n, pörssiomistuksen osuus oli 27,7 (29,7) miljardia euroa. Solidium Oy:n omistuksen arvo oli 9,0 (7,6) miljardia euroa. Listaamattomien yhtiöomistusten yhteenlaskettu arvo omistajaohjauksen arvonnäyrityksen mukaan vuoden lopussa oli 10,1 (9,5) miljardia euroa.

Valtion yhtiöomistussalkusta tuloutetaan vuosittain valtion budjettiin sen mukaan, minkä verran yhtiöt maksavat osinkotuloja ja pääomanpalautuksia. Vuonna 2021 valtio sai yhtiöomistuksistaan osinkoja ja pääomanpalautuksia yhteensä 2,1 (0,9) miljardia euroa. Valtioneuvoston kanslia sai osinkotuloja ja pääoman palautuksia kertomusvuonna 1,9 (0,8) miljardia euroa. Tästä suoraan omistettujen pörssiyhtiöiden osuus oli 0,7 miljardia euroa ja Solidiumin maksaman osingon ja pääomanpalautuksen osuus 0,9 miljardia euroa. Kaikkien valtion pörssiomistusten tuotto oli 2,9 (35,4) prosenttia ja valtion suorassa omistuksessa olevien pörssiyhtiöiden -4,6 (46,0) prosenttia.

Kaikkien valtio-omisteisten ja Solidium Oy:n omistamien yhtiöiden liikevaihto vuonna 2021 oli yhteensä noin 221 (143) miljardia euroa. Ne työllistivät yhteensä 307 000 (313 500) tuhatta työntekijää.

Kuvio 7. Valtion saama omaisuustulo kassaperusteisesti, milj. euroa

6 Valtion omistajaohjaus toimintona

Ylintä valtaa valtion omistajaohjauksessa käyttää eduskunta. Valtioneuvoston yleisistunto päättää yhtiöittämiset sekä ostot ja myynnit. Talouspoliittinen ministerivaliokunta ottaa kantaa omistajapolitiikkaan ja -ohjaukseen. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto vastaa omistajaohjauksen linjauksista koko valtion yhtiöomistussalkun osalta valtioneuvoston tasolla. Valtioneuvoston kanslia hoitaa ensisijaisesti kaupallisten yhtiöiden omistajaohjausta ja erityistehtäväyhtiöiden omistajaohjaus kuuluu pääasiassa muiden ministeriöiden vastuulle.

Kuvio 8. Valtion omistajaohjauksen hallintomalli

7 Valtion tavoitteet omistajana

Yhtiöomaisuutta hoitaessaan valtio tavoittelee mahdollisimman hyvää yhteiskunnallista ja taloudellista kokonaistulosta. Valtio edellyttää vastuullista yritystoimintaa.

Yhteiskunnallinen tulos muodostuu siitä, että valtio ottaa huomioon omistajapolitiikassa ja -ohjauksessa yhtiöiden sosiaaliset, alueelliset ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset sekä siitä, että erityistehtävät toteutetaan onnistuneesti. Valtionyhtiöiden edellytetään toimivan vastuullisesti, ja niiden vastuullinen liiketoiminta nähdään osaksi yhteiskunnallista tulosta.

Tavoitteena kannattava kasvu ja omistusarvon nousu

Yhtiöiden taloudellinen tulos muodostuu niiden pitkän aikavälin arvon kehityksestä ja voitonjaosta. Tavoitteena on pitkäjänteisesti rakentuva kannattava kasvu ja omistusarvon nousu. Yritysvarallisuus tuo tuloja valtion talousarvioon. Valtio-omistaja edellyttää ennakoitavaa osinkopolitiikkaa, jossa huomioidaan sekä yhtiön rahoitustarpeet että omistajan intressit. Valtion osinkopolitiikan lähtökohtina ovat toimialalla vertailukelpoinen tase-rakenne, suhteellisen tasainen osinkovirta ja kohtuullinen nettovelkaisuusaste.

Valtio-omistajan strategisia omistustavoitteita on turvata huoltovarmuus ja kriittinen infrastruktuuri, vahvistaa kotimaista omistajuutta, monipuolistaa elinkeinorakennetta, tukea omistajan keinoin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa ja edistää kestävästä rakennemuutosta.

Kohti edelläkävijyyttä digitalisaation hyödyntämisessä ja hiilineutraalissa kiertotaloudessa

Valtion tavoitteena on myös edistää osaamis pohjaista ja kestävä tuottavuuskasvua esimerkiksi sillä, että valtionyhtiöt ovat edelläkävijöitä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa. Valtio odottaa yhtiöiden hakevan omista lähtökohdistaan edelläkävijyyttä esimerkiksi digitalisaation hyödyntämisessä ja siirtymisessä kohti hiilineutraalia kiertotaloutta. Pitkäjänteisenä omistajana valtiolla on yhtiöissään edellytyksiä investoida tulevaisuuden liiketoimintoihin ja hallita riskinottoa silloin, kun yksityiset pääomat eivät toimi täysimääräisesti.

Valtio hoitaa yhtiöomistuksiaan sovittaen yhteen omistajastrategiset tavoitteensa, lain-säädännön vaatimukset sekä muiden omistajien oikeudet.

Valtion omistusintressit

Valtion omistuksen perusteena yhtiössä on strateginen intressi, finanssi-intressi tai jonkin erityistehtävän hoitaminen yhtiömuodossa.

Strategiset intressit perustuvat muun muassa maanpuolustukseen, huoltovarmuuteen, infrastruktuurin ylläpitämiseen tai peruspalveluvalvoitteesta huolehtimiseen. Tällaisia yhtiöitä ovat esimerkiksi Patria, Fortum, Finavia ja Posti.

Erytistehtävayhtiöillä on valtion määrittelemä elinkeino-, yhteiskunta- tai jokin muu erityisrooli. Näihin yhtiöihin kuuluvat esimerkiksi Alko, Teknologian tutkimuskeskus VTT ja Veikkaus.

Finanssi-intressi puolestaan tarkoittaa, että valtiolla on omistajana ainoastaan tai lähes yksinomaan vahva sijoittajaintressi. Tällaisia yhtiöitä ovat esimerkiksi useat pörssiyritykset, joissa valtio on omistajana Solidiumin kautta. Ne pörssi-yhtiöomistukset, joihin liittyy strateginen intressi, ovat valtioneuvoston kanslian suorassa omistuksessa.

Erytistehtävä

**Strateginen
intressi**

**Finanssi-
intressi**

Yhtiökohtaiset intressit vaikuttavat merkittävästi yksittäisille yhtiöille määriteltäviin valtion omistajuuden tavoitteisiin. Esimerkiksi erityistehtävayhtiöille tavoitteita asetettaessa otetaan huomioon erityistehtävän luonne ja siitä aiheutuvat kustannukset. Yhtiöiden taseen tehokasta käyttöä ja tuloutusmahdollisuuksia valtiolle tarkastellaan nämä tekijät huomioiden. Erytistehtävayhtiöt eivät saa vääristää kilpailua toimialallaan, mihin kiinnitetään erityishuomiota silloin, jos erityistehtävayhtiö laajentaa toimintaansa.

Puolustusvoimien ruokahuolto strategisena tehtävänä

Leijona Catering Oy on ruokapalveluihin erikoistunut yritys, jonka kaikki osakkeet omistaa valtio. Leijona Catering tuottaa Puolustusvoimien ruokahuollon palvelut eli huolehtii esimerkiksi varusmiesten ruokailusta. Sen lisäksi yhtiön liiketoimintaan kuuluu mm. rikosseuraamuslaitoksen vankiloiden ruokailu- ja kanttiinipalvelut sekä muiden turvallisuuskriittisten ja valtionhallinnon kohteiden ravintolatoiminta.

Valtio omistaa Leijona Cateringin strategisista syistä: tavoitteena on turvata puolustusvoimien toiminta tuottamalla ravitsemuspalvelut kaikissa oloissa. Kun valtio-omistaja arvioi Leijona Cateringin suoriutumista, tarkastellaan taloudellisen näkökulman rinnalla sitä, miten hyvin yhtiö on suoriutunut strategisesta erityistehtävästään.

8 Hallitusvalinnat ja hyvä hallintotapa

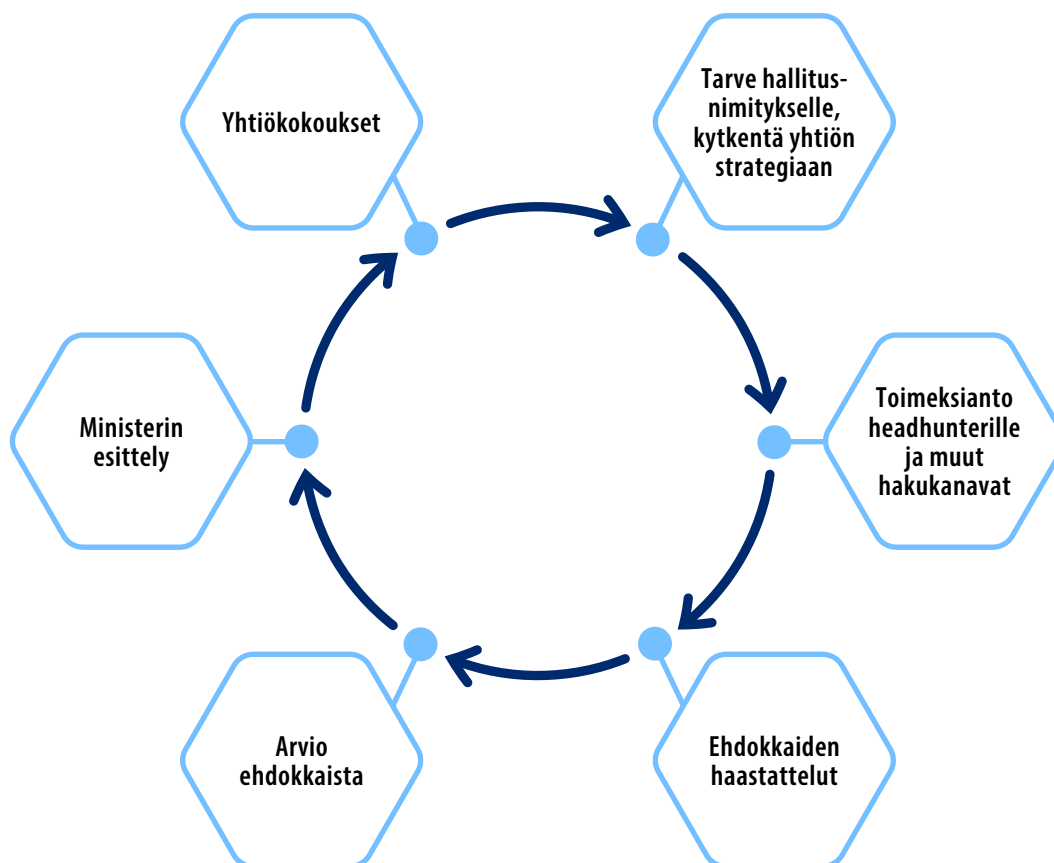
Omistajaohjauksen kannalta keskeinen päätöksentekoeelin on yhtiön hallitus. Yhtiöiden hallitusten jäsenten valinta on olennainen osa valtion yhtiökohtaisten omistajastrategioiden toteuttamista.

Hallitusvalinnoissa varmistetaan, että valittavat henkilöt ymmärtävät sekä valtio-omistajan yleiset periaatteet että yhtiökohtaiset strategiset tavoitteet ja sitoutuvat niihin. Valittaessa hallituksen jäseniä kiinnitetään huomiota hallitusten monimuotoisuuteen sekä yritys- vastuu- ja liiketoimintaosaamiseen. Tavoitteena on vahvistaa hallitustyöskentelyssä yhtiöiden ymmärrystä toimintaympäristöstään ja sen muutoksesta sekä siten turvata kestävää omistaja-arvoa.

Hallituksen jäsenten valinnassa painavat ehdokkaan kokemus ja asiantuntemus, yhtiön strateginen tilanne, hallituksen yhteistyökyvyn ja monipuolisen osaamisen varmistaminen sekä valtioneuvoston asettamien tasa-arvotavoitteiden noudattaminen. Valtio varmistaa, että hallitusten kokoonpano on myös sukupuolijakaumaltaan riittävän tasapainoinen.

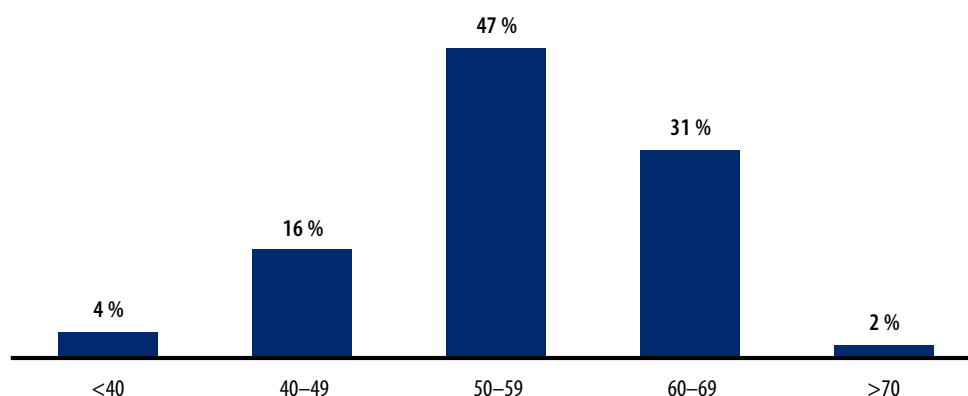
Tavoitteena on, että valtion ehdotuksesta valituilla hallitusjäsenillä on viiden mutta enintään seitsemän vuoden mittaiset toimikaudet. Tästä tavoitteesta voidaan poiketa, jos yhtiön strategia, liiketoimintaympäristön muutos tai hallituksen osaaminen tai monimuotoisuuden täydentäminen sitä edellyttävät.

Kuvio 9. Hallitusvalinnan vuosikello

Omistajaohjausosasto vastaa valtion nimeämien hallitusjäsenten valintaprosessista niissä yhtiöissä, jotka ovat valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa. Muiden ministeriöiden ohjauksessa olevien yhtiöiden hallitusjäsenten valintaprosessi hoidetaan vastuuministeriössä. Pörssiyrityksissä nimitystoimikunta tekee ehdotukset hallituksen jäsenistä yhtiökokoukselle.

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa oleviin yhtiöihin nimitettiin vuonna 2021 yhteensä 202 (184) hallitusjäsentä, joista valtion nimeämiä oli yhteensä 168 (158). Näistä uusia jäseniä oli 33 (31). Vuonna 2021 naisten osuus valtion nimitysvallassa olevista hallitusjäsenistä säilyi 46 (46) prosentissa. Naisten osuus hallitusten puheenjohtajista laski 23 (27) prosenttiin. Solidium Oy toimii aktiivisesti omien salkkuyhtiöidensä nimitystoimikunnissa eikä ole mukana edellä mainituissa luvuissa.

Kuvio 10. Hallitusjäsenien ikäjakauma valtioneuvoston kanslian ohjaamissa yhtiöissä (N=202)

Vuosittain valtio nimittää yhteensä yli 300 hallitusjäsentä. Valtion tavoitteena on, että missään yhtiössä sen nimeämistä hallitusjäsenistä kummankaan sukupuolen edustus ei jäisi alle 40 prosenttiin. Jos tämä tavoite jää saavuttamatta, poikkeaminen selittyy useimmiten hallitusjäsenien lukumäärällä tai esimerkiksi osakassopimuksessa valtion nimeämis-oikeuden piiriin sovituksi kuuluvien hallitusjäsenien lukumäärällä.

Hyvän hallintotavan huoneentaulu

Valtio-omistaja edellyttää, että yhtiöt toimivat hyvän hallintotavan mukaisesti ja soveltuvilta osin hallinnointikoodin edellyttämällä tavalla. Oman toimintansa omistaja perustaa lakiin ja hyvään hallintotapaan, joiden peruslähdekohtia ovat:

1. Omistaja käyttää ylintä päätösvaltaansa yhtiökokouksessa
2. Omistaja nimittää yhtiön hallituksen ja hallitus toimivan johdon
3. Kun yhtiössä on valtion lisäksi muitakin omistajia, valtio toimii suhteessa omistuksen koon antamaan päätösvaltaan
4. Omistajalla, yhtiön hallituksella ja toimivalla johdolla on kullakin omat oikeudet ja velvollisuudet
5. Omistaja ei johda yhtiötä vaan omistusta
6. Valtio vastaa omistajalle kuuluvista asioista, operatiiviset liiketoiminta-asiat kuuluvat yhtiön vastuulle
7. Yhtiön hallitus vastaa, että yhtiön hallinto ja johtaminen on järjestetty oikein
8. Jos valtio on yhtiön ainoa omistaja, on se lähempänä yhtiötä kuin hajautuneen omistuksen yhtiössä
9. Yhtiön hallitus vastaa yhtiön palkitsemisesta
10. Yhtiön hallitus raportoi omistajalle matalalla kynnyksellä

9 Palkitseminen

Valtio-omistaja linjaa palkitsemisnäkemysensä omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä. Yhtiön hallitus päättää palkitsemisesta ja sillä tavoitellaan yhtiön arvonnousua ja omistaja-arvonnousua. Voidakseen toimia kilpailluilla markkinoilla on yhtiöiden kyettävä palkkaamaan johtoa ja henkilöstöä kilpailukykyisin ehdoin, eikä valtion omistus saa vaikuttaa kilpailuneutraliteettiin. Valtio-omistaja edellyttää yhtiöitä raportoimaan yhtiökokouksissa palkitsemispolitiikasta ja muuttuvasta palkitsemisesta. Omistaja odottaa yhtiöiltä yritys vastuun integroimista palkitsemiseen, ja kevään 2022 yhtiökokouksissa salkkuyhtiöiden tuli raportoida yritys vastuukriteereistä osana sitä.

Kertomusvuosi oli edelleen poikkeuksellinen pitkittyneen koronavirusepidemian vuoksi. Koronaviruskriisin vaikutukset johdon ja henkilöstön palkitsemiseen jatkuivat, mutta olivat hyvin yhtiökohtaisia. Valtio-omisteisten yritysten maksetun palkitsemisen kokonaistaso noudatti pääsääntöisesti suomalaista markkinakäytäntöä. Toimitusjohtajille maksettu kokonaispalkitseminen oli tyypillisesti joko mediaanin tuntumassa tai alle mediaanin. Johtoryhmien maksettu kokonaispalkitseminen oli samansuuntainen.

Fortumin pitkän aikavälin kannustinohjelmassa ESG-tavoite

Fortumin pitkän aikavälin kannustinohjelma koostuu vuosittain käynnistettävistä kolmen vuoden mittaisista kannustinjaksoista. Fortum otti vuosien 2020–2022 kannustinjaksossa ensimmäistä kertaa käyttöön ympäristöllisen, sosiaalisen ja hyvän hallintotavan (ESG) mukaisen tavoitteen. Jakson ESG-tavoite liittyy Fortumin hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen ja kivihiileen pohjautuvan sähköntuotannon vähentämiseen tähtääviin toimiin Fortumin strategian mukaisesti.

10 Perustietoa salkkuyhtiöistä

Taulukko 1. Valtion suoraan omistamien pörssiyhtiöiden avainlukuja 2021

Pörssiyhtiöt (suora omistus)	Liike- vaihto (M€)	Liike- voitto (M€)	Liike- voitto %	Taseen loppu- summa (M€)	Oma- varaisuus- aste %	Netto- velkaantumis- aste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %
Finnair	838,4	-454,4	-54	4 047,1	12	322	-68	-14
Fortum	112 400,0	-588,0	-1	149 661,0	9	70	6	-0
Neste	15 148,0	2 023,0	13	12 417,0	56	1	27	25
SSAB	9 301,4	1 827,2	20	10 865,8	66	-2	23	27

Taulukko 2. Listaamattomien kaupallisesti toimivien yhtiöiden avainlukuja 2021

Listaamattomat kaupalliset yhtiöt	Liike- vaihto (M€)	Liike- voitto (M€)	Liike- voitto %	Taseen loppu- summa (M€)	Oma- varaisuus- aste %	Netto- velkaantumis- aste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %
Arctia	71,2	0,2	0	265,1	53	53	-0	0
Boreal Kasvinjalostus	8,6	0,2	2	11,3	66	-15	3	2
Finavia	145,4	-130,7	-90	1 591,8	45	87	-23	-9
Fingrid	1 090,9	210,8	19	2 559,5	25	145	23	12
Gasum	1 571,0	-238,5	-15	2 420,7	18	109	-55	-18
Gasgrid Finland	130,6	67,0	51	390,1	63	26	18	19
Kemijoki	49,6	5,3	11	494,1	10	820	2	1
Leijona Catering	79,0	4,1	5	25,1	69	-62	18	23
Motiva	7,8	0,7	9	5,1	58	-68	22	26
Neova	514,6	511,2	99	780,9	55	3	182	92
Patria	547,7	61,2	11	765,0	41	50	23	14

Listaamattomat kaupalliset yhtiöt	Liikevaihto (M€)	Liikevoitto (M€)	Liikevoitto %	Taseen loppusumma (M€)	Oma-varaisuusaste %	Netto-velkaantumisaste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %
Posti Group	1 595,0	55,0	3	1 242,5	40	30	-3	7
Suomen Lauttaliikenne	58,7	10,8	18	77,0	71	3	17	19
Suomen Rahapaja	83,0	5,6	7	44,6	58	43	19	13
Suomen Siemenperunakeskus	3,6	0,2	6	3,3	73	21	9	7
Suomen Viljava	19,5	4,2	22	32,3	60	55	17	15
Tapio	13,5	1,3	10	15,8	65	-44	12	14
VR-Yhtymä	838,3	-22,7	-3	1 937,8	66	19	-1	-1

Taulukko 3. Erityistehtävayhtiöiden avainlukuja 2021

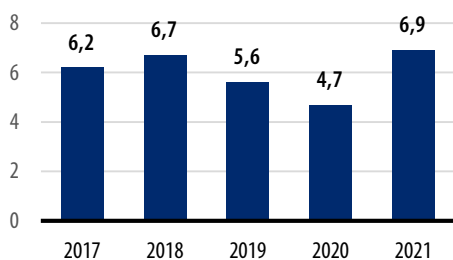
Erityistehtävayhtiöt	Liikevaihto (M€)	Liikevoitto (M€)	Liikevoitto %	Taseen loppusumma (M€)	Oma-varaisuusaste %	Netto-velkaantumisaste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %
A-Kruunu	15,7	6,8	43	469,4	12	650	0	2
Alko	1 290,3	67,6	5	291,9	38	-142	52	49
Cinia	75,6	7,6	10	147,7	41	60	11	8
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus	56,4	1,3	2	48,0	41	-201	11	16
DigiFinland	17,3	-1,3	-8	15,9	81	-98	-3	-3
FinnHEMS	29,1	0,3	1	30,3	79	-61	1	1
Finnpilot Pilotage	35,2	-1,2	-3	23,2	57	-26	-6	-9
Finnvera	409,5	164,0	40	12 219,8	19	1 200	19	2
Governia	21,1	4,7	22	456,0	34	158	4	2
Hansel	12,3	-1,5	-12	26,7	25	-184	-17	-17
HAUS Kehittämiskeskus	8,4	1,1	13	6,2	69	-176	44	50
Hevosopisto	8,0	-0,1	-1	4,8	72	-73	-3	-3

Vuosikertomukseen ei ole Nordin Morningin/Editan osalta sisällytetty lukuja eikä yhtiösivua, sillä yhtiöstä ei ollut vuosikertomuksen laadintahetkellä käytettävissä tilintarkastettuja lukuja vuodelta 2021.

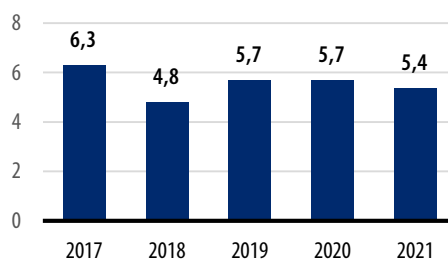
Erytistehtävä-yhtiöt	Liikevaihto (M€)	Liikevoitto (M€)	Liikevoitto %	Taseen loppusumma (M€)	Oma-varaisuusaste %	Netto-velkaantumisaste %	Oman pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %
Ilmastorahasto	0,0	-3,3		2 897,5	91	-5	1	2
Kuntarahoitus	535,0	239,7	45	46 360,1	13		11	
Liikenteenohjaus-yhtiö Fintraffic	209,7	6,1	3	278,9	60	23	3	3
Solidium	0,0	-4,4		9 594,0	91			
STUK International	0,0	-0,2		0,8	99	-100	-56	-25
Suomi-rata	0,0	-1,0		1,5	93	-86	-71	-71
Suomen Erillisverkot	109,0	11,9	11	273,1	87	-6	4	5
Suomen Ilmailuopisto	10,0	0,7	7	20,9	93	-40	4	4
Suomen Malmijalostus	378,5	-29,0	-8	1 114,3	44	30	-10	-5
Suomen Teollisuussijoitus	410,6	418,8	102	1 889,9	93	-29	21	26
Teknologian tutkimuskeskus VTT	153,7	16,5	11	295,7	62	-73	7	10
Teollisen yhteistyön rahasto (Finnfund)	0,0	-12,5		800,8	37	123	-4	4
Turun Tunnin Juna	0,0	-0,7		15,9	62	-122	-7	-7
Veikkaus	1 100,1	680,4	62	1 003,4	84	-17	82	82
Yleisradio	499,9	-5,6	-1	372,0	37	24	-4	-3

Kuvio 11. Listaamattomien yhtiöiden avainlukuja 2017–2021**Liikevaihto, mrd. €**

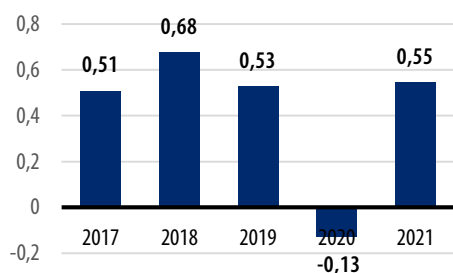
Listaamattomat kaupalliset yhtiöt

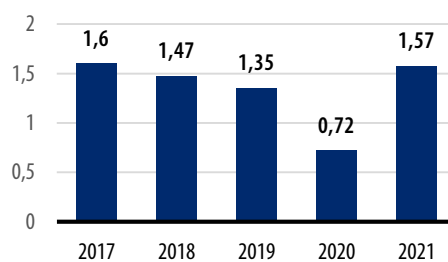
Erityistehtäväyhtiöt

Liikevoitto, mrd. €

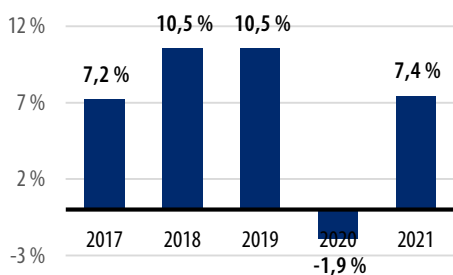
Listaamattomat kaupalliset yhtiöt

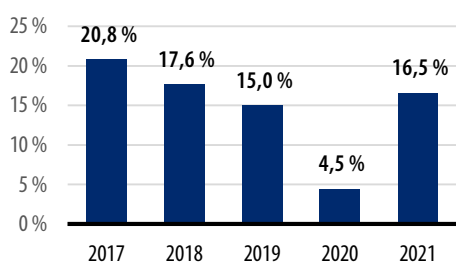
Erityistehtäväyhtiöt

Oman pääoman tuotto, %

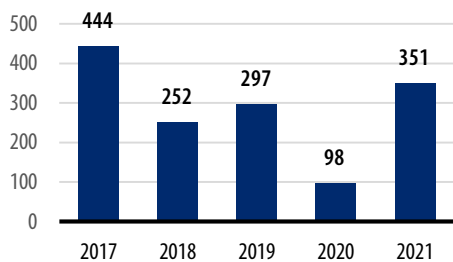
Listaamattomat kaupalliset yhtiöt

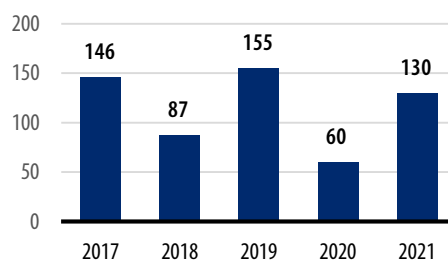
Erityistehtäväyhtiöt

Valtion saama voitonjako ja osakemyyntitulot kassaperusteisesti, milj. €

Listaamattomat kaupalliset yhtiöt

Erityistehtäväyhtiöt

Erityistehtäväyhtiöt eivät sisällä tässä Solidiumia, sillä sitä käsitellään erikseen. Historialuvut eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia vuoteen 2021, esimerkiksi yhtiöiden muuttuneiden raportointikäytäntöjen sekä yhtiöiden luokittelujen takia. Oman pääoman tuoton laskennassa käytetty pro forma -lukuja.

11 Pörssisalkun kehitys

11.1 Valtion suora pörssiomistus

Valtion suoraan omistaman pörssisalkun markkina-arvo oli vuoden 2021 lopussa 27,7³ (29,9⁴) miljardia euroa. Solidiumin osakeomistukset huomioiden salkun markkina-arvo oli kokonaisuudessaan 36,7 (37,4) miljardia euroa. Valtion suoran omistuksen markkina-arvo painoi pääasiassa Nesteen osakekurssin lasku. Nesteen omistuksen markkina-arvo laski 27 prosenttia 14,7 (20,1) miljardiin euroon. Myös Finnairin markkina-arvo laski 21 prosenttia 468 (596) miljoonaan euroon. Fortumin markkina-arvo sen sijaan kasvoi 37 prosenttia 12,2 (8,9) miljardiin euroon.

Vuonna 2021 SSAB:n 6,3 prosentin omistus siirrettiin Solidiumilta valtioneuvoston kanslialle ja Anora Groupin 19,4 prosentin omistus valtioneuvoston kanslialta Solidiumille. Muutoin suoraan omistetun pörssisalkun rakenteessa tai omistusosuuksissa ei tapahtunut muutoksia. Valtio omisti vuoden lopussa 50,8 prosenttia Fortumista, 55,9 prosenttia Finnairista, 44,2⁵ prosenttia Nesteestä sekä 6,3 prosenttia SSAB:stä.

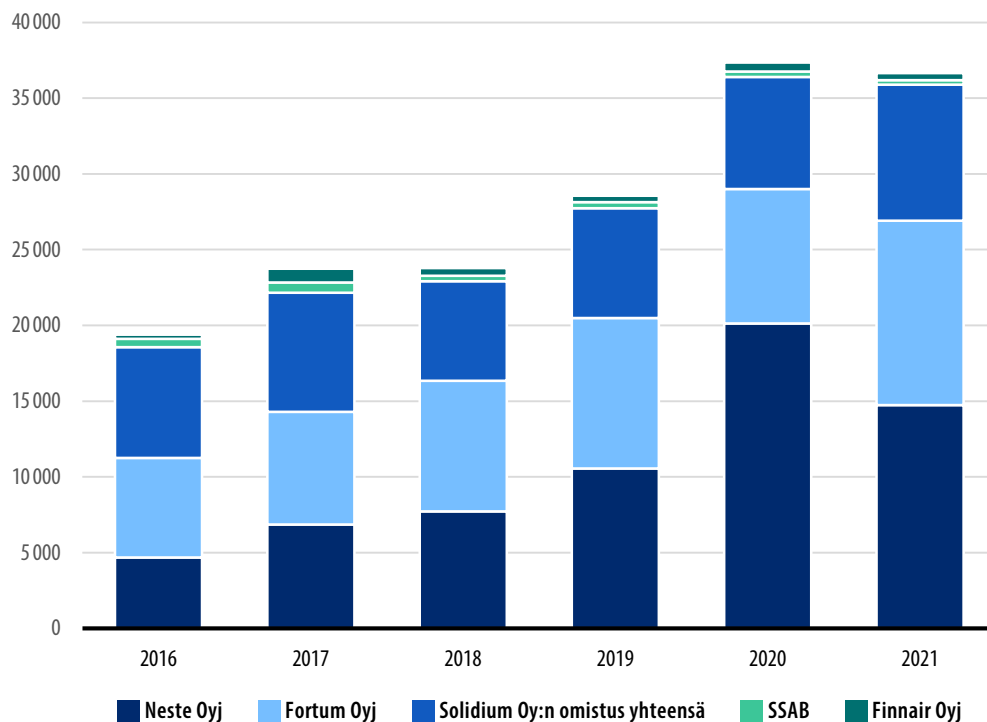
Kaikkien pörssiomistusten tuotto oli 2,9 (35,4) prosenttia ja valtion suorassa omistuksessa olevien yhtiöiden -4,6 (46) prosenttia. Helsingin pörssin yleisindeksi nousi 18 prosenttia ja tuottoindeksi 22 prosenttia vuonna 2021, joten salkun tuottokehitys jäi selvästi markkina-kehityksestä. Valtion salkussa yksittäisillä yhtiöillä, erityisesti Nesteellä, on suuri painoarvo. Valtion Neste-omistuksen tuotto vuonna 2021 oli -25,6 (95,6) prosenttia, millä oli merkittävä vaikutus koko valtion pörssisalkun tuottokehitykseen.

3 Sisältää Ilmatorahaston omistuksessa olevat Neste Oyj:n osakkeet eli yhteensä 44,2 prosentin omistuksen Nesteestä.

4 Salkun koostumus oikaistu vastaamaan vuoden 2021 lopun tilannetta SSAB Oyj:n ja Anora Oyj:n osalta

5 Sisältää valtioneuvoston kanslian ja Ilmatorahaston omistukset

Kuvio 12. Valtion osakesalkun arvonkehitys, milj. euroa

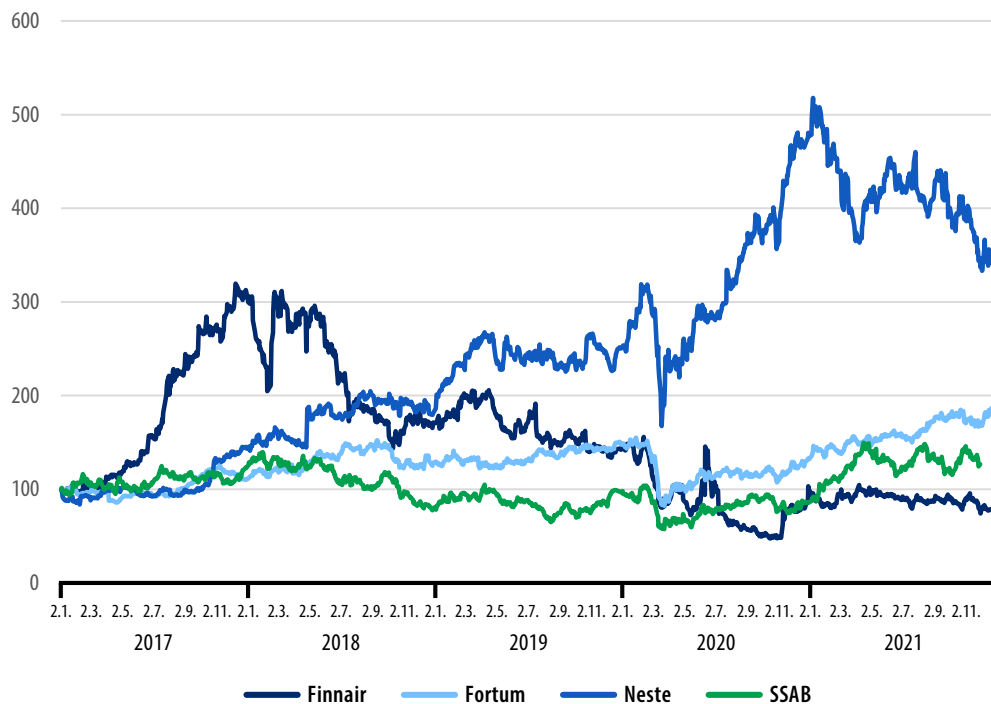
Suoraan omistettujen pörssiyritysten arvioitu osinkotuotto oli yritysten vuoden 2021 lopun kurseilla laskettuna 3,4 (2,5) prosenttia. Fortum, Neste ja SSAB nostivat osinkoaan tilikaudelta 2021. Finnair ei maksanut edellisvuoden tapaan osinkoa. Helsingin pörssin osinkotuotto vuoden 2021 lopun markkina-arvolla laskettuna oli 4,0 (3,3) prosenttia.

Fortumin 44 prosentin tuotto ylitti selkeästi vertailuindeksin 9,8 prosentin tuoton. Nesteen -25 prosentin tuottokehitys oli heikkoa suhteessa vertailuindeksin 22 prosentin tuottoon. Myös Finnairin -21 prosentin tuotto jäi hieman vertailuindeksin -19 prosentin kehitystä heikommaksi.

Miksi valtiolla on suoria pörssiomistuksia?

Valtiolla on suorassa omistuksessaan myös pörssinoteerattuja yhtiöitä. Näihin yhtiöihin valtiolla on taloudellisen näkökulman ohessa erityinen strateginen intressi, minkä takia yhtiö pidetään valtion suorassa omistuksessa. Suurin osa valtion pörssinoteeratuista yhtiöistä omistetaan välillisesti Solidiumin kautta. Esimerkiksi vuonna 2021 valtio määritteli SSAB:lle strategisen intressin, joka liittyy etenkin yhtiön ja Suomen hiilineutraalisuustavoitteisiin. Näin SSAB:n osakkeet siirrettiin pääoman palautuksena Solidiumilta valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston ohjaukseen.

Kuvio 13. Valtion suoraan omistamien yhtiöiden osakekurssikehitys 2017–2021

11.2 Solidiumin kautta omistetut yhtiöt

Osakesijoitusten osuus Solidiumin sijoitussalkusta pysyi muuttumattomana noin 97 (97) prosentissa 31.12.2021. Suurin painoarvo salkussa oli Nokialla, jonka osuus oli 19 (12) prosenttia osakepainosta. Solidiumin rahamarkkinasijoitukset olivat 306 (222) miljoona euroa. Solidiumin salkun kalenterivuoden osaketuotto oli hyvä 33,5 prosenttia, ja se päihitti myös selvästi vertailuindeksiin, joka tuotti 23,8 prosenttia. Viiden vuoden aikana osakesalkun keskimääräinen vuotuinen tuotto oli 9,8 prosenttia.

Taulukko 4. Solidiumin sijoitussalkku 31.12.2021

	Milj. €	Yhtiöstä (%)	Sijoitus-salkusta (%)	Tuotto, % 1 vuosi		Tuotto, % 5 vuotta		Voitonjako 2020–2021 (Milj. €)
				Yhtiö	Indeksi	Yhtiö	Indeksi	
Nokia Oyj	1 678	5,3	18	77	35	6	18	
Sampo Oyj	1 466	6,0	16	33	49	6	14	75
Stora Enso Oyj	1 392	10,7	15	5	2	13	8	38
Metso Outotec Oyj	1 154	14,9	12	17	25	15	17	12
Elisa Oyj	909	10,0	10	25	16	17	0	33
Valmet Oyj	630	11,1	7	66	25	26	17	15
Nokian Renkaat Oyj	406	8,8	4	20	29	3	7	11
Outokumpu Oyj	389	15,5	4	71	42	-7	0	
TietoErvy Oyj	353	10,9	4	7	37	6	18	16
Konecranes Oyj	237	8,5	3	25	39	5	18	10
Kemira Oyj	210	10,2	2	7	17	7	10	9
Anora Oyj	142	19,4	2	16	17			
Rahamarkkinasijoitukset	306		3	0,3				
Yhteensä	9 272		100	32,2				219

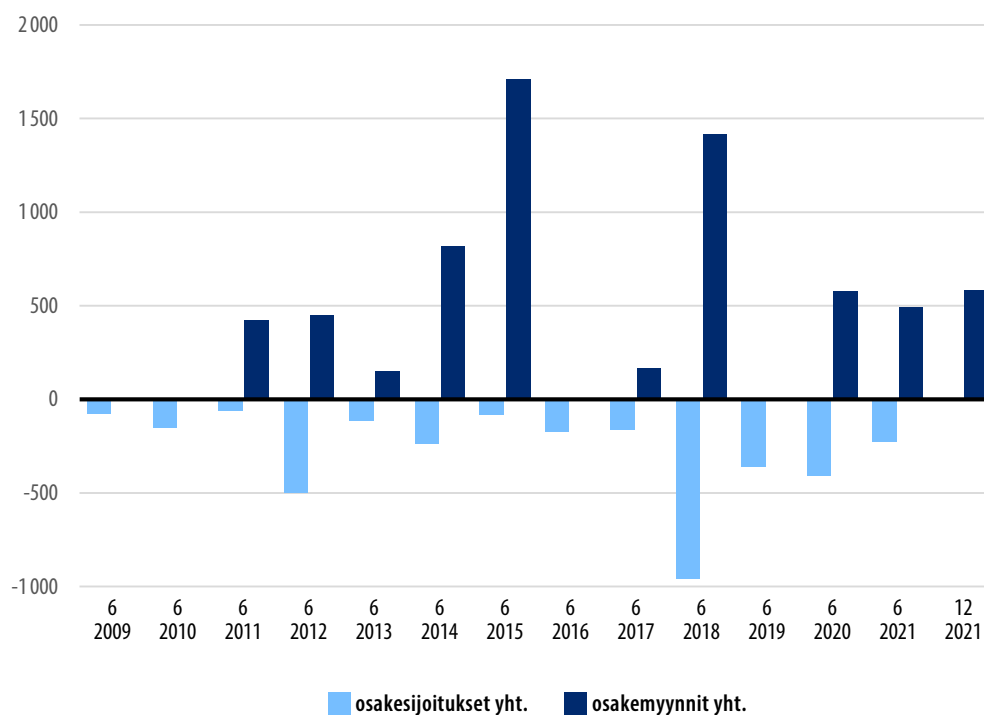
Solidiumin pitkäjänteinen vastuullisuusustyö jatkui myös kuluneen vuoden aikana. Solidium laati syksyn 2021 aikana vastuullisuusanalyysit omistamistaan yhtiöistä. Fokuksena oli erityisesti toimitusketjun hallinta, ja lisäksi biodiversiteettiasioihin perehdyttiin aiempaa syvemmin. Yhtiön hallitus hyväksyi syksyllä 2021 Solidiumin pitkän tähtäimen yritysvas-tuuhjelman kaudelle 2022–2026.

Kalenterivuoden aikana Solidium teki osakehankintoja yhteensä noin 95 miljoonalla eurolla. Hankinnoilla nostettiin hiukan omistusosuuksia Nokiassa, Nokian Renkaissa ja Tietoevryssä.

Kalenterivuoden aikana Solidium myi osakkeita yhteensä 885 miljoonalla eurolla. Sampoa myytiin 498 miljoonalla eurolla, jolloin omistus yhtiössä laski 8,0 prosentista 6,0 prosenttiin. Myynnistä saadut varat käytettiin kokonaisuudessaan pääoman palautukseen valtiolle. SSAB:ta myytiin 277 miljoonalla eurolla, ja lisäksi Solidium siirsi loput yhtiön omistamat SSAB:n osakkeet valtion suoraan omistukseen. Solidium myi Outokummun osakkeita 110 miljoonalla eurolla, jolloin omistusosuus yhtiössä laski 21,7 prosentista 15,5 prosenttiin.

Solidiumin salkun osinkotuotto salkkuyhtiöiden 30.6.2021 päättyneen tilikauden markkina-arvoilla mitattuna oli 2,4 prosenttia. Helsingin pörssin vertailukelpoinen osinkotuotto oli noin 2,8 prosenttia (vuosien 2020 ja 2021 keskiarvotuotto).

Kuvio 14. Solidiumin osakesijoitukset ja -myynnit 2009–2021, milj. euroa

Solidium jakoi kalenterivuonna valtiolle osinkoa yhteensä 368 miljoonaa euroa, pääomanpalautusta 500 miljoonaa euroa sekä 271 miljoonan euron arvosta SSAB:n osakkeita. Valtio siirsi kalenterivuoden aikana 143 miljoonan euron arvoisen Anora-omistuksen Solidiumiin.

Solidium on saanut salkkuyhtiöstään voitonjakoa yhteensä noin 4,2 miljardia euroa vuodesta 2008. Solidium on maksanut valtiolle voitonjakoa yhteensä noin 6,6 miljardia euroa. Erotus on rahoitettu salkkuyhtiöiden osakkeiden myynneillä. Voitonjaon lisäksi Solidium on jakanut 425 miljoonalla eurolla osakkeita valtiolle pääoman palautuksina. Solidium on tehnyt osakesijoituksia noin 3,5 miljardin euron arvosta ja osakemyyntejä noin 6,8 miljardin euron arvosta.

12 Valtion suora pörssiomistus

Finnair Oyj

Finnair on Aasian ja Euroopan väliseen reittiliikenteeseen erikoistunut verkostolentoyhtiö.

Valtion omistusosuus: 55,9 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on Suomen aseman edelleen kehittäminen kansainvälisen lentoliikenteen keskuksena

Hallitus 31.12.2021

Jouko Karvinen (pj) Tiina Alahuhta-Kasko, Colm Barrington, Montie Brewer, Jukka Erlund, Hannele Jakosuo-Jansson, Henrik Kjellberg, Maija Strandberg

Toimitusjohtaja: Topi Manner

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Haastavana jatkuneessa markkinatilanteessa Finnair pienensi vertailukelpoista liiketappiotaan noin 126 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2020.
- Finnair jatkoi kattavia rahoitusjärjestelyitä myös vuonna 2021. Yhteensä yhtiö hankki vuoden aikana uutta rahoitusta noin 1,2 miljardilla eurolla.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	838,4	829,2
Liikevoitto	M€	-468,9	-595,3
Liikevoittoprosentti	%	-55,9	-71,8
Omavaraisuusaste	%	11,8	24,6
Nettovelkaantumisaste	%	321,8	153,2
Taseen loppusumma	M€	4 047,1	3 646,5
Oman pääoman tuotto	%	-67,7	-56,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-13,9	-15,2
Osinkosuhte	%		
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	434,5	515,9
Henkilöstö yhteensä 31.12.		5 325	6 105
Verojalanjälki Suomessa	M€	39,3	47,7
tCO ₂ e (Scope 1)		1 147 903	1 151 399
tCO ₂ e (Scope 2)		8 138	7 414
tCO ₂ e (Scope 3)		254 650	255 315

Myös toinen koronavuosi oli Finnairille haastava. Yhtiö kuljetti vuoden aikana noin 2,9 miljoonaa matkustajaa, kun vastaava luku oli 3,5 miljoonaa

vuonna 2020. Liikevaihto pysyi kuitenkin 2020 vuoden tasolla erityisesti vahvan rahtikysynnän ansiosta. Sekä matkustajamäärän että liikevaihdon osalta jäätiin kuitenkin edelleen yli 70 prosenttia pandemiaa edeltävästä tasosta. Rahdin hyvän kannattavuuden ja yhtiön laajan säästöohjelman ansiosta Finnair pystyi pienentämään vertailukelpoista liiketappiotaan noin 126 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2020.

Vuoden jälkipuolisko tarjosi jo selviä merkkejä siitä, että yhtiön tarjoamalle palvelulle on kysyntää silloin, kun matkustaminen on mahdollista. Erityisesti vuoden viimeinen neljännes oli suhteellisesti vahva, sillä noin puolet koko vuoden liikevaihdosta muodostui tuon neljänneksen aikana.

VASTUULLISUUS Finnair liittyi mukaan Oneworld-allianssin uusiutuvan polttoaineen yhteisostosopimukseen. Yhtiö myös purki yhden vanhimmista A319-koneistaan. Koneen materiaaleista noin 99 prosenttia pystyttiin hyödyntämään, ja lisäksi se toi työtä tekniikan henkilöstölle vähäisen liikenteen aikana.

Finnair jatkoi myös 2021 vuoden aikana kattavia rahoitusjärjestelyitä allekirjoittamalla Suomen valtion kanssa 400 miljoonan euron hybridilainasopimuksen, toteuttamalla noin 400 miljoonan dollarin koneiden myynti ja takaisinvuokrausjärjestelyn ja laskemalla liikkeeseen 400 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan. Panostuksena tulevaisuuden kilpailukykyyn yhtiö vei läpi aikaisemmin päätetyn, mutta pandemian viivästyttämän 200 miljoonan euron laajarunkokoneiden matkustamouudistuksen.

Fortum Oyj

Fortum on energiayhtiö, joka toimii yli 40 maassa. Fortum toimittaa sähköä, kaasua, lämpöä, jäähdytystä sekä älykkäitä ratkaisuja resurssitehokkuuden parantamiseen. Vuoden 2021 lopussa Fortum omisti 78 prosenttia Uniperista.

Valtion omistusosuus: 50,8 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on sähköntuotannon riittävyyden turvaaminen kaikissa olosuhteissa

Hallitus 31.12.2021

Veli-Matti Reinikkala (pj), Luisa Delgado, Essimari Kairisto, Anja McAlister, Teppo Paavola, Philipp Rösler, Annette Stube

Toimitusjohtaja: Markus Rauramo

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Vuosi oli energiahyödykemarkkioilla poikkeuksellinen ja sisälsi voimakasta heiluntaa ja nousua sähkön ja kaasun hinnoissa.
- Fortumin vahvisti tasetaan toteuttamalla 4 miljardin euron divestoinnit ja syvensi yhteistyötä Uniperin kanssa.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	112 400	49 015
Liikevoitto	M€	-588	1 599
Liikevoittoprosentti	%	neg	3,3
Omavaraisuusaste	%	9,1	26,9
Nettovelkaantumisaste	%	70,5	53,6
Taseen loppusumma	M€	149 661	57 810
Oman pääoman tuotto	%	5,9	14
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-0,3	11
Osinkosuhte	%	137	55
Valtion saamat osingot	M€	514	505
Investoinnit	M€	1 472	2 902
Henkilöstö yhteensä 31.12.		19 140	19 933
Verojalanjälki Suomessa	M€	364	231
MtCO ₂ e (Scope 1)		69	49
MtCO ₂ e (Scope 2)		0,8	0,8
MtCO ₂ e (Scope 3)		120	28

Fortum saavutti operatiivisesti erittäin hyvän tuloksen kertomusvuonna. Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 2,5 (1,3) miljardiin euroon. Kehitystä tukivat poikkeuksellisen korkeat sähkön ja kaasun hinnat erityisesti vuoden toisella puoliskolla, kasvanut tuotanto ja onnistunut

optimointi. Markkinaliikehdintä energiahyödykemarkkinoilla oli poikkeuksellista ja sisälsi voimakasta heiluntaa ja hintojen nousua, mikä johti myös vakuusvaatimusten nousuun Uniperin energiakaupankäynnissä. Fortum ja Uniper sopivat rahoitusjärjestelyistä, joilla Uniper pystyi varmistamaan likviditeettiasemansa ja myös varautumaan markkinatilanteen jatkumiseen.

Yhtiö tavoittelee strategiallaan toiminnan hiili-neutraalisuutta, kestävää tuloskehitystä, vahvaa taloudellista asemaa ja kasvavaa osinkoa. Arvonluonnin kannalta tärkeä liiketoiminta-portfolion optimointi jatkui, ja yhtiö myi Baltian kaukolämpöliiketoiminnat, 50 prosentin osuuden Stockholm Exergistä sekä 500 megawatin aurinkovoimakapasiteetin Intiassa. Divestoinnit vahvistivat tasetta, ja yhtiö alitti selkeästi velkaisuustavoitteensa. Fortum tiivisti yhteistyötä Uniperin kanssa strategian kannalta tärkeissä liiketoiminnoissa kuten aurinko- ja tuulivoimahankkeiden kehittämisessä, vesivoimassa sekä vetyliiketoiminnassa.

VASTUULLISUUS Scope 3 -päästöt muodostavat merkittävimmän osan Fortumin kasvihuonekaasupäästöistä. Yhtiö täydensi aiempia ilmastotavoitteitaan asettamalla scope 3 -päästöille 35 prosentin vähentämistavoitteen vuoteen 2035 mennessä.

Fortum ilmoitti kuuden hiilivoimalaitoksen nopeutetusta käytöstä poistamisesta. Vuonna 2021 yhtiön sähköntuotannosta 13 prosenttia perustui hiilen polttoon. Vuonna 2021 asetettu uusi scope 3 -tavoite vahvistaa Fortumin sitoutumista koko toiminnan osalta hiili-neutraaluden saavuttamiseen viimeistään vuoteen 2050 mennessä.

Neste Oyj

Neste on maailman johtava uusiutuvan dieselin ja vastuullisen lentopolttoaineen tuottaja, joka jalostaa jätteitä, tähteitä ja innovatiivisia raaka-aineita uusiutuviksi polttoaineiksi sekä muovien ja muiden materiaalien vastuullisiksi raaka-aineiksi.

Valtion omistusosuus: 44,2 % (VNK 35,9 %, Ilmastorahasto Oy 8,3 %)

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strategisena intressinä on valtakunnallisen poltto-ainehuollon turvaaminen huoltovarmuusnäkökohdat huomioon ottaen.

Hallitus 31.12.2021

Matti Kähkönen (pj), Marco Wirén (varapj), John Abbott, Nick Elmslie, Martina Flöel, Jean-Baptiste Renard, Jari Rosendal, Johanna Söderström

Toimitusjohtaja: Peter Vanacker

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Rotterdam valittiin seuraavan uusiutuvien tuotteiden jalostamon sijaintipaikaksi.
- Yhtiö laajensi jätteiden ja tähteiden saatavuutta. Porvoon jalostamon 630 miljoonan euron ylläpitoinvestoinnin tavoitteena Euroopan vastuullisin jalostamo.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	15 148	11 751
Liikevoitto	M€	2 023	828
Liikevoittoprosentti	%	13,4	7,0
Omavaraisuusaste	%	56,3	60,4
Nettovelkaantumisaste	%	1,1	-4,5
Taseen loppusumma	M€	12 417	9 815
Oman pääoman tuotto	%	25,4	12,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	23,1	11,5
Osinkosuhde	%	36	86
Valtion saamat osingot	M€	279	272
Investoinnit	M€	1 298	972
Henkilöstö yhteensä 31.12.		4 872	4 833
Verojalanjälki Suomessa	M€	3 291	2 972
tCO ₂ e (Scope 1)		1 828 000	2 149 000
tCO ₂ e (Scope 2)		509 000	736 000
tCO ₂ e (Scope 3)		35 000 000	48 000 000

Nesteen vertailukelpoinen käyttökate 1 920 (1 929) miljoonaa euroa vuodelta 2021 oli edellisvuoden tasolla. Vertailukelpoinen liikevoitto 1 342 (1 416) miljoonaa euroa laski hieman.

Uusiutuvien tuotteiden myyntimäärät ja myyntimarginaali paranivat, mutta Yhdysvaltain dollarin heikentyminen ja kiinteiden kustannusten nousu vaikuttivat vertailukelpoisen tuloksen laskuun. Öljytuotteet-segmentti ylitti edellisvuoden tuloksen huolimatta Porvoon jalostamolla toteutetusta kaikkien aikojen suurimmasta seisokista ja Naantalın jalostamon sulkemisesta. Myös Marketing & Services -segmentin tulos parani huolimatta pandemian negatiivisista vaikutuksista.

VASTUULLISUUS Neste laajensi vastuullisuuden visiota, joka sisältää ilmaston, luonnon monimuotoisuuden, ihmisoikeudet, toimitusketjun ja raaka-aineet. Neste on sitoutunut vähentämään asiakkaiden ilmastopäästöjä 20 miljoonalla tonnilla vuodessa vuoteen 2030 mennessä ja sitoutunut hiilineutraalin tuotantoon 2035 mennessä.

Neste jatkoi kasvustrategian toteuttamista vuonna 2021. Yhtiö sai päätökseen Rotterdamissa sijaitsevan raaka-aineen esikäsittely-yksikön hankinnan. Neste ilmoitti, että se on valinnut Rotterdamin seuraavan uusiutuvien tuotteiden jalostamon sijaintipaikaksi. Neste ilmoitti, että se muuttaa nykyisen Rotterdamin tuotantolaitoksen tuotantokapasitettia siten, että jalostamo kykenisi vuonna 2023 tuottamaan jatkossa 500 000 tonnia uusiutuvaa lentopolttoainetta. Neste ilmoitti sopineensa ostavansa Agri Tradingin, joka on yksi Yhdysvaltain suurimmista itsenäisistä jätteiden sekä rasva- ja öljytähteiden toimittajista.

SSAB AB

SSAB valmistaa erikoisteräksiä. Se on hiilivapaan teräksen valmistuksen kehittämisessä johtava yritys maailmassa. Yhtiön osake on noteerattu Tukholman ja Helsingin pörseissä.

Valtion omistusosuus: 6,3 % (8,0 % äänistä)

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on vaikuttaa yhtiön vähähiilistämistrategian nopeaan toteuttamiseen sekä laajemmin alan osaamisperustan kehittymiseen Suomessa.

Hallitus 31.12.2021

Lennart Evrell, Bo Annvik, Petra Einarsson, Marie Grönborg, Pasi Laine, Maija Strandberg, Martin Lindqvist

Toimitusjohtaja: Martin Lindqvist

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Valtion omistamat SSAB:n osakkeet siirrettiin Solidiumista valtioneuvoston kanslian omistajaohjaukseen 14.9.2021 ja omistukselle määriteltiin strateginen intressi.
- Yhtiö teki historiansa parhaan tuloksen kaikilla segmenteillä ja ilmoitti hiilivapaan teräksen siirtymän vauhdittamisesta.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	9 301,4	6 237,2
Liikevoitto	M€	1 827,2	-30,9
Liikevoittoprosentti	%	19,6	-0,5
Omavaraisuusaste	%	65,6	61,1
Nettovelkaantumisaste	%	-1,7	14,7
Taseen loppusumma	M€	10 865,8	8 829,8
Oman pääoman tuotto	%	22,8	-0,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	26,7	2,4
Osinkosuhde	%	37	0
Valtion saamat osingot	M€	33	0
Investoinnit	M€	340,7	215,9
Henkilöstö yhteensä 31.12.		14 235	13 974
Verojalanjälki Suomessa	M€	-	-
tCO ₂ e (Scope 1)		1 060 5000	9 474 000
tCO ₂ e (Scope 2)		1 029 000	1 340 000
tCO ₂ e (Scope 3)		5 767 000	

SSAB teki historiansa parhaan tuloksen kaikilla segmenteillä. Suurin syy tulosparannukseen olivat kasvaneet teräksen hinnat. Raaka-ainekustannukset kasvoivat tilikauden aikana voimakkaasti, mutta yhtiön kannattavuus oli

siitä huolimatta hyvällä tasolla. Konsernin liikevoitto oli 1 827 miljoonaa euroa. Suhteellinen kannattavuus liikevoittoprosentilla mitattuna oli korkein SSAB Americas -segmentillä, 26,2 prosenttia. SSAB Special Steels -segmentin liikevoitto oli 449,1 miljoonaa euroa ja liikevoittoprosentti 19,7. Vahva tulos ja kassavirtakehitys tekivät yhtiöstä vuoden loppuun nettovelattoman.

SSAB:n strategiset tavoitteet kuten premium-tuotteiden osuuden nostaminen edistyivät vuoden aikana. Työturvallisuus myös parani selvästi. Yhtiö toimitti vuoden 2021 aikana ensimmäiset pilottierät fossiilivapaata terästä.

VASTUULLISUUS SSAB on globaalisti johtavia yrityksiä hiilivapaan teräksen kehittämisessä. SSAB:n hallitus teki suuntaa-antavan päätöksen yhtiön pohjoismaisen ohutlevytuotannon uudistamisesta ja vihreän siirtymän nopeuttamisesta. Tavoitteena on korvata nykyinen ohutlevytuotantojärjestelmä minimill-pohjaisella tuotannolla, joka laajentaa tuotevalikoimaa ja parantaa kustannusasemaa. Tavoitteena on samalla päästä suurelta osin eroon hiilidioksidipäästöistä noin vuonna 2030 eli 15 vuotta aiemmin ilmoitettua aikaisemmin. Suunnitelman toteutuminen edellyttää tarpeellisen infrastruktuurin olemassaoloa, etenkin riittävää määrää fossiilivapaata sähköä.

SSAB:n raportointivaluutta on Ruotsin kruunu. Viereisen taulukon luvut on käännetty euroiksi valuuttakurssilla per 31.12.2021 (tilikausi 2021) ja 31.12.2020 (2020). SSAB ei raportoi verojalanjälkeä.

13 Listaamattomat kaupalliset yhtiöt

Arctia Oy

Jäänmurto- ja monitoimialusten palvelut, vesiväylien sekä kanavien hoito- ja käyttöpalvelut, ympäristövahinkojen torjuntapalvelut, merenmittaus, muut vesialuepalvelut sekä asiantuntijapalvelut.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on elinkeinoelämän kuljetustarpeita palvelevan talvimerenkulun varmistaminen sekä merivoimien varautumiseen ja valmiuteen liittyvät merenmittauspalvelut

Hallitus 31.12.2021

Pertti Saarela (pj.), Pirjo Kiiski, Hanna Masala, Sinikka Mustakari, Kari Savolainen, Mats Rosin

Toimitusjohtaja: Maunu Visuri

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Jäänmurron operointipäivät nousivat huomattavasti edellisestä, poikkeuksellisen leudosta talvesta, ja niitä oli 567 (322).
- Arctia toteutti Mareano-merenmittausprojektin Norjan merikartoitusviranomaisille.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	71,2	80,8
Liikevoitto	M€	0,2	2,4
Liikevoittoprosentti	%	0,3	3,0
Omavaraisuusaste	%	53,5	50,2
Nettovelkaantumisaste	%	53,1	60,3
Taseen loppusumma	M€	265,1	283,7
Oman pääoman tuotto	%	-0,4	0,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	0,1	0,9
Osinkosuhde	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	4,3	6,8
Henkilöstö yhteensä 31.12.		439	439
Verojalanjälki Suomessa	M€	9,7	10,6
tCO ₂ e (Scope 1)		42 381	
tCO ₂ e (Scope 2)		752	
tCO ₂ e (Scope 3)			

Arctian liikevaihto ja liikevoitto olivat matalampia suhteessa vertailuvuoteen. Merkittävien syy tähän oli se, että vertailukaudella

väylänhoitoliiketoiminnassa toteutui kaksi huomattavaa öljyvahinkojen jälkitorjuntaprojektia, mutta vastaavia ei toteutunut vuoden 2021 aikana. Tilikauden nettotulos oli negatiivinen, -0,5 (0,9) miljoonaa euroa. Konsernin tase- ja rahoitusasema säilyi vakaana. Jäänmuurtoliiketoimintaa toteutetaan kahdeksalla varsinaisella jäänmurtajalla. Jäänmurron operointipäivät nousivat merkittävästi suhteessa vuotta aiempaan. Satamajäänmurrussa talvi oli keskimääräinen Perämeren toiminta-alueella. Avovesikaudella tehtiin satama-avustuksia ja saattohinauksia. Väylänhoidon osalta Arctia keskittyi liiketoiminnassaan palvelusopimusmallin mukaisen toiminnan kehittämiseen erityisesti satama- ja vesialuesektorilla.

VASTUULLISUUS Arctian koordinoimaa Älykäs meri -hanketta jatkettiin. Sen tarkoitus on edistää kestävästä kehityksestä meriväylillä luomalla älykkäitä digitalisaatio-ratkaisuja merelle, satamiin ja väylien käyttäjille. Hankkeessa kehitetään muun muassa älypöijujen ja merenkulun turvalaitteiden digitaalista verkostoa ja testataan uusia ratkaisuja laivojen rikkipäästöjen monitorointiin.

Merenmittausliiketoiminnassa Arctia toteutti kauden aikana norjalaisille tehdyn Mareano-merenmittausprojektin lisäksi kansainvälisiä kaapeli- ja putkilinjamittauksia muun muassa Baltic Connector -kaasuputkihankkeeseen liittyen. Suomen merikartoitusviranomaisille toteutettiin hanke Kokkolan alueella sekä viimeisteltiin mittauksia Saaristomerellä ja Suomenlahdella. Lisäksi tuettiin kaupunkirakentamista tekemällä monia vesirakentamiseen liittyviä pohjatutkimuksia.

Boreal Kasvinjalostus Oy

Yhtiö jalostaa sekä markkinoi satoisia ja laadukkaita peltokasvilajikkeita pohjoisissa oloissa toimiville ammattiviljelijöille.

Valtion omistusosuus: 65,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on varmistaa markkinoiden toimivuuden edellyttämä pohjoisille ilmastoalueille soveltuvien kasvintuotantolajikkeiden jalostaminen ja jalostusaineiston omistuksen säilyttäminen.

Hallitus 31.12.2021

Riitta Mynttinen (pj), Jyrki Lepistö, Antti Ollila, Minna Oravuo, Mia Rainio, Birgitta Vainio-Mattila

Toimitusjohtaja: Markku Äijälä

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Maaliskuussa yhtiön osakkaat sopivat yksimielisesti siitä, että yhtiö lunasti Vilmorin & Cien omistamat 1 077 osaketta yhtiölle ja mitätöi ne. Muutoksen jälkeen Suomen valtion omistusosuus yhtiössä nousi 65,0 prosenttiin 60,8 prosentista.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	8,6	9,5
Liikevoitto	M€	0,2	0,4
Liikevoittoprosentti	%	2,3	4,3
Omavaraisuusaste	%	66,4	66,7
Nettovelkaantumisaste	%	-14,7	-15,0
Taseen loppusumma	M€	11,3	12,0
Oman pääoman tuotto	%	2,5	4,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	2,7	4,8
Osinkosuhte	%	81,3	46,1
Valtion saamat osingot	M€	0,1	0,1
Investoinnit	M€	0,3	0,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.		74	77
Verojalanjälki Suomessa	M€	3,0	2,9
tCO ₂ e (Scope 1)		95	
tCO ₂ e (Scope 2)		571	
tCO ₂ e (Scope 3)		1 596	

Boreal Kasvinjalostuksen perustehtävä on mahdollistaa suomalaisen ruoantuotannon kilpailukyvyyn parantaminen jalostamalla

elintarviketuotannolle tärkeistä kasvilajeista kasvuoloihimme sopivia lajikkeita. Yhtiö on tärkeä myös huoltovarmuuden kannalta, mikä korostuu erityisesti muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa, joihin kasvilajikkeiden täytyy pystyä sopeutumaan.

Boreal Kasvinjalostus Oy:n liikevaihto laski noin 10 prosenttia edellisestä tilikaudesta. Markkinaosuus laski kuitenkin vain hieman. Kasvukauden 2020 kuivuus pienensi satotasoa merkittävästi, mikä vaikutti koko markkinaan ja näkyi sekä rojaltien että siemenmyynnin määrässä. Vuonna 2021 Suomessa viljojen kokonaisviljelyala laski edellisvuodesta kaksi prosenttia. Myös kasvukauden 2021 satotasot jäivät äärevien sääolojen takia lähes koko maassa heikoiksi ja viljelyn kannattavuus heikkeni.

VASTUULLISUUS Yhtiön koko toiminnan ydin on Suomeen soveltuvien kasvilajikkeiden jalostus. Yhtiön tärkein vastuullisuusteko on onnistua ydintehtävässään, jossa se onkin menestynyt erinomaisesti. Kasvinjalostus on pitkäjänteistä toimintaa, sillä jalostusprosessi vie tyypillisesti 8–15 vuotta. Muuttuviin olosuhteisiin on siis vastattava ja panostettava ennakoivasti.

Borealilla on käynnissä jalostusohjelmia 12 kasvilajin osalta. Jalostustavoitteet määritellään asiakaslähtöisesti huomioiden muun muassa ilmastomuutoksen ja sadon käyttäjien tarpeet. Vuoden 2021 aikana Suomen kasvilajikeluettelon hyväksyttiin Borealilta lukuisia lajikkeita: ohria, kauroja, vehniä, nurmi- sekä öljykasveja. Suhhteissa aiempiin lajikkeisiin parannuksia löytyy muun muassa jyväläadussa, satoisuudessa sekä korren lujudessa.

Finavia Oyj

Yhtiö ylläpitää ja kehittää Helsinki-Vantaan lentoasemaa sekä koko maan kattavaa lentoasemaverkostoa

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Omistuksen strateginen intressi on kotimaisten ja kansainvälisten lentoyhteyksien tarjonnan varmistaminen Suomen lentoasemaverkostoa kehittämällä ja ylläpitämällä

Hallitus 31.12.2021

Harri Sailas (pj), Johanna Kara, Kati Levoranta, Tuija Pesonen, Esko Pyykkönen, Erkka Valkila ja Stefan Wentjärvi

Toimitusjohtaja: Kimmo Mäki

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Koronaviruspandemian pitkittyminen vaikutti edelleen dramaattisesti matkustajamääriin.
- Helsinki-Vantaan lentoaseman vuonna 2013 alkanutta, ja loppusuoralla olevaa laajennusinvestointia jatkettiin onnistuneesti.
- Valtio vahvisti yhtiön rahoitusasemaa pääomittamalla Finavia Oyj:tä oman pääoman ehtoisella 317 miljoonan euron sijoituksella sekä 33 miljoonan euron pääomailinalla.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	145,4	150,6
Liikevoitto	M€	-130,7	-128,9
Liikevoittoprosentti	%	-89,9	-85,6
Omavaraisuusaste	%	44,9	36,3
Nettovelkaantumisaste	%	87,2	135,8
Taseen loppusumma	M€	1 591,8	1 476,5
Oman pääoman tuotto	%	-23,0	-24,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-9,4	-10,2
Osinkosuhte	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	164,7	257,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.		2 250	2 233
Verojalanjälki Suomessa	M€	41,5	45,4
tCO ₂ e (Scope 1)		4 030	
tCO ₂ e (Scope 2)		7 820	
tCO ₂ e (Scope 3)			

Finaviolla on kaksi liiketoiminta-alueita: Helsinki-Vantaan lentoasema ja Lentoasemaverkosto. Finavian palveluja lentoliikenteelle täydentää

Airpro Oy. Lisäksi Finavia on osakkaana 49 prosentilla Avia Real Estate Oy:ssä, joka omistaa, vuokraa ja kehittää pääosin Helsinki-Vantaan lentokenttäalueella sijaitsevia toimi- ja logistiikkatiloja.

Koronapandemia vaikutti Finavian toimintaan dramaattisesti myös vuonna 2021. Ensimmäisellä vuosipuolikkaalla eri maissa asetetut matkustusrajoitteet pitivät matkustajaliikenteen volymin erittäin alhaisella tasolla. Toisella vuosipuoliskolla matkustusrajoituksia lievennettiin ja lentomatkustus alkoi palautua erityisesti loppuvuonna. Matkustajamäärä Finavian lentoasemilla oli 5,4 miljoonaa, jossa oli 16 prosenttia laskua vuodesta 2020 ja 79 prosenttia vuodesta 2019. Lentorahdin määrä kasvoi Finavian lentoasemilla 21 prosenttia. Helsinki-Vantaalta oli vuoden 2021 lopussa 74 suoraa lentokohdetta (186 vuonna 2019). Helsinki-Vantaan kansainvälinen vaihtoliikenne oli vähäistä Aasian maiden tiukkojen matkustusrajoitusten vuoksi. Alueellisilla lentoasemilla kokonaismatkustajamäärä oli 1,1 miljoonaa matkustajaa (laskua 73 prosenttia vuodesta 2019). Suomen matkailulle tärkeiden Lapin lentoasemien tilauslentojen määrä kasvoi samalle tasolle kuin ennen pandemiaa.

VASTUULLISUUS Finavian lentoasemat ovat tällä hetkellä hiilineutraaleja, ja yhtiö tavoittelee nettonollapäästöisyyttä vuoteen 2025 mennessä.

Vuoden 2021 alussa Finavia valitsi kolme strategista painopistealuetta: liiketoiminnan palautumisen vauhdittaminen, taloudellisen aseman varmistaminen sekä henkilöstön hyvinvoinnin ja tulevaisuuden rakentaminen. Lisäksi yhtiö jatkoj panostuksia ilmastonmuutoksen torjuntaan ja Suomen saavutettavuuden edistämiseen.

Fingrid Oyj

Yhtiön keskeisimmät strategiset tavoitteet ovat yhteiskunnalle varman sähkön ja toimivien sähkömarkkinoiden turvaaminen sekä asiakastarpeisiin vastaavien palveluiden tarjoaminen edullisesti.

Valtion omistusosuus: 53,1 % (28,2 % VM, 24,9 % Huoltovarmuuskeskus)

Omistajaohjaus: Valtiovarainministeriö

Omistuksen intressi

Strategisena intressinä on sähkön siirron ja sähköjärjestelmän toimivuuden ja häiriöttömyyden turvaaminen kaikissa olosuhteissa.

Hallitus 31.12.2021

Juhani Järvi (pj), Päivi Nerg (varapj), Hannu Linna, Esko Torsti, Sanna Syri

Toimitusjohtaja: Jukka Ruusunen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Fingrid-konsernin taloudellinen tulos vuodelta 2021 oli suunniteltua parempi poikkeuksellisessa sähkömarkkinatilanteessa.
- Operatiivisesti vuosi sujui suunnitelmien mukaisesti koronapandemiasta huolimatta.
- Fingridin investointisalkku oli suurempi kuin koskaan aiemmin.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	1 090,9	682,5
Liikevoitto	M€	210,8	118,4
Liikevoittoprosentti	%	19,3	17,3
Omavaraisuusaste	%	25,3	27,4
Nettovelkaantumisaste	%	145,1	165,9
Taseen loppusumma	M€	2 559,5	2 306,8
Oman pääoman tuotto	%	23,5	14,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	11,7	7,0
Osinkosuuhde	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0	0,0
Investoinnit	M€	209	150,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		440	400
Verojalanjälki Suomessa	M€	63,7	129,4
tCO ₂ e (Scope 1)		6 000	
tCO ₂ e (Scope 2)		136 000	
tCO ₂ e (Scope 3)		24 000	

Sähkön osalta vuosi 2021 muistetaan poikkeuksellisen korkeista hinnoista. Hintoja nosti etenkin

kaasun hinnan voimakas nousu, mutta oma roolinsa oli myös päästöoikeuksien hinnoilla ja pohjoismaisella vesitilanteella. Vuonna 2021 Suomen sähkönkulutus nousi noin 6 prosenttia. Kulutuksen nousun taustalla oli edellisvuotta kylmempi talvi sekä teollisuuskulutuksen palautuminen normaaliksi. Operatiivisesti vuosi sujui suunnitelmien mukaisesti koronapandemiasta huolimatta. Fingridin verkossa siirrettiin sähköä 72,9 terawattituntia, joka vastasi 77 prosenttia Suomen kokonaissähkön siirrosta (kulutus ja läpisiirto). Kantaverkon siirtovarmuus oli 99,99992 prosenttia.

VASTUULLISUUS Fingridin merkittävin vastuullisuusteko on toiminta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi: kantaverkko toimii alustana puhtaalle sähköjärjestelmälle. Vuonna 2021 kantaverkkoon asennettiin 743 megawattia tuulivoimaa, jolla vältetään tulevana vuosina epäsuorasti noin 213 000 CO₂-ekvivalenttitonin päästöt.

Fingridin siirtomaksut ovat viimeisimmän eurooppalaisen vertailun perusteella toiseksi edullisimmat noin 20 maan vertailuryhmässä. Fingridin tavoitteena on pysyä jatkossakin edullisimpien kantaverkko-yhtiöiden joukossa ja tarjota näin osaltaan kilpailuetua Suomessa toimiville yrityksille. Suomen kantaverkkoon investoidaan tällä vuosikymmenellä yli kaksi miljardia euroa. Tavoite ilmastoneutraalista Suomesta vuonna 2035 tarkoittaa päästöttömän sähkön tuotannon ja kulutuksen merkittävää kasvua. Fingridin investointisalkku oli suurempi kuin koskaan aiemmin. Nämä investoinnit mahdollistavat jopa 4 500 megawatin edestä tuulivoimaliityntöjä.

Gasgrid Finland Oy

Yhtiö toimii kaasun siirtoverkonhaltijana tarjoten asiakkaille turvallista, luotettavaa ja kustannustehokasta kaasujen siirtoa. Yhtiö kehittää aktiivisesti siirtoalustaa, palveluita ja kaasumarkkinoita edistääkseen tulevaisuuden hiilineutraalia energia- ja raaka-ainejärjestelmää.

Valtion omistusosuus: 100 % (suora omistus 26,5 % osakkeista ja 50,2 % äänivallasta, loput Suomen Kaasuverkko Oy:n kautta)

Omistajaohjaus: Valtiovarainministeriö

Omistuksen intressi

Strategisena intressinä on kaasun siirron ja kaasujärjestelmän toimivuuden ja häiriöttömyyden turvaaminen kaikissa olosuhteissa.

Hallitus 31.12.2021

Kai-Petteri Purhonen (pj.), Jero Ahola, Saija Kivinen, Päivi Nerg ja Asta Sihvonen-Punkka.

Toimitusjohtaja: Olli Sipilä

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Tulokset henkilöstö- ja asiakastyytyväisyydessä ja vastuullisuudessa paranivat.
- Gasgrid perusti strateginen analyysi & TKI -yksikön.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	130,6	126,9
Liikevoitto	M€	67	67,2
Liikevoittoprosentti	%	51,3	53,0
Omavaraisuusaste	%	62,8	51,4
Nettovelkaantumisaste	%	26,3	37,4
Taseen loppusumma	M€	390,1	454,7
Oman pääoman tuotto	%	17,7	18,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	18,8	18,6
Osinkosuhde	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0	0,0
Investoinnit	M€	6	8,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		51	39
Verojalanjälki Suomessa	M€	129,1	100,7
tCO ₂ e (Scope 1)		13 300	
tCO ₂ e (Scope 2)		3 300	
tCO ₂ e (Scope 3)		1 018 000	

Vuosi 2021 oli Gasgridin toinen toimintavuosi ja yhtiö onnistui keskeisillä mittareilla hyvin. Gasgridin maksuvalmius on hyvä, ja yhtiö ylitti taloudelliset tavoitteensa. Toimitusvarmuus

suunnittelemttomien toimituskatkojen osalta oli 100 prosenttia, ja omalla henkilökunnalla on jo kaksi tapaturmatonta vuotta peräkkäin. Gasgrid toteutti jokaisella osa-alueella strategiaa edistäviä kehityshankkeita sekä päivitti vastuullisuusohjelmansa, johon kytkeytyy myös uusi vastuullisuuslaina. Lisäksi yhtiö kilpailutti kunnosapidon ja hankki palveluntuottajat siirtoalustan eri osa-alueille sekä kiinteistöhuoltoon.

Asiakkaat siirsivät kaasuja Gasgridin siirtoalustalla 25,1 terawattituntia. Gasgrid nimettiin joulukuussa 2021 vastaamaan kansallisesta uusiutuvien kaasujen ja vedyn alkuperätakuurekisteristä ja sen ylläpidosta.

VASTUULLISUUS Gasgridin entistä kunnianhimoisempi vastuullisuusohjelma on päivitetty vuosille 2022–2023, ja se on kytkeyty YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Vastuullisuusohjelman toteuttamisessa huomioidaan yhtiön toiminnasta aiheutuvat taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset.

Gasgrid liittyi vuoden alussa European Hydrogen Backbone-hankkeeseen sekä kansalliseen vetyklusteriin. Yhtiö loi yhdessä Baltian maiden kaasun siirtoverkkoyhtiöiden kanssa ratkaisuehdotuksen neljän maan yhteisen tariffialueen perustamisesta, mikä on nyt alueen sääntelyviranomaisten arvioitavana. Euroopan komissio julkaisi ehdotuksen tulevaisuuden kaasujen markkinoiden lainsäädännöksi. Yhtiö aloitti selvitystyön vedyn mahdollisen kysynnän ja tarjonnan määrästä, mahdollisista infrastruktuurin kehitystarpeista sekä mahdollisista markkina-palveluista, joita uudenlainen energian- ja raaka-aineen siirtoinfrastruktuuri voisi tarjota.

Gasum Oy

Gasum on pohjoismainen energiayhtiö, joka tuottaa biokaasua, jakelee LNG:tä sekä tuo Suomeen maakaasua. Gasum tarjoaa energiaa teollisuudelle, sähkön ja lämmön yhteistuotantoon sekä maa- ja meriliikenteelle.

Valtion omistusosuus: 100 % (Vnk 26,5 %, Gasonia Oy 73,5 %)

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on metaanipohjaisten teollisuuden raaka-aineiden ja energiantuotannon polttoaineiden huollon turvaaminen huoltovarmuuskohdan huomioon ottaen

Hallitus 31.12.2021

Elina Engman (pj), Elisabet Salander Björklund, Stein Dale, Torbjörn Holmström, Minna Pajumaa, Päivi Pesola ja Ari Vanhanen

Toimitusjohtaja: Mika Wiljanen (1.3.2022 alk.)

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Markkinakehitys oli poikkeuksellista. Kaasun hinta nousi ennätyskorkealle erityisesti loppuvuonna.
- Gasum myi Risavikan LNG:n nesteytyslaitoksen marraskuussa 2021.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihhto	M€	1 571	664
Liikevoitto	M€	-239	5,7
Liikevoittoprosentti	%	neg.	0,9
Omavaraisuusaste	%	18	36
Nettovelkaantumisaste	%	109	122
Taseen loppusumma	M€	2 421	1 362
Oman pääoman tuotto	%	-56	-1,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-18	2,6
Osinkosuhde	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	46	200
Henkilöstö yhteensä 31.12.		356	384
Verojalanjälki Suomessa	M€	159	64
tCO ₂ e (Scope 1)		44 000	45 000
tCO ₂ e (Scope 2)		9 000	9 000
tCO ₂ e (Scope 3)		5 900 000	36 000

Gasum onnistui kasvattamaan volyymeitä kaikissa liiketoiminnoissa. Teollisuus-segmentillä asiakkaille toimitetut volyymit kasvoivat 11

prosenttia, meriliikenne-segmentillä 32 prosenttia ja liikenne-segmentillä 61 prosenttia verrattuna edellisvuoteen. Maakaasun myyntivolyymit pysyivät edellisen vuoden tasolla. Haastavasta markkinatilanteesta huolimatta yhtiö edisti strategiansa toteutusta ja laajensi toiminta-alueitaan meriliikenne-segmentillä, kasvatti teollisuusasiakkaiden energiaportfoliollahintaa, jatkoi liikenteen tankkausasemaverkoston laajentamista ja avasi kaksi uutta biokaasulaitosta. Strategian toteutuksen kannalta Risavikan LNG-nesteytyslaitoksen onnistunut divestointi ja tuotannon hankinnasta tehty pitkäaikainen hankintasopimus oli tärkeä askel.

VASTUULLISUUS Yhtiön tavoitteena on saavuttaa miljoonan tonnin kumulatiivinen hiilidioksidipäästövähennys tuomalla markkinoille 4 terawattituntia biokaasua vuoteen 2025 mennessä. Vuonna 2021 yhtiö toi biokaasua markkinoille yhden terawattitunnin ja kasvatti biokaasulaitosten tuotantovolyymeja noin 25 prosenttia.

Loppuvuotta leimasi kaasun hinnan poikkeuksellinen nousu ja markkinoiden epävarmuus. Nousut hinta ja volyymit näkyvät liikevaihdon voimakkaana kasvuna. Voimakkaasti nousut kaasun hinta näkyi suojauksiin käytettävien johdannaisten negatiivisena arvomuutoksena, mikä painoi raportoitua tulosta ja yhtiön omaa pääomaa. Myös oikaistun tuloksen osalta kannattavuuskehitys oli heikkoa ja oikaistu tulos painui tappiolliseksi -84 (34) miljoonaan euroon. Lisäksi kaasun hinnannoususta aiheutunut vakuusvaatimusten kasvu kasvatti käyttö-pääomatarvetta ja lisäsi velkamäärää.

Kemijoki Oy

Kemijoki Oy on suomalainen energiayhtiö, jonka päätoimiala on energian tuottaminen vesivoiman avulla. Yhtiö tuottaa kolmanneksen suomalaisesta vesivoimasta. Yhtiön tuottama sähkö myydään omistajille omakustannehintaan voittoa tavoittelematta.

Valtion omistusosuus: 50,1 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Finanssi-intressi

Hallitus 31.12.2021

Risto Andstén (pj), Tapio Jalonen, Markus Katara, Tapio Korpeinen, Simon-Erik Ollus, Anne Simolinna, Juha-Pekka Weckström

Toimitusjohtaja: Tuomas Timonen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Yhtiö päätti toteuttaa vaelluskaloille padon ohitusratkaisun Taivalkosken voimalaitoksen yhteyteen.
- Yhtiö sai kolmen vuoden pidennyksen vesitalousluvassa määritettyyn aikaan nähden aloittaa Sierilän voimalaitoksen rakennustyöt

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	49,6	53,3
Liikevoitto	M€	5,3	5,3
Liikevoittoprosentti	%	10,7	9,9
Omavaraisuusaste	%	10,4	10,5
Nettovelkaantumisaste	%	820,2	807,0
Taseen loppusumma	M€	494,1	490,1
Oman pääoman tuotto	%	1,6	1,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,1	1,1
Osinkosuhde	%	103,8	103,2
Valtion saamat osingot	M€	0,4	0,4
Investoinnit	M€	19,7	17,5
Henkilöstö yhteensä 31.12.		39	39
Verojalanjälki Suomessa	M€	26,1	28,5
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Vuonna 2021 voimalaitosten kokonaiskäytettävyyttä laski 96,5 prosenttiin edellisvuoden 96,9 ja sitä edellisen vuoden 98,9 prosentista. Yhtiön voimalaitoksilla tuotettiin vuoden aikana sähköä

5 231 (4 793) gigawattituntia, joka vastasi noin kolmannesta kotimaisesta vesivoimalla tuotetusta sähköstä. Tuotantomäärä oli pitkän aikavälin vertailussa hieman keskimääräistä suurempi. Yhtiö tuottaa sähköä osakkailleen omakustannushintaan, jolloin Kemijoki Oy:n pää tavoite on liiketoiminnan kustannustehokkuus. Suurin yksittäinen kustannuserä on kiinteistöverot. Rovaniemen kaupunki myönsi syyskuussa 2020 toistamiseen rakennuslupa kone- ja luukuaseman rakennuksille, mutta rakennuslupa joutui uudelleen käsittelyyn valituksen johdosta. Kemijoki Oy sai maaliskuussa 2022 kolmen vuoden pidennyksen vesitalousluvassa määritettyyn aikaan nähden aloittaa Sierilän voimalaitoksen rakennustyöt. Syynä on nimenomaan pitkittynyt koneasemarakennuksen rakennuslupaan liittyvä lupaprosessi. Investointien kokonaismäärä oli tilikaudella 19,7 (17,5) miljoonaa euroa.

Vesivoima on Suomen tärkein uusiutuvan sähköntuotannon muoto. Vesivoiman ansiosta fossiilisia polttoaineita tarvitaan vähemmän, mikä hillitsee ilmastonmuutosta. Hyvien ominaisuuksiensa ohella vesivoimalla on myös haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka syntyvät uusien voimalaitosten rakentamisesta, nykyisten voimalaitosten säätökäytöstä sekä vesistöjen säännöstelystä.

Haitallisten ympäristövaikutusten lieventämiseksi on viime vuosina käytetty ympäristönhoitoon vuosittain noin viisi miljoonaa euroa. Yhtiö osallistuu aktiivisesti kalakantojen elvyttämiseen tärkeiden toimenpiteiden suunnitteluun yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Yhtiö päätti toteuttaa vaelluskaloille padon ohitusratkaisun Taivalkosken voimalaitoksen yhteyteen. Vaelluskalatyötä ohjaa Kemijoki Oy:n tavoite palauttaa osittain luonnonvarainen vaelluskalakanta Kemi- ja Ounasjokeen.

Leijona Catering Oy

Yhtiö on suomalainen ruokapalveluyritys, jolla on 60 ravintolaa ja joka valmistaa päivittäin keskimäärin 70 000 ateriaa. Yhtiö keskittyy puolustusvoimien strategiseen kumppanuuteen sekä valtionhallinnon turvallisuuskriittisiin kohteisiin.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strategisena intressinä on turvata puolustusvoimien toiminta tuottamalla tarvittavat ravitsemuspalvelut kaikissa oloissa.

Hallitus 31.12.2021

Anne Ilola (pj), Anu Ora, Sanna Poutiainen, Jari Punkari, Timo Rotonen ja Anton Westermarck.

Toimitusjohtaja: Ritva Paavonsalo

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Yhtiön häiriötilanteiden sietokyky säilyi erinomaisena turvaten yhtiön kannattavuuden, vakavaraisuuden ja kasvun.
- Vuoden 2021 alusta alkaen yhtiö liittyi YK:n Global Compact -yritysvastuuverkostoon.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	79,0	73,3
Liikevoitto	M€	4,1	5,6
Liikevoittoprosentti	%	5,2	7,6
Omavaraisuusaste	%	68,5	63,9
Nettovelkaantumistas	%	-62,2	-80,9
Taseen loppusumma	M€	25,1	29,4
Oman pääoman tuotto	%	18,3	23,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	22,8	30,1
Osinkosuhde	%	92,3	114,0
Valtion saamat osingot	M€	3,0	5,0
Investoinnit	M€	0,8	2,1
Henkilöstö yhteensä 31.12.		524	511
Verojalan jälki Suomessa	M€	11,1	11,1
tCO ₂ e (Scope 1)		224	
tCO ₂ e (Scope 2)		1 305	
tCO ₂ e (Scope 3)		28 320	

Yhtiön liiketoiminta koostuu Puolustusvoimien strategisesta kumppanuudesta, rikosseuraamusalituksen ruokahuollosta sekä muiden turvallisuuskriittisten asiakkaiden ja valtionhallinnon

kohteiden ravintolatoiminnasta. Vuosi 2021 oli yhtiön 10. toimintavuosi.

Yhtiön ja puolustusvoimien strateginen kumppanuus perustuu tiiviiseen kehitystyöhön, jonka tavoite on normaaliaikojen toiminnan lisäksi varautuminen poikkeusolojen ruokahuollon toteuttamiseen. Yhtiön ja rikosseuraamusalituksen kumppanuussopimus laajentui vuonna 2021 kattamaan vankiloiden ruokapalveluiden lisäksi kanttiinipalvelut.

Yhtiön rooli turvallisuuskriittisenä toimijana on korostunut koronapandemian aiheuttamassa pitkäkestoisessa poikkeustilanteessa. Ruokajärjestelyjä on muutettu joustavasti tiivissä yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Toimenpiteet koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi jatkuvat myös vuonna 2022. Yhtiö seuraa tarkasti turvallisuusympäristön muutoksia ja sen vaikutuksia yhtiön liiketoimintaan.

VASTUULLISUUS Yhtiö jatkoi hiilijalanjälkensä pienentämistä raaka-ainevalintojen kautta ja kehittämällä ilmastoystävällisiä ruokareseptejä ruoan laadusta tinkimättä. Vuonna 2021 ateriakohtainen hiilijalanjälki pieneni kolme prosenttia.

Yhtiön liikevaihto kasvoi 7,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Liikevaihdon kasvuun vaikutti erityisesti laajentuminen Rikosseuraamusalituksen kanttiinipalveluihin. Yhtiön kannattavuus ja vakavaraisuus säilyivät haasteellisesta vuodesta huolimatta vahvoina yhtiön onnistuneiden toimenpiteiden ansiosta. Yhtiö jatkoi vuonna 2021 pitkäjänteistä toimintaansa vastuullisuuden, asiakaslähtöisyyden ja tehokkuuden kehittämisessä.

Motiva Oy

Motiva on valtion kestävän kehityksen asiantuntijayritys. Yhtiö tarjoaa sidosryhmilleen tietoa, ratkaisuja ja palveluja, joiden tavoitteena on kestävän kehityksen edistäminen.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strategisena intressinä on varmistaa puolueettomat asiantuntija ja projektipalvelut energiatehokkuuden, uusiutuvan energian ja resurssitehokkuuden edistämässä.

Hallitus 31.12.2021

Anja Kahri (pj.), Petteri Kuuva, Timo Tähtinen, Eeva Vakkilainen

Toimitusjohtaja: Vesa Silfver

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Motivan tytäryhtiö Ympäristömerkintä Suomi Oy teki selvää tulosparrannusta. Taustalla oli muun muassa tilikaudella toteutettu tiukka kuluseuranta.
- Organisaation työtyytyväisyys pysyi hyvällä tasolla.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	7,8	7,1
Liikevoitto	M€	0,7	0,5
Liikevoittoprosentti	%	9,5	7,0
Omavaraisuusaste	%	58,3	59,1
Nettovelkaantumistaso	%	-67,9	-80,8
Taseen loppusumma	M€	5,1	4,7
Oman pääoman tuotto	%	21,4	15,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	25,0	19,6
Osinkosuhte	%	61,7	88,0
Valtion saamat osingot	M€	0,4	0,3
Investoinnit	M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		68	63
Verojalanjälki Suomessa	M€	2,6	2,3
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Motivan toimenkuva on ollut energia- ja materiaalihokkuuden sekä uusiutuvan energian edistäjä, mutta toimenkuva on viime vuosina laajentunut laajemmin kestävän kehityksen edistäjäksi. Motivan toimenkuvaan kuuluvat energia- ja materiaalihokkuus sekä kiertotalous ovat keskeisiä keinoja hillitä ilmastonmuutosta kunnissa, yrityksissä ja kotitalouksissa.

Motiva on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 15 §:n tarkoittama sidosyksikkö, jolta valtionhallinto voi ostaa palveluja ilman kilpailutusta. Yhtiön tärkeimmät asiakkaat ovat ympäristöministeriö ja energiavirasto.

VASTUULLISUUS Vuoden aikana Motiva jatkoi kestävän kehityksen yhtiönä koko yhteiskunnan tasolla kestävyysmurroksen tukemista mm. energiatehokkuussopimustoiminnan sekä erilaisten asiakasprojektien kautta. Kiertotalouden digitaalisen alustan ja ekosysteemin kokeilut jatkuivat.

Taloudellisesta näkökulmasta vuosi oli Motivalle erinomainen. Liikevaihto nousi noin 9 prosenttia, ja liikevoitto nousi 9,5 prosenttiin. Yhtiö on vakavarainen, ja sen pääoman tuotto on hyvällä tasolla.

Koronavirusepidemia vaikutti edelleen tytäryhtiö Ympäristömerkintä Suomi Oy:n markkina- ympäristöön negatiivisesti, mutta aktiivisilla toimilla, kuten tiukalla kuluseurannalla, vaikutuksia saatiin rajattua.

Neova Oy

Neova Oy on kansainvälisillä markkinoilla toimiva monialayritys. Liiketoiminta-alueisiin kuuluvat kasvualustaliiketoiminta, paikalliset polttoaineratkaisut sekä uusia liiketoimintoja kehittävä New Business.

Valtion omistusosuus: 50,1 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on varmistaa kotimaisten polttoaineiden saatavuus energiatuotantoon huoltovarmuusnäkökohdat huomioon ottaen

Hallitus 31.12.2021

Jan Lång, Markus Tykkyläinen, Tuomas Hyryläinen, Kirsi Puntila, Maija Strandberg, Stefan Damlin, Vesa Hätilä, Panu Routila

Toimitusjohtaja: Vesa Tempakka

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Tytäryhtiö Kekkilä-BVB vahvisti yrityskaupalla asemaansa Keski-Euroopan kasvualustamarkkinoilla.
- Energiaturpeen kysyntä Neovalla laski 21 prosenttia vuoden 2020 verrattuna, ja yhtiö alaskirjasi siihen liittyvää käyttöomaisuuttaan.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	514,6	544,9
Liikevoitto	M€	511,2	-95,3
Liikevoittoprosentti	%	99,3	-17,5
Omavaraisuusaste	%	55,2	27,9
Nettovelkaantumisaste	%	3,4	152,6
Taseen loppusumma	M€	780,9	758,5
Oman pääoman tuotto	%	181,7	-45,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	91,6	-15,7
Osinkosuhde	%	62	0
Valtion saamat osingot	M€	155,3	0
Investoinnit	M€	84,6	68,9
Henkilöstö yhteensä 31.12.		922	1031
Verojalanjälki Suomessa	M€	8,7	25,1
tCO ₂ e (Scope 1)		699 000	736 000
tCO ₂ e (Scope 2)		15 000	18 000
tCO ₂ e (Scope 3)		3 568 000	3 855 000

Neovan muutos energiayhtiöstä kohti uusia liiketoiminta-alueita näkyy vuoden 2021 taloudellisessa tuloksessa. Yhtiön vertailukautta korkeampaa liikevoittoa selittää lämpö- ja

sähköliiketoimintaa harjoittavan tytäryhtiö Nevelin myynti, josta yhtiö kirjasi noin 500 miljoonan euron myyntivoiton. Lisäksi konsernin nimi vaihtui Vapo Oy:stä Neova Oy:ksi keväällä 2021.

Kasvualustamarkkinoilla toimiva Kekkilä-BVB muodostaa suurimman osa konsernin liikevaihdosta. Sen liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 13 prosenttia noin 339 miljoonaan euroon, mutta suhteellinen kannattavuus heikkeni erittäin suuresta raaka-aineiden ja rahtien hintojen noususta johtuen. Energiaturpeen kysyntä on laskenut nopeasti kahden viime vuoden kuluessa. Merkittävin syy on päästöoikeuden hinnan voimakas kohoaminen, joka yhdessä energiaveron korotuksen kanssa teki energiaturpeesta selvästi haketta ja ainespuuta kalliimman polttoaineen. Vuonna 2021 Energiaturve-liiketoiminnan liikevaihto oli 71,6 (86,9) miljoonaa euroa.

VASTUULLISUUS Vastuullisuus on olennainen osa Neovan liiketoimintaa ja kehittyä liiketoimintaympäristön ja sidosryhmien odotusten muutosten mukana. Vuonna 2021 panostettiin vesistö- ja ilmastopäästöjen vähentämiseen, luonnon monimuotoisuutta edistäviin toimenpiteisiin lopetetuilla turvetuotantoalueilla, pakkausmateriaalien kierrätettävyyden nostamiseen sekä jätekuormituksen ja hävikin vähentämiseen. Neova noudattaa kaikissa tuotantomaissaan RPP-standardin vaatimuksia (Responsibly Produced Peat).

Tilikauden jälkeen Neova päätti jatkaa aiemmin lopetettavaksi ilmoitettua energiaturpeen tuotantoa vastatakseen asiakaskysyntään uudessa geopoliittisessa tilanteessa.

Patria Oyj

Patria on kansainvälinen puolustus-, turvallisuus- ja ilmailualan elinkaari palvelujen ja teknologiaratkaisujen tuottaja. Yhtiön tuotteita ovat muun muassa tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmät, panssaroidut pyöräajoneuvot ja kranaatinheitinjärjestelmät.

Valtion omistusosuus: 50,1 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on turvata puolustusvoimien toiminta tuottamalla sekä ylläpitämällä välttämättömiä puolustustarvikkeita ja palveluja kaikissa oloissa.

Hallitus 31.12.2021

Panu Routila (pj), Harald Aarø, Eirik Lie, Päivi Marttila, Jarle Naess, Ari Puheloinen, Ingerø Gyrid Skalleberg, Petri Vihervuori

Toimitusjohtaja: Esa Rautalinko

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Patria menestyi hyvin Transparency Internationalin korruptionvastaisen toiminnan tutkimuksessa
- Uuden kasvustrategian tavoitteena on vahvistaa toiminnallista tehokkuutta ja taloudellista tulosta. Liikevaihtotavoite vuoteen 2025 mennessä on 900 miljoonaa euroa.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	547,7	534,1
Liikevoitto	M€	61,2	40,3
Liikevoittoprosentti	%	11,2	7,5
Omavaraisuusaste	%	41,3	38,8
Nettovelkaantumisaste	%	50,2	72,1
Taseen loppusumma	M€	765	694,7
Oman pääoman tuotto	%	22,5	15,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	13,7	9,5
Osinkosuhde	%	46,7	49,7
Valtion saamat osingot	M€	13	8,4
Investoinnit	M€	12	13,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		3 097	2 973
Verojalanjälki Suomessa	M€	93,0	82,1
tCO ₂ e (Scope 1)		1 841	
tCO ₂ e (Scope 2)		9 250	
tCO ₂ e (Scope 3)		18 500	

Patria julkisti uuden kasvustrategiansa, joka tähtää kunnianhimoiseen kasvuun vuoden

2025 loppuun mennessä. Lisäksi yhtiö valmisti uutta kasvustrategiaa tukevaa toimintarakennetta, joka otettiin käyttöön vuoden 2022 alussa. Entinen liiketoimintarakenne purettiin, ja tilalle luotiin yhtenäinen, vahvoista ydintoiminnoista – Finland, Global, Portfolio ja Operations – muodostuva Patria. Tähän liittyneet koko Patrian kattaneet yhteistoimintaneuvottelut käytiin hyvässä yhteistyössä henkilöstöryhmien ja yhtiön kesken. Patria sijoittui toiseksi korkeimpaan B-luokkaan Transparency International Defence & Securityn korruptionvastaisen toiminnan tutkimuksessa.

Patrian saamien uusien tilausten arvo oli 588,7 (1 400,2) miljoonaa euroa. Suomi ja Latvia allekirjoittivat yhdessä Patrian kanssa puitesopimuksen yhteisen 6x6-panssariajoneuvojärjestelmän tuotantovaiheen hallinnasta. Tämän lisäksi Latvia ja Patria allekirjoittivat toimitussopimuksen, joka käsittää yli 200 miehistönkuljetukseen tarkoitettua 6x6-ajoneuvoa, jotka on kehitetty yhteistyöohjelmassa mukaan lukien niiden tuki- ja koulutusjärjestelmät. Ajoneuvotoimitukset tapahtuvat vuosina 2021–2029. Myös Suomi ja Patria allekirjoittivat aiesopimuksen Suomen tulevasta sarjatoimituksesta.

Päätös Suomen tulevasta F-35-hävittäjistä on merkittävä mahdollisuus Patrialle, joka on ollut aktiivisesti mukana hankkeen valmistelussa puolustushallinnon ja HX-hankkeen tukena. Tärkeintä on ollut kotimaisen huoltovarmuuden ja kaluston ylläpidon varmistaminen sekä huolehtiminen siitä, että teollisen yhteistyön vaatimukset tulevat täytettyä. Tehty hävittäjähankintapäätös avaa Patrialle myös pääsyn globaaliin F-35-tuotantoketjuun.

Patria on julkaissut päästövähennystavoitteensa ja liittynyt Science Based Targets -aloitteeseen.

Posti Oyj

Posti on yksi Suomen, Ruotsin ja Baltian johtavista jakelu- ja logistiikkayhtiöistä. Yhtiöllä on laaja valikoima postin, logistiikan, rahdin ja verkkokaupan palveluja. Postin palveluverkosto on Suomen kattavin.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on postipalveluiden tuottaminen kaikkialla Suomessa.

Hallitus 31.12.2021

Sanna Suvanto-Harsaae (pj), Per Sjödel (varapj), Raija-Leena Hankonen-Nybom, Harri Hietala, Sirpa Huuskonen, Kari-Pekka Laaksonen, Frank Marthaler, Satu Ollikainen, Minna Pajumaa, Hanna Vuorela

Toimitusjohtaja: Turkka Kuusisto

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Posti uudisti strategiansa. Strategian mukaisesti Posti on tulevaisuudessa moderni ja yhä kannattavampi jakelu- ja logistiikkayhtiö, jonka kasvun ytimessä ovat paketti- ja logistiikkaliiketoiminta Suomessa, Ruotsissa ja Baltiassa. Postipalveluilla Suomessa on tärkeä tätä ydintä täydentävä ja tukeva rooli.
- Posti myi Itella Venäjä -liiketoimintaryhmän.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	1 595	1 614
Liikevoitto	M€	55	55
Liikevoittoprosentti	%	3,4	3,4
Omavaraisuusaste	%	39,5	34,9
Nettovelkaantumistaso	%	29,8	51,9
Taseen loppusumma	M€	1 243	1 285
Oman pääoman tuotto	%	-3,4	6,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	7,1	7,3
Osinkosuhte	%	neg.	105
Valtion saamat osingot	M€	32	31,2
Investoinnit	M€	82,8	105,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.		15 414	16 134
Verojalanjälki Suomessa	M€	256	260
tCO ₂ e (Scope 1)		40 053	43 967
tCO ₂ e (Scope 2)		7 008	8 380
tCO ₂ e (Scope 3)		191 213	179 959

Posti uudisti strategiansa. Helmikuussa 2021 julkaistun strategian mukaisesti yhtiön investoi

kasvuun ja visiona on olla moderni jakelu- ja logistiikkayhtiö. Uuden strategian ytimessä ovat paketit ja materiaalivirrat. Kasvua haetaan pakettiliikenteestä ja logistiikasta Suomen, Ruotsin ja Baltian alueella. Päivitetyn konsernistrategian keskiössä ovat asiakaskokemuksen jatkuva parantaminen, toiminnan tehokkuus, positiivinen työntekijäkokemus ja nollapäästöisyys vuoteen 2030 mennessä. Strategian vaatimat kasvuihastoinnit ovat merkittävät. Uuden strategian myötä Posti uudisti myös pitkän aikavälin strategiset tavoitteet. Yhtiö tavoittelee vähintään 13 prosentin oikaistua käyttökatetta ja jatkuvasti kasvavaa osinkoa (enimmillään nettotuloksen kokoinen). Yhtiön nettovelan suhde oikaistuun käyttökatteeseen tulisi olla alle 2,5-kertainen.

VASTUULLISUUS Posti voitti kansainvälisen World Sustainability Awards 2021 -vastuullisuuskilpailun päästövähennys-sarjassa. Kilpailu järjestetään yhdessä arvostetun vastuullisuusarvioija EcoVadisin kanssa. Postin tavoitteena on olla täysin nollapäästöinen yritys vuoteen 2030 mennessä. Science Based Targets -aloite on hyväksynyt Postin tavoitteet.

Vuoden 2021 kehitys oli uuden strategian mukainen, sillä paketti-, verkkokauppa- ja logistiikan osuus konsernin ulkoisesta liikevaihdosta oli 61 (59) prosenttia, eli osuus kasvoi. Vastavasti postipalveluiden osuus aleni 38 (41) prosenttiin konsernin liikevaihdosta. Konsernin liikevaihdon jakaumaan vaikuttivat pakettien volyymin 11 prosentin kasvu Suomessa ja Baltiassa sekä osoitteellisten kirjeiden 8 prosentin määrän lasku. Pakettivolyymin kasvu kuitenkin tasoittui pandemiaa edeltävälle tasolle. Liiketoimintaan negatiivisesti vaikuttivat työvoimappula, kohonneet energian hinnat sekä jatkunut pandemia.

Suomen Lauttaliikenne Oy

Suomen Lauttaliikenne operoi losseja sekä lautta- ja yhteysaluksia 42 reitillä kautta Suomen. Yhtiön suurin asiakas on Varsinais-Suomen ELY-keskus, joka vastaa reittien kilpailutuksesta.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Lossi- ja lauttapalvelujen varmistaminen osana Suomen liikennejärjestelmää.

Hallitus 31.12.2021

Juha Heikinheimo (pj), Matias Knip, Håkan Modig, Kati Niemelä, Kaarina Soikkanen

Toimitusjohtaja: Mats Rosin

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Yhtiö voitti vuoden 2021 kolme kilpailutusta Turun saaristossa sijaitseville reiteille Nauvossa, Houtskarissa ja Iniössä

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	58,7	58,2
Liikevoitto	M€	10,8	9,7
Liikevoittoprosentti	%	18,4	16,7
Omavaraisuusaste	%	70,8	69,3
Nettovelkaantumisaste	%	3,3	-8,3
Taseen loppusumma	M€	77,0	72,1
Oman pääoman tuotto	%	15,9	16,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	18,2	19,2
Osinkosuhte	%	50,1	49,9
Valtion saamat osingot	M€	4,3	3,9
Investoinnit	M€	16,1	15,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.		348	346
Verojalanjälki Suomessa	M€	22,5	21,6
tCO ₂ e (Scope 1)		20 193	
tCO ₂ e (Scope 2)		3 742	
tCO ₂ e (Scope 3)			

Suomen Lauttaliikenne -konsernin muodostavat emoyhtiö Suomen Lauttaliikenne Oy ja

tytäryhtiö Suomen Saaristovarustamo Oy. Suomen Saaristovarustamo Oy omistaa puolet ahvenmaalaisen osakkuusyhtiö Ansgar Ab:n osakekannasta. Suomen Lauttaliikenne käyttää toiminnassaan aputoiminimeä Finferries.

Konsernin liiketoiminta jatkui edellisten vuosien tapaan vakaana ja kannattavana. Myös asiakastyytyväisyys säilyi erinomaisella tasolla: asiakkaiden antama keskimääräinen arvosana yhtiölle oli 8,85 asteikolla 1–10. Yhtiöllä on meneillään merkittäviä investointeja, jotka liittyvät kaluston sähköistämiseen ja uudistamiseen. Suomen Lauttaliikenne panostaa uudisrakennuksissa ja alusten uusimisissa vahvasti ympäristönäkökulmaan. Uusinta ympäristöystävällistä tekniikkaa hyödynnetään sekä uusissa aluksissa että vanhempien alusten modernisointiprojekteissa.

VASTUULLISUUS Yhtiö rakennuttaa kahta uutta maasähköllä ladattavaa akkuhybridialusta, jotka aloittavat liikennöinnin 2022 ja 2023. Molempien alusten reiteillä kapasiteetti tulee nousemaan ja CO₂-päästöt laskemaan merkittävästi. Myös Nauvon, Houtskarinn ja Iniön reiteille tulevien aluksen konversiotyöt aloitettiin. Aluksiin vaihdetaan pääkoneet ja katalysaattorit, joiden avulla typpipäästöjä saadaan vähennettyä.

Kaudella 2021 yhtiö myös kehitti uuden toimintatavan lossihenkilöstön tavoittamisen ja työvuorosunnittelun parantamiseksi uudistamalla prosesseja ja perustamalla miehityskeskukseen.

Suomen Rahapaja Oy

Yhtiö on globaali käyttörahakolikkoiden ja kolikkoaihioiden luotettava toimittaja.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Finanssi-intressi

Hallitus 31.12.2021

Kaisa Vikkula (pj), Kai Konola, Päivi Nerg, Petri Vihervuori, Ari Viinikkala

Toimitusjohtaja: Jonne Hankimaa

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Yhtiön historian yksi suurimmista projekteista, käyttöraha-toimitus Filippiineille saatiin menestyksekkäästi valmiiksi.
- Yhtiön Espanjan Rahapajan kanssa omistama yhteisyritys Ceco SA ajautui vakaviin taloudellisiin vaikeuksiin.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	83,0	57,2
Liikevoitto	M€	5,6	-5,1
Liikevoittoprosentti	%	6,7	-8,9
Omavaraisuusaste	%	57,7	37,1
Nettovelkaantumisaste	%	42,8	94,6
Taseen loppusumma	M€	44,6	71,5
Oman pääoman tuotto	%	19,2	-19,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	12,8	-11,2
Osinkosuhte	%	-	-
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	4,7	0,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		0	208
Verojalanjälki Suomessa	M€	0,4	0,7
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Suomen Rahapajan vuosi oli tuloksekas. Filippiinien käyttörahaprojektin toimitukset saatiin päätökseen juuri tilikauden päättymiseen mennessä. Sen myötä koko vuoden liikevaihto ja

tulos olivat erittäin korkealla tasolla ja ne paranasivat edellisestä vuodesta huomattavasti: liikevaihto nousi 45 prosenttia 57,2 miljoonasta eurosta 83 miljoonaan euroon, ja liikevoitto oli 5,6 miljoonaa euroa. Edellisenä vuonna liikevoitto oli vielä tappiollinen 5,1 miljoonaa euroa.

Kilpailu toimialalla on kireää, ja hintakilpailu on kovaa. Suurin osa yhtiön potentiaalisista markkinoista on Euroopan ulkopuolella, ja kehittyvissä maissa kysyntää on sekä aihoiden kuin käyttörahojen osalla. Vaikka erilaisten maksuvälineiden määrä lisääntyy, käytössä olevien kolikkojen määrä jatkaa kasvuaan. Pandemian aikana kansainvälisten projektien kilpailu on selkeästi kiristynyt. Hyvin toteutetun, suuren Filippiinien projektin myötä yhtiöllä katsotaan olevan erinomaiset referenssit seuraavien projektien toimittajaksi.

Ympäristönäkökulmilla on merkittävä rooli liiketoiminnassa ja operatiivisten prosessien määrittelyssä ja mukauttamisessa. Erityisinä säävutuksina vuodelta 2021 mainittakoon Suomen Rahapajan toiminnan ja sisäisten kuljetusten CO₂-päästöjen pienentäminen 78 prosenttia. Lisäksi uusiutuvan energian osuus Vantaan tehtaassa energiankulutuksessa oli 100 prosenttia vuonna 2021. Uusiutuvan energian osuus Halsbrücken tehtaassa sähkönkulutuksessa nousi 7,9 prosentista 70,4 prosenttiin.

Suomen Rahapaja ottaa huomioon vastuullisuuden kansainvälisessä toimintaympäristössään. Yhtiöllä on käytössä liiketoiminnan eettiset ohjeet ja yhteistyökumppaneita koskevat vastuullisuusvaatimukset.

Suomen Siemenperunakeskus Oy

Suomen Siemenperunakeskus on kotimaista siemenperunaa tuottava yritys, jonka toimialana on perunalajikkeiden puhdistus ja ylläpito, perus- ja sertifioidun siemenen tuotanto, pakkaus ja markkinointi sekä perunalajikkeiden edustus ja jalostus.

Valtion omistusosuus: 22,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on kasviinterveyden edistäminen ja huoltovarmuuden ylläpito tuottamalla tervettä ja Suomen olosuhteisiin soveltuvaa siemenperuna-aineistoa.

Hallitus 31.12.2021

Kauko Matinlauri (pj), Mika Antila, Kirsi Heinonen, Antti Lavonen, Ossi Paakki, Jyrki Siira

Toimitusjohtaja: Paula Ilola

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Myyntikelpoisen perunan määrä oli kuluneella kaudella 2020–2021 tavallista suurempi johtuen erinomaisesta sato-kaudesta 2019.
- Yhtiö osallistui perunan kasvitauteja, viljelyteknologiaa ja laatua koskeviin tutkimuksiin.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	3,6	3,0
Liikevoitto	M€	0,2	0,0
Liikevoittoprosentti	%	5,6	1,5
Omavaraisuusaste	%	72,7	66,9
Nettovelkaantumisaste	%	20,8	31,8
Taseen loppusumma	M€	3,3	3,3
Oman pääoman tuotto	%	8,7	1,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	6,9	1,6
Osinkosuhte	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	0,1	0,1
Henkilöstö yhteensä 31.12.		14	14
Verojalanjälki Suomessa	M€		
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Suomen Siemenperunakeskuksen tärkein tuotantoalue kattaa Tyrnävän ja Limingan kunnat.

Kyseinen tuotantoalue sijaitsee Euroopan unionin tunnustamalla korkealaatuisen siemenperunatuotannon High Grade -laatuviyöhykkeellä. Yhtiöllä on tämän lisäksi tuotantoa tarkkaan valituilla sopimustiloilla ympäri Suomen. Kauden aikana perunalajikkeita oli tuotannossa kotimaan markkinoille yhteensä 29 kappaletta, jotka kaikki olivat yhtiön omassa ylläpidossa ja kasvi-huonetuotannossa. Lisäksi vientimarkkinoille oli kasvihuonetuotannossa 12 lajiketta. Lajikkeiden viljelyalat sopimustuotannossa pysyivät edellisen vuoden tasolla.

Suomen Siemenperunakeskuksen tilikauden 1.8.2020–31.7.2021 liikevaihto nousi selvästi suhteessa edelliseen vuoteen, johtuen myyntikelpoisen perunan määrän kasvusta ja myynnin onnistumisesta. Samaan aikaan muuttuvat kustannukset kasvoivat määrien noustessa. Koko sato saatiin myytyä siemen- ja ruokaperunamarkkinoille, mutta ruokaperunasektorilla markkinahinta oli heikohko.

VASTUULLISUUS Yhtiössä on tehty tärkeitä käytännön toimia, kuten asennettu lämmitystä varten ilma-vesilämpöpumpuja, jonka ansiosta öljyn käyttö pieneni 61 prosenttia sekä edistetty kierrätystä, vähennetty paperin kulutusta ja otettu koekäyttöön sähkötrukkeja. Lisäksi yhtiö on peltoviljelyssään merkittävä hiilinielu.

Suomen Siemenperunakeskus on ollut myös kärkeä kehittämässä aeroponista viljelyteknikkaa. Aeroponisen menetelmän ydin on, että perunan juuret kasvavat pimeässä, suljetussa kammiossa ilmassa roikkuen. Mukuloiden määrä kasvia kohden nousee jopa kymmenkertaiseksi, ja veden sekä ravinteiden käyttö tehostuu.

Suomen Viljava Oy

Suomen Viljava on Suomen suurin viljan ja agribulk-raaka-aineiden käsittelyyn ja varastointiin erikoistunut yritys. Se tarjoaa varastointi- ja käsittelypalveluja sekä kotimaassa että vienti-, tuonti- ja transitokaupassa toimiville yrityksille.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on kilpailuneutraalilla tavalla varmistaa viljan varastointi- ja käsittelymarkkinoiden toimivuus sekä ruokaketjun huoltovarmuuteen ja EU:n interventiotoimintaan liittyvien tehtävien häiriöttömyys

Hallitus 31.12.2021

Petri Alava, Esko Pyykkönen, Anne Ilola, Tanja Viljanen, Leena Laitinen

Toimitusjohtaja: Pasi Lähdetie

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Suomen Viljava perusti kansainvälisille kauran vientimarkkinoille tytäryhtiön, Oat Mill Finlandin.
- Kotimaan viljasadon jääminen 2021 pienimmäksi sitten vuoden 1987 vaikutti merkittävästi koko vuoden tulokseen.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	19,5	19,8
Liikevoitto	M€	4,2	5,1
Liikevoittoprosentti	%	21,5	25,8
Omavaraisuusaste	%	60,1	69,8
Nettovelkaantumisaste	%	55,2	30,3
Taseen loppusumma	M€	32,3	28,8
Oman pääoman tuotto	%	16,7	19,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	14,6	19,8
Osinkosuhte	%	121	100
Valtion saamat osingot	M€	4,0	4,0
Investoinnit	M€	5,8	3,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.		62	60
Verojalanjälki Suomessa	M€	5,4	5,3
tCO ₂ e (Scope 1)		0	
tCO ₂ e (Scope 2)		222	
tCO ₂ e (Scope 3)			

Suomen Viljava on valtion täysin omistama, kaupallisesti toimiva strategisen intressin yhtiö. Yhtiön perusliiketoiminta koostuu viljan varastointi- ja käsittelypalveluista sekä tuonnin ja

viennin tarpeisiin että kotimaan markkinoille. Yhtiön liiketoiminnan tavoitteena on liikevaihdon kannattava kasvu.

Viljavan alkuvuosi kehittyi myönteisesti koronan aiheuttamista haasteista huolimatta aina uuteen satoon asti. Kotimaan viljasadon jääminen 2021 pienimmäksi sitten vuoden 1987 vaikutti merkittävästi koko vuoden tulokseen. Transit-liikenteen volyyymi kasvoi odotusten mukaisesti. Viljava perusti kauran vientimarkkinoille suuntaavan tytäryhtiön, joka investoi uuteen kauramylyyn.

Vuonna 2021 liikevaihto laski 19,8 miljoonasta eurosta 19,5 miljoonaan euroon. Käyttökate pieneni 7,2 miljoonaan euroon. Liikevoitto laski 4,3 miljoonaan euroon. Viljavan osingonmaksukyky säilyi vahvana.

VASTUULLISUUS Viljavan tavoitteena on olla toimialansa edelläkävijä kaikilla yritysvastuun osa-alueilla. Yhtiö on lähes hiilineutraali toimija ja hiilijalanjäljen pienentämisessä painopiste tulevana vuosina on viljan logistisen ketjun ympäristövaikutuksissa. Korialle vuonna 2016 valmistuneella viljanpölyä käyttävällä lämpölaitoksella on korvattu maakaasun käyttö viljan kuivauksessa ja lämmityksessä. Lisäksi yhtiö toimittaa viljanpölyllä tuotettua lämpöä paikalliseen kaukolämpöverkkoon. Henkilöstön hyvinvointi ja työssä jaksaminen ovat tärkeä osa Viljavan henkilöstöstrategiaa.

Viimeisten runsaan kolmen vuoden aikana viennin osuus on kasvanut yli 15 prosenttiin liikevaihdosta. Viennin painopistealue on ollut viljan ja muiden agribulk-tuotteiden transit-kuljetukset Venäjältä ja Kazakstanista.

Tapio Oy

Tapio tarjoaa ratkaisuja metsien ja luonnon kestävään käyttöön. Tapion liiketoiminta-alueita ovat asiantuntijapalvelut, tieto ja ratkaisut sekä kasvuliiketoiminta.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on varmistaa metsätalouden käyttöön suomalaisiin olosuhteisiin sopivaa ja hyvälaatuista metsäpuiden siemenaineistoa, niin että pitkän ajan huoltovarmuus huomioidaan.

Hallitus 31.12.2021

Karri Koskela (pj), Matias Knip, Harri Lauslahti, Pia Pasi, Leena Westerholm

Toimitusjohtaja: Anne Ilola

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Tapion liikevaihto ja liikevoitto kasvoivat. Erityisen myönteistä kehitystä oli asiantuntijapalveluissa ja Metsälehdessä.
- Verkkokaupan ja ERP-järjestelmän uudistukset saatiin vietyä loppuun.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	13,5	13,0
Liikevoitto	M€	1,3	1,3
Liikevoittoprosentti	%	9,6	10,0
Omavaraisuusaste	%	64,5	65,3
Nettovelkaantumisaste	%	-44,0	-50,0
Taseen loppusumma	M€	15,8	16,5
Oman pääoman tuotto	%	11,6	10,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	13,8	12,3
Osinkosuhde	%	66	183
Valtion saamat osingot	M€	0,7	1,8
Investoinnit	M€	0,8	0,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		91	84
Verojalanjälki Suomessa	M€	2,7	2,4
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Asiantuntijapalveluita konsernissa tuotetaan Tapio Oy:ssä ja Tapio Palvelut Oy:ssä, joka on Tapion tytäryhtiö. Tapio Oy toimii valtion sidosyksikkönä, jolta valtionhallinto voi ostaa palveluja ilman kilpailutusta. Konsernin

asiantuntijapalveluiden keskeisimpiä asiakkuuksia ovat ministeriöt ja muut valtionhallinnon toimijat sekä metsäyhtiöt ja muut metsäbiotalouden toimijat.

Tieto ja Ratkaisut liiketoiminta-alue Tapio Palvelut Oy:ssä koostuu Metsälehdessä Kartat & Kirjat -yksiköstä ja digitaalisesta metsäsuunnittelu-järjestelmästä. Asiakkaita ovat ennen muuta metsänomistajat, luonnossa liikkujat ja metsäpalveluyritykset sekä muut metsäalan toimijat.

Kasvuliiketoiminnan osalta Tapio Palvelut Oy omistaa siemenviljelmää 14 paikkakunnalla. Siemenliiketoiminnan asiakkaita ovat taimitarhat sekä metsäalan palveluntarjoajat ja metsänomistajat, jotka käyttävät siemeniä metsäkylvöön. Tapio Palvelut Oy:n markkinaosuus metsäpuiden siemenkaupasta Suomessa on vajaat 50 prosenttia.

VASTUULLISUUS Puun kasvuolosuhteet tulevat muuttumaan ilmaston muutoksen seurauksena nykyisten istutusten elin-aikana merkittävästi. Tapiolla on siemen-tuottajana tärkeä rooli varautua muutoksiin ajoissa, jotta suomalaisen taimituo-tannon ja metsänuudistamisen tarpeisiin on saatavilla oikeanlaista siemenainestoa.

Tapion tilikauden taloudellinen tulos oli hyvä. Vuosi 2021 oli myös Tapion uudistetun konsernistrategian ensimmäinen vuosi, ja sen toteutusta vietiin vahvasti eteenpäin. Vuoden aikana toteutettuja ja eteenpäin vietyjä kehityshankkeita olivat mm. yhtenäinen IT-ympäristö, uusi verkkokauppa- ja ERP-ratkaisu, Etapio ForestKIT -metsätietojärjestelmä sekä markkinointiviestinnän toimintamalli.

VR Group Oy

VR on matkustamisen, logistiikan ja kunnossapidon palveluyritys. Yhtiön merkittävimmät liiketoiminta-alueet ovat matkustajaliikenne ja logistiikka.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on riittävän rautatieliikenteen jatkuvuuden varmistaminen

Hallitus 31.12.2021

Kjell Forsén (pj), Heikki Allonen, Nermin Haireidin, Pekka Hurtola, Virve Laitinen, Roberto Lencioni ja Sari Pohjonen

Toimitusjohtaja: Lauri Sipponen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Koronapandemia, rajoitustoimet ja etätyö leimasivat vuotta. Matkustus painottui vapaa-aikaan.
- VR neuvotteli LVM:n kanssa uudesta ostoliikennesopimuksesta vuosille 2022–2030.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	838	792
Liikevoitto	M€	-22,7	-24,6
Liikevoittoprosentti	%	neg	neg
Omavaraisuusaste	%	66,4	63,7
Nettovelkaantumisaste	%	18,7	6,9
Taseen loppusumma	M€	1 938	2 010
Oman pääoman tuotto	%	-1,1	-2,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-0,5	-1,1
Osinkosuhte	%	neg	neg
Valtion saamat osingot*	M€	40	100
Investoinnit	M€	156	164
Henkilöstö yhteensä 31.12.		5 630	5 818
Verojalanjälki Suomessa	M€	94	7
tCO ₂ e (Scope 1)		76 364	77 172
tCO ₂ e (Scope 2)		9 770	8 003
tCO ₂ e (Scope 3)		182 683	168 548

*) pääomanpalautus

Edellisvuoden tapaan koronapandemialla oli merkittävä vaikutus VR:n liiketoimintaan. Kaukoliikenteen matkustajamäärät elpyivät erityisesti vuoden toisella puoliskolla edellisen vuoden tasosta, mutta jäivät silti merkittävästi alle normaalin, pandemiaa edeltävän ajan, tason.

Erityisesti vapaa-ajanliikenne kehittyi hyvin koronarajoitusten vaikutettua negatiivisesti lähinnä työmatkaliikenteeseen ja lähiliikenteen matkamääriin. Kaukoliikenteen kasvaneet matkamäärät ja täyttöaste vaikuttivat positiivisesti kannattavuuteen. Haasteita matkustajaliikenteen kannattavuuteen sen sijaan toi sähkön ja öljyn hinnan nousu. VR Transpointin rautatiekuljetusvolyymit kasvoivat, mutta kannattavuutta painoivat muun muassa kasvaneet energiakustannukset. Konsernin vertailukelpoinen liiketappio oli -14,1 (-26,1) miljoonaa euroa. Raportoitua liikevoittoa painoi lisäksi kahden Pendolinojunan törmäyksestä aiheutunut 10,1 miljoonan euron suuruinen arvonalentuminen.

Koronapandemian vuoksi yhtiö on priorisoinut investointejaan, mutta pystyi kuitenkin toteuttamaan suunnitellut investoinnit kertomusvuonna. Seuraavan kuuden vuoden aikana yhtiö suunnittelee investoivansa noin miljardi euroa Suomen raideliikennekalustoon. Suurin osa investoinneista kohdistuisi uusien sähkövetureiden, sähköjunien ja dieselvetureiden hankintaan sekä nykyisen kaluston kunnossapitoon. Yhtiön tase- ja rahoitustilanne pysyi vakaana ja hyvällä tasolla.

VASTUULLISUUS VR on määritellyt koko konsernia koskevat ympäristötavoitteet, jotka ulottuvat vuoteen 2025. Ympäristöasioiden lisäksi yhtiön vastuullisuustyössä korostuu työntekijäkokemuksen kehittäminen ja turvallisuus.

Vastuullisuustavoitteiden näkökulmasta vuosi ei kaikilta osin edennyt tavoitteiden mukaisesti. Vastuullisuuteen panostaminen korostuu jatkossakin yhtiön toiminnassa, ja yhtiö jatkaa toiminnan kehittämistä vastuullisuustavoitteiden mukaisesti.

14 Erityistehtävayhtiöt

A-Kruunu Oy

A-Kruunu Oy on yleishyödyllinen vuokratorakennuttaja. Yhtiön rakennuttamistoiminta käynnistyi vuonna 2014.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Ympäristöministeriö

Omistuksen intressi

Yhtiön erityistehtävä on rakennuttaa kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja kasvuseuduilla omaan omistukseensa.

Hallitus 31.12.2021

Matti Vatilo (pj), Eero Saastamoinen (varapj), Mia Rainio, Teppo Salmikivi, Jaana Parviainen ja Malviina Peltonen.

Toimitusjohtaja: Jari Mäkimattila

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Aloitettujen asuntojen määrä väheni noin 70 prosenttia. Vuonna 2022 aloitusmäärän arvioidaan palaavan aiempaan, yli 600 asuntoon.
- Yhtiö on v. 2019 asetettujen tavoitteiden mukaisesti onnistunut laajentamaan rakennuttamistoimintaansa Helsingin seudun ulkopuolisille kasvuseuduille, joilla on asuntotarve.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	15,7	10,4
Liikevoitto	M€	6,8	4,5
Liikevoittoprosentti	%	43,3	42,7
Omavaraisuusaste	%	11,7	15,4
Nettovelkaantumisaste	%	650,5	455,9
Taseen loppusumma	M€	469,4	356,8
Oman pääoman tuotto	%	0,0	0,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,7	1,5
Osinkosuhte	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	117,4	92,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		30	22
Verojalanjälki Suomessa	M€	12,4	9,3
tCO ₂ e (Scope 1)		9,5	
tCO ₂ e (Scope 2)		1 581	
tCO ₂ e (Scope 3)			

Toimintavuoden aikana aloitettiin 191 (659) asunnon rakentaminen. Vuoden 2021 lopussa rakenteilla oli yhteensä 771 (1 155) asuntoa. Aloitetujen asuntojen tavoitetta pienempi määrä johtui aloitusmahdollisuuksien puutteesta

– tonttien ja tarjolla olevien rakennusliikkeiden hankkeiden määrästä. Normaaleissa ARA-vuokra-asunnoissa yhtiön osuus asuntoaloituksista oli 13,9 prosenttia vuosina 2018–2020 ja yhtiö oli toiseksi suurin rakennuttaja. Yhtiöllä oli vuoden lopussa omistuksessaan 34 (24) asuntokohdetta, joissa on yhteensä 2030 (1 455) asuntoa. Asuntojen taloudellinen käyttöaste oli 99,6 (99,8) prosenttia ja vaihtuvuus 21,3 (16,8) prosenttia. Vuokrataso on pysynyt kohtuullisena. Yhtiön toimintaa päätettiin vuonna 2019 laajentaa Helsingin seudun ulkopuolelle suurimmille kasvuseuduille. Vuonna 2021 valmistuneet hankkeet sijaitsevat Nurmijärvellä, Espoossa, Sipoossa, Jyväskylässä, Tuusulassa, Keravalla, Helsingissä, Kuopiossa ja Tampereella.

VASTUULLISUUS A-Kruunun vastuul-

lisuusohjelma toteuttaa neljää teemaa. Yhtiö 1) mahdollistaa viihtyisän ja turvallisen asumisen, 2) rakentaa kestävää kaupunkiympäristöä, 3) tukee kestävää yhteiskunnallista kehitystä ja 4) panostaa työyhteisöön. Jokaiselle teemalle on määritelty omat tavoitteet. Hiilineutraaliuden tiekartta valmistui ja tavoite koskee erityisesti energiankulutuksen päästöjen vähentämistä. Rakennuttamisen tavoitteisiin kuuluu mm. A-energialuokka, puurakentamisen merkittävä osuus ja oman uusiutuvan energian tuotanto.

Yhtiö on aktiivinen asuntorakentamisen kehitystoiminnassa. Vuoden aikana sillä oli käynnissä useita puukerrostalorakentamisen kehittämis-kohteita. Lisäksi käynnissä oli hankkeet ryhmävuokrauskonseptin, asuntojen älykkään jakamisen/yhdistämisen ja palvelukorttelin konseptin kehittämisen osalta.

Alko Oy

Alkon tehtävä on huolehtia sille alkoholilaisa yksinoikeudeksi säädetyn alkoholijuomien vähittäismyynnin harjoittamisesta. Alkolla oli vuoden 2021 lopussa 368 (364) myymälää, verkkokauppa ja mobiilisovellus. Myymäläverkostoa täydensi 143 (126) noutopistettä.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Sosiaali- ja terveysministeriö

Omistuksen intressi

Alkoholilain (1102/2017) 23 §:ssä säädetty erityistehtävä: alkoholihaittojen vähentäminen

Hallitus 31.12.2021

Harri Sailas (pj), Markku Tervahauta, Laura Raitio, Kirsi Paakkari, Pekka Perttula, Ulrika Romantschuk

Toimitusjohtaja: Leena Laitinen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Asiakkaiden ja henkilökunnan terveysturvallisuudesta huolehtiminen monin eri tavoin toisena peräkkäisenä koronavuonna oli tärkeää.
- Alko arvostettiin asiakaskokemukseltaan Suomen parhaaksi yritykseksi Asiakkuusindeksi 2021 -tutkimuksessa.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	1 290,3	1 296,8
Liikevoitto	M€	67,6	64,8
Liikevoittoprosentti	%	5,2	5,0
Omavaraisuusaste	%	37,5	36,7
Nettovelkaantumisaste	%	-141,5	-147,0
Taseen loppusumma	M€	291,9	310,0
Oman pääoman tuotto	%	51,5	49,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	62,8	62,9
Osinkosuhte	%	108,3	117,9
Valtion saamat osingot	M€	60,0	60,0
Investoinnit	M€	5,1	6,1
Henkilöstö yhteensä 31.12.		1 957	1 869
Verojalanjälki Suomessa	M€	994,6	994,6
tCO ₂ e (Scope 1)		0	0
tCO ₂ e (Scope 2)		1 057	631
tCO ₂ e (Scope 3)		142 077	38 955

Alkossa asioi yhteensä 55,4 (57,2) miljoonaa asiakasta. Verkkokaupassa oli vuoden päätteeksi 210 000 rekisteröitynyttä asiakasta ja mobiilisovelluksella 180 000 käyttäjää. Verkkokaupan

tilausmäärät kasvoivat 27 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen.

Nuoren asiakkaan ikä tarkastettiin 5,7 miljoonaa kertaa, alkoholin välittämisepäilytarkastuksia tehtiin lähes 299 000 ja päihtymysepäilytarkastuksia yli 472 000 kertaa. Ikärajavalvonnan onnistumista mittaavan mystery shopping -ostokokeiden tulos oli hyvällä tasolla (94 prosenttia).

Alko sai Taloustutkimuksen Kansallinen asiakaspalvelupalaute -tutkimuksessa kaupan alan parhaat tulokset keskiarvolla 8,55 kahdennettoista vuotta peräkkäin. Lisäksi Alko oli asiakaskokemukseltaan Suomen paras yritys Asiakkuusindeksi 2021 -tutkimuksessa. Suomalaisista 61 prosenttia pitää nykyisiä alkoholipoliittisia rajoituksia sopivina tai haluaisi kiristää niitä (Kantar TNS Oy, THL 2022).

VASTUULLISUUS Alkon missiona on olla maailman vastuullisin alkoholin myyjä ja visiona olla asiakkaiden arvostama. Vuoden 2021 vastuullisuuden pääteemana oli yksinäisyyden ennaltaehkäisy yhteiskunnassa. Valikoimassa olevat Vihreä valinta -tuotteet tarjoavat asiakkaille mahdollisuuden vastuullisempiin valintoihin.

Vastuullisuuden pääteemana oli yksinäisyyden ennaltaehkäiseminen. Yksinäisyys oli yhteiskunnallinen haaste jo ennen koronaa, mutta se lisääntyi pandemian myötä. #perjantaipuhelu-kampanja tavoitti noin kolme miljoonaa suomalaista. Vihreä valinta -tuotteita myytiin yli 40 miljoonaa litraa, missä oli kasvua 33 prosenttia. Ammattitaitoiset alkolaiset ovat avainasemassa erinomaisen asiakaskokemuksen ja alkoholinmyynnin vastuullisuuden takaajina.

Cinia Oy

Cinia on tietoverkko-, kyberturvallisuus- ja ohjelmistoratkaisuja tarjoava tietoliikenteen ja tietotekniikan monialayritys. Cinia tuottaa monipuolisesti tietoliikenteen asiantuntija- ja yhteyspalveluita sekä tietoliikenneintensiivisten järjestelmien ja ohjelmistojen kehittämisen palveluita.

Valtion omistusosuus: 77,5 %

Omistajaohjaus: Liikenne- ja viestintäministeriö

Omistuksen intressi

Yhteiskunnallisesti merkittävien suurkapasiteettisten tietoliikenneyhteyksien edistäminen

Hallitus 31.12.2021

Esko Aho (pj), Janne Yli-Äyhö (varapj), Annika Ekman, Anni Vepsäläinen ja Vesa Aho

Toimitusjohtaja: Ari-Jussi Knaapila

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Ciniasta tuli Häätäkeskuslaitoksen ERICA-hätäkeskusjärjestelmän kehitys- ja ylläpitotyön toimittaja
- Cinia julkisti yhteistyösopimuksen Luoteisväylän merikaapelihankkeesta Far North Fiber

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	75,6	59,7
Liikevoitto	M€	6,4	6,7
Liikevoittoprosentti	%	8,5	11,2
Omavaraisuusaste	%	36,1	40,5
Nettovelkaantumisaste	%	61,5	64,2
Taseen loppusumma	M€	147,8	120,6
Oman pääoman tuotto	%	9,0	9,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	7,0	8,1
Osinkosuuhde	%	12,0	6,0
Valtion saamat osingot	M€	0,4	0,2
Investoinnit	M€	19,6	11,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		405	301
Verojalanjälki Suomessa	M€	21,9	16,9
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Konsernin kokonaisliikevaihto nousi vuoden 2020 verrattuna noin 15,9 miljoonaa euroa eli 27 prosenttia. Kasvusta suurin osa tuli

kyberturvallisuus- ja ohjelmistoratkaisupalveluiden liiketoiminnoista. Tietoverkkoratkaisuissa kasvua oli kansainvälisissä yhteyspalveluissa. Keväällä 2021 tehty järjestely, jolla Ciniasta tuli Häätäkeskuslaitoksen ERICA-hätäkeskusjärjestelmän kehitys- ja ylläpitotyön toimittaja, vastasi puolestaan suuresta osasta ohjelmistopalveluliiketoiminnan kasvua.

Kansainvälisten yhteyspalveluiden liiketoiminta on edelleen kasvussa ja on myös yhtiön kehityspanostusten tärkeä kohde. Yhtiön omistama laajaa runkoverkkoa laajennettiin ja sen teknologiaa päivitettiin tilikauden aikana kilpailukyvyyn parantamiseksi.

Arktisen Koillisväylän merikaapelin rakentamishanketta edistettiin Arctic Connect -yhteisprojektin (AC) nimissä. Tämä hanke päätettiin keskeyttää kesän 2021 alussa. Loppuvuonna Cinia julkisti yhteistyösopimuksen amerikkalaisyhtiön kanssa liittyen merikaapelihankkeeseen nimellä Far North Fiber (FNF), jonka suunnitellaan käytävän arktisen Luoteisväylän reittiä yhdistäessään Euroopan, Aasian ja Pohjois-Amerikan tietoverkot.

VASTUULLISUUS Cinian yhteiskunta-vastuuohjelman teemat ovat hyvinvoiva henkilöstö, hyvinvoiva ympäristö ja hyvinvoiva yhteiskunnan infrastruktuuri. Cinia haluaa tuoda yhteiskuntavastuun osaksi päivittäistä liiketoimintaa: johtamista, kehittämistä ja asiakasratkaisuja ja on käynnistänyt ympäristöohjelman tavoitteenaan saavuttaa toiminnassaan hiilineutraalisuus.

CSC – Tieteen tietotekniikan keskus

CSC kehittää ja tuottaa ICT-asiantuntijapalveluja tutkimukselle, koulutukselle, kulttuurille, julkishallinnolle ja yrityksille niin, että ne voivat menestyä ja tuottaa etua koko yhteiskunnalle.

Valtion omistusosuus: 70 %

Omistajaohjaus: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Omistuksen intressi

Ylläpitää ja kehittää keskitettyä tietotekniikkainfrastruktuuria ja sen kautta kansallisia tietotekniikkapalveluita

Hallitus 31.12.2021

Jukka Mönkkönen (pj), Riitta Autere, Tua Huomo, Hannu Kempainen, Petri Myllymäki, Matti Sarén ja Laura Vilkkonen.

Toimitusjohtaja: Kimmo Koski

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- EuroHPC-hankkeen LUMI-supertietokoneen hankinta ja asennus etenivät. Toiminta ylitti tavoitteet laitekapasiteetin suhteen.
- Datanhallinnan ja laskennan kehittämissuhteen (DL2021) tavoitteet toteutuivat erinomaisesti. Ohjelma päättyi vuoden 2021 lopussa, ja ympäristö on täydessä toiminnassa.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	56,4	54,7
Liikevoitto	M€	1,3	2,5
Liikevoittoprosentti	%	2,3	4,6
Omavaraisuusaste	%	41,0	38,9
Nettovelkaantumistaso	%	-201,1	-181,0
Taseen loppusumma	M€	48	41,8
Oman pääoman tuotto	%	11,2	27,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	15,7	35,1
Osinkosuhte	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	7,9	11,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.		511	454
Verojalanjälki Suomessa	M€	20,2	15,7
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

EuroHPC-hankkeen LUMI-supertietokoneen hankinta ja asennus etenivät ja toiminta ylitti hankkeen tavoitteet laitekapasiteetin suhteen. Tunnettuutta ja helppoa käyttökokemusta

edistettiin suomalaisella LUMI-roadshowlla ja koulutuksilla EuroHPC Competence Centerin ja käyttäjätukitiimin kanssa. Kaksi suomalaista pilottihanketta ovat testanneet menestyksekkäästi LUMI:a.

Korkeakoulujen yhteisen Digivisio2030-hankkeen hanketoimiston toiminta käynnistyi hyvin. Suomen Akatemian kansallisten tutkimusinfrastruktuurien (FIRI) rahoitushaussa CSC sai useita rahoituksia, osan yhdessä asiakasorganisaatioiden kanssa. Datanhallinnan ja laskennan kehittämissuhteen (DL2021) tavoitteet toteutuivat erinomaisesti. DL2021-ohjelman myötä CSC onnistui tukemaan datanhallinnan ja laskennan palvelujen käyttäjäkuntaa aiempaa laajemmin.

VASTUULLISUUS CSC:n datakeskukset Kajaanissa ovat energiatehokkuudessaan maailman kärkiluokkaa. CSC:n datakeskusten sekä toimistotilojen käyttämä sähkö oli vuonna 2021 kokonaisuudessaan uusiutuvaa energiaa. CSC noudattaa hankinnoissaan Hanselin puitejärjestelyitä, joissa ympäristönäkökohdat on otettu huomioon.

Tutkimustietovarannon Tiedejatutkimus 2.0-kehitys on edennyt aikataulussa huomioiden tutkimustietovarantoa koskevan erillislain suunniteltu voimaantulo vuoden 2022 alussa. CSC tuki onnistuneesti korkeakouluja siirtymisessä vanhasta opetuksen ja opiskelun tuen Oodi-järjestelmästä uusiin Peppi- ja Sisu-järjestelmiin vuosien 2017–2021 ajan. Funet2020-verkkopäivitys valmistui alkuvuodesta. Verkon palvelujen toimivuus siirtymän aikana oli hyvä. CSC keräsi asiakas- ja käyttäjäpalautetta eri tavoin vuoden aikana. Asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla, ja tästä kertoo myös laajeneva asiakasyhteistyö.

DigiFinland Oy

DigiFinland on voittoa tavoittelematon omistajiensa sidosyksikkö. Yhtiö kehittää ja tuottaa asiakkaiden tarpeisiin kansallisia digitaalisia palveluja.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Valtiovarainministeriö

Omistuksen intressi

Erityistehtävänä on kehittää ja tuottaa sote-, pelastus- ja muiden toimialojen kansallisia digitaalisia palveluja sekä tukea ICT:n yhteentoimivuutta ja tiedolla johtamista

Hallitus 31.12.2021

Timo Lepistö (pj), Markus Sovala (varapj), Harri Eskola, Minna-Marja Jokinen, Taru Kuosmanen, Kari Suominen, Liisa-Maria Voipio-Pulkki

Toimitusjohtaja: Mirva Antila

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Asiakasyhteistyön vahvistaminen ja toiminnan kehittäminen ja vakauttaminen
- Palveluportfolion laajentaminen ja omistuspohjan laajentamisen valmistelu

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	17,3	2,5
Liikevoitto	M€	-1,3	-9,5
Liikevoittoprosentti	%	-7,5	-380,0
Omavaraisuusaste	%	80,5	97,5
Nettovelkaantumisaste	%	-97,7	-21,0
Taseen loppusumma	M€	15,9	72,9
Oman pääoman tuotto	%	-3,1	-12,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-3,1	-12,4
Osinkosuhde	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0	0,0
Investoinnit	M€	0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		74	61
Verojalanjälki Suomessa	M€	3,8	1,0
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

DigiFinland Oy kehitti ja vahvisti toimintaansa kohti omistajaohjauksen määrittelemää strategiaa ja liiketoimintasuunnitelman mukaista tavoitetilaa. Keskeisimpänä kehityskohteena oli yhtiön oman osaamisen

täydentäminen erityisesti teknologia-, asiakkuus- ja ekosysteemiosaamisella.

DigiFinland tuotti Omaolo- ja Päivystysapupalvelua valtakunnallisesti. Omaolo-palvelulla oli rooli myös koronaviruspandemian hoidossa. Terveydenhuollon ammattilaisille suunnattu Hoidonperusteet.fi -palvelu julkaistiin. Asiakassegmentoinnin palvelu Suuntima siirtyi yhtiölle Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä 2021 lopussa. Yhtiö kehitti vanhojen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien tietoturvallista arkistointia sekä lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman mukaista Sähköistä perhekeskusta. Yhtiö tuki hyvinvointialueita Omaolo-palvelun käyttöönotoissa, niiden laajennuksissa sekä sote-tietojen analytiikan ja integraatioiden kehityksessä. Yhtiö osallistui myös kansallisen tietojohdamisen kehitystyöhön, AuroraAI-tekoälyohjelmaan ja hyvinvointialueiden tietojohdamisen kehitystyöhön (Virta-hanke).

VASTUULLISUUS Yhtiön vastuullisuus-suunnitelma 2021 toteutui lähes täysin. Osana suunnitelmaa mm. uudistettiin riskienhallinnan työkalut sekä tuettiin henkilöstön jaksamista, tehtiin henkilöstön osaamiskartoitus ja työtyytyväisyyskysely, jonka tulos oli 4 (asteikolla 1–5).

Taluspoliittinen ministerivaliokunta puolsi 24.8.2021 kehittämistyön jatkamista tavoitteena yhtiön liiketoiminnan ja omistuspohjan laajentaminen hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungille 1.1.2023 lukien. Valtio on käynyt valmistelevat keskustelut omistusrakenteesta alueiden väliaikaishallinnon kanssa, joiden pohjalta DigiFinlandille nähdään rooli hyvinvointialueiden ja valtion yhteisenä sidosyksikkönä.

FinnHEMS Oy

FinnHEMS tuottaa ensihoidon ilmailupalvelua ensihoitopalvelun järjestäjille eli sairaanhoitopiireille. Palveluun kuuluu helikoptereiden lisäksi tukikohtien ja niiden lääkäriauto toiminnan ylläpito.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Sosiaali- ja terveysministeriö

Omistuksen intressi

Strateginen intressi on valtakunnallisen lääkärihelikopteritoiminnan järjestäminen.

Hallitus 31.12.2021

Harri Sailas (puheenjohtaja), hallituksen jäsenet Janne Simula, Riku Aho ja Ulla Hagman

Toimitusjohtaja: Jari Huhtinen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Yhtiö hankki leasing-sopimuksella Airbus H145-laivaston ja jatkoi Airbus H135-laivaston rahoitusleasingjärjestelyä.
- Yhtiö solmi liikkeenluovutussopimuksen Kuopion, Oulun ja Rovaniemen operatiivisen toiminnan siirtymisestä FinnHEMS Lentopalveluille.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	29,1	30,0
Liikevoitto	M€	0,3	-1,1
Liikevoittoprosentti	%	1,1	-3,5
Omavaraisuusaste	%	79	78
Nettovelkaantumisaste	%	-61	-66
Taseen loppusumma	M€	30,3	30,5
Oman pääoman tuotto	%	0,7	4,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,3	4,9
Osinkosuhde	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	2,2	6,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		53	54
Verojalanjälki Suomessa	M€	4,8	
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

FinnHEMSillä on Suomessa tärkeä rooli korkeariskisten ensihoitopotilaiden hoitoketjussa. Vuoden 2021 aikana FinnHEMSin yksiköille välitettiin

häätäkeskuksien kautta 12 019 (13 874) ensihoitotehtävää ja yksiköt kohtasivat 3 580 (3 714) potilasta. Hälytysmäärään vaikutti vuonna 2021 erityisesti toimeenpantu valtakunnallinen ensihoidon hälytysohjemuutos, jonka tarkoituksena on kohdentaa hälytykset mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti. Helikopteripalvelun luotettavuus pysyi aiempien vuosien tapaan erittäin korkealla tasolla.

Vuoden 2021 aikana yhtiö valmistautui kokonaan (pl. Ahvenanmaa) kattavaan lentotoiminnan järjestämiseen omana tuotantona. Yhtiö uudisti lentotoiminnan vastuuorganisaatiota, päivitti lentotoiminnan käsikirjat ja hankki tarvittavat viranomaishyväksynnät. FinnHEMS varmistui toiminnassa tulevana vuosina tarvittavat helikopterit leasing-sopimuksilla sekä hankki tarvittavat huolto- ja koulutuspalvelut. Kalustoon liittyvät järjestelyt toimivat siltana omaan helikopterilaivastoon siirtymiselle vuoden 2026–2027 taitteessa.

FinnHEMS solmi liikkeenluovutussopimuksen pohjoisten tukikohtien operatiivisen toiminnan siirtymisestä tytäryhtiö FinnHEMS Lentopalvelut Oy:lle alkuvuonna 2022.

Lääkärihelikopteritoiminta on laajenemassa. Seinäjoen tukikohdan rakentaminen eteni aikataulussa ja tukikohdan toiminta on alkamassa loppuvuonna 2022. Kuvolan Utin lentoasemalla lääkärihelikopteritoiminnan yhteensovittaminen lentoaseman muun toiminnan kanssa on vaatinut lisäselvityksiä vuoden 2021 aikana, ja valmistelu on vielä kesken.

Yhtiön rahoitus tulee valtionavustuksina sosiaali- ja terveysministeriöltä. FinnHEMS ei tavoittele toiminnallaan voittoa.

Finnpilot Pilotage Oyj

Finnpilot Pilotage tuottaa luotsauspalveluja kaikilla luotsattaviksi määrätyillä väylillä Suomen aluevesillä sekä Saimaalla. Sillä on lakisääteinen yksinoikeus luotsaustoiminnan harjoittamiseen.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Erityistehtävänä on huolehtia luotsauspalveluiden tarjonnasta sekä muista luotsauslaissa säädetyistä luotsaukseen liittyvistä tehtävistä ja velvollisuuksista luotsauslaissa määritellyillä vesialueilla.

Hallitus 31.12.2021

Seija Turunen (pj), Markus Katara, Tuula-Riitta Markkanen, Petri Peltonen, Hilppa Rautpalo

Toimitusjohtaja: Kari Kosonen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Koronapandemian aiheuttamassa poikkeustilanteessakin yhtiö kykeni ylläpitämään luotsauspalvelun saatavuuden ja toimitusvarmuuden turvallisuudesta tinkimättä.
- Yhtiö jatkoi aktiivista vastuullisuustyötä laatimalla vastuullisuusohjelman tavoitteineen, mittareineen, vastuineen ja seurantoineen.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	35,2	35,8
Liikevoitto	M€	-1,2	-0,6
Liikevoittoprosentti	%	-3,4	-1,8
Omavaraisuusaste	%	57,4	63,0
Nettovelkaantumisaste	%	-25,5	-23,4
Taseen loppusumma	M€	23,2	23,7
Oman pääoman tuotto	%	-5,6	-2,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-8,4	-4,1
Osinkosuhte	%	neg.	neg.
Valtion saamat osingot	M€	0,5	0,5
Investoinnit	M€	2,0	2,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		325	333
Verojalanjälki Suomessa	M€	12,8	12,7
tCO ₂ e (Scope 1)		3 532	3 648
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Koronapandemia on vaikuttanut Finnпилотin liiketoimintaan. Yhtiön liiketoiminnan tulos on

tehdystä tehostamistoimista huolimatta toista vuotta perättäin negatiivinen. Liikenteellisesti vuosi 2021 oli heikko. Rannikolla yhtiö jäi vuoden 2020 luotsausten kappalemääristä 1,9 prosenttia. Saimaalla luotsausten määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 5,3 prosenttia.

Vuodelle 2021 osui yhtiön kannalta useita liiketoimintaan merkittävästi vaikuttavia tekijöitä. Risteilyliikenne oli jo toista kesää peräkkäin lähes olematonta koronapandemian vuoksi. Lisäksi yhtiön liikennemääriä verottivat teollisuuslaitosten huolloista aiheutuneet tuotantokatkokset sekä Neste Oyj:n Naantalin jalostamon sulkeminen alkuvuodesta. Liikennemäärien alenemisen lisäksi Finnпилотin toimintaa rasitti polttoainien hintojen noususta seurannut kulujen kasvu. Yhtiö on tehostanut toimintojaan ja pystynyt leikkaamaan kulujaan yhteensä yli puoli miljoonaa euroa koronapandemian aikana.

VASTUULLISUUS Finnпилот julkaisi vuonna 2021 kestävän kehityksen tavoitteen: yhtiö aikoo leikata kokonaispäästöjä 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä.

Koronapandemian alussa valtioneuvosto nimesi luotsauksen yhteiskunnan huoltovarmuuden kannalta kriittiseksi toimialaksi. Yhtiön rooli Suomen huoltovarmuuden keskeisenä toimijana vahvistui, kun se liittyi Huoltovarmuuskeskuksen vesikuljetuspooliin.

Finnпилот täytti perustehtävänsä myös koronapandemian aikana erinomaisesti. Yhtiön strategisena tavoitteena on täsmällinen palvelu, jota se mittaa palveluehtojen mukaisen luotsauksen toteutumisella. Tavoitetaso on yli 99 prosenttia ja yhtiön toteuma vuonna 2021 oli 99,8 (99,9) prosenttia.

Finnvera Oyj

Finnvera on Suomen valtion omistama erityisrahoitusyhtiö ja virallinen vientitakuulaitos Export Credit Agency (ECA). Finnvera vahvistaa suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä tarjoamalla lainoja, takauksia ja vientitakuuta.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Työ- ja elinkeinoministeriö

Omistuksen intressi

Finnvera on valtion omistama erityisrahoittaja ja Suomen virallinen vientitakuulaitos Export Credit Agency (ECA).

Hallitus 31.12.2021

Puheenjohtaja Petri Ekman, Antti Neimala (I varapj.), Terhi Järvikare (II varapj.), Ritva Laukkanen, Pirkko Rantanen-Kervinen, Antti Zitting, Hannu Jaatinen

Toimitusjohtaja: Pauli Heikkilä

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Finnvera kohdisti huomion korona- ja elinkeinonhoitamisen ja yritysten toimintaedellytysten turvaamisen ohella entistä enemmän aloittavan yritystoiminnan sekä kasvun, kansainvälistymisen, investointien ja viennin mahdollistamiseen.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	409,5	779,0
Liikevoitto	M€	164,0	-739,6
Liikevoittoprosentti	%	40,0	-94,9
Omavaraisuusaste	%	7,5	6,3
Nettovelkaantumisaste	%	1 200,0	869,4
Taseen loppusumma	M€	12 220	12 673
Oman pääoman tuotto	%	19,2	-68,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,5	-6,5
Osinkosuhte	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		369	362
Kokonaisverojalanjälki Suomessa, Finnvera-konserni	M€	19,0	15,5
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Finnvera Oyj:llä oli vuoden 2021 lopussa noin 25 800 asiakasta, ja sen kotimaan rahoituksen nostettujen lainojen ja takausten vastuukanta oli 2,6 (2,4) miljardia euroa. Vientitakuiden ja erityistakausten vastuukanta sisältäen pk- ja midcap-vientitakaukset sekä tarjousvastuut oli 22,6 (22,4) miljardia euroa. Finnvera rahoitti pk- ja midcap-rahoituksessa vuonna 2021 lähes 2 400 aloitettavaa yritystä, lähes 2 200 kasvuyritystä ja myötävaikutti noin 8 600 uuden työpaikan syntymiseen.

Suuryritykset-liiketoiminnassa suurimmat vastuut olivat alus- ja telakka-, tele- ja metsäteollisuussektorilla. Finnveran toiminnalle on asetettu itsekannattavuustavoite. Konsernin tulos tilikaudelta 2021 oli 153 (-748) miljoonaa euroa. Konsernin kulu-tuottosuhte vuonna 2021 oli 23,5 (26,4) prosenttia. Finnvera on tuloverovapaa. Vuodelle 2021 asetetuista kymmenestä elinkeino- ja omistajapoliittisesta tavoitteesta neljä toteutui, neljä toteutui osittain ja kaksi ei toteutunut.

VASTUULLISUUS Vastuullisuus on Finnveran toiminnan perusta. Vuonna 2021 yhtiö valmisteli uutta, koronapandemian jälkeisen maailman haasteisiin vastaamaan pyrkivää strategiaansa, jonka yhä vahvempi tukipilari on vastuullisuus.

Finnveran uudessa strategiassa ilmastonmuutos on nostettu erityiseksi yhtiön toimintaa ohjauksi tekijäksi – perinteisten vastuullisuusaiheiden säilyessä myös tärkeinä. Vuonna 2021 työ vastuullisuuden johtamisessa keskittyi pitkälti tavoitteiden ja mittareiden asettamiseen rahoitettavien hankkeiden ilmastovaikutuksiin liittyen.

Governia Oy

Governia on valtion kokonaan omistama erityistehtävayhtiö, jonka tasetta käytetään pörssin ulkopuolisiin valtio-omisteisten yhtiöiden kehittämiseen ja omistuksellisiin järjestelyihin. Yhtiön tehtävänä on myös kehittää sen omistuksessa olevia yhtiöitä.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Erytistävänä on toimiminen valtion sijoitustoimintaa harjoittavana yhtiönä, jota voidaan käyttää omistuksellisiin erityisjärjestelyihin

Hallitus 31.12.2021

Ilpo Nuutinen (pj), Niclas Köhler, Riitta Laitasalo, Pauliina Pekonen

Toimitusjohtaja: Kai Heinonen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Kruunuasunnot laati hiilineutraaliustiekartan.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	21,1	27,1
Liikevoitto	M€	4,7	6,2
Liikevoittoprosentti	%	22,3	22,9
Omavaraisuusaste	%	34,1	60,3
Nettovelkaantumisaste	%	158,5	31,0
Taseen loppusumma	M€	456,0	247,2
Oman pääoman tuotto	%	4,1	3,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	2,2	3,1
Osinkosuhde	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	210,0	31,8
Henkilöstö yhteensä 31.12.		24	25
Verojalanjälki Suomessa	M€	6,1	3,6
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Governia toimii valtion täysin omistamana erityistehtävayhtiönä, jota voidaan käyttää omistuksellisiin erityisjärjestelyihin, eikä se itse harjoita liiketoimintaa. Tilikauden lopussa Governia omisti Kruunuasunnot Oy:n, Pietarin Suomi-Talo Oy:n, GoK Oy:n ja Rantasarfvik Oy:n.

Konserniyhtiö Kruunuasunnot Oy rakennuttaa ja vuokraa omistuksessaan olevia vapaarahoitteisia asuntoja sekä tarjoaa kiinteistönhallintapalveluita. Kruunuasunnot on Governian omistuksista liikevaihdolla mitattuna (20,1 miljoonaa euroa) selvästi suurin. Vuoden 2021 aikana valmistui 114 uutta asuntoa ja rakenteilla oli 67 asuntoa.

Konserniyhtiö GoK Oy harjoittaa kiinteistökehitystoimintaa. Rantasarfvik Oy omistaa yhdessä Sato Oyj:n kanssa kaavoittamatonta raakamaata Sarvvikissa Kirkkonummella.

Pietarin Suomi-Talo Oy on kehittänyt Pietarissa sijaitsevan Suomi-talon toimintaa kannattavaksi palvelu- ja asiakaskeskukseksi.

VASTUULLISUUS Kruunuasunnot Oy laati tilikauden aikana hiilineutraaliustiekartan. Se tavoittelee hiilineutraaliutta kiinteistöjensä energiankäytön osalta vuoteen 2030 mennessä.

Hansel Oy

Hansel on voittoa tavoittelematon julkishallinnon yhteishankintayksikkö, jonka omistavat Suomen valtio (65 %) ja Suomen Kuntaliitto ry (35 %).

Valtion omistusosuus: 65 %

Omistajaohjaus: Valtiovarainministeriö

Omistuksen intressi

Yhteishankintayksikkö, jonka tehtävänä on lisätä tuottavuutta julkiseen hallintoon ja toimia vaikuttavien ja vastuullisten julkisten hankintojen edelläkävijänä.

Hallitus 31.12.2021

Anna-Maija Karjalainen (pj), Timo Reina (varapj), Antti Koivula, Antti Laakso ja Johanna Luukkonen

Toimitusjohtaja: Anssi Pihkala

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Hanselin yhteishankintasopimusten käyttö ylitti miljardin euron rajan.
- Asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5) pysyi korkeana: koko yhtiön toimintaa mittaava luku 4,05, kilpailutuspalveluiden projektit 4,67 ja hankintatoimen kehittämisspalvelut 4,54. Toimittajatytyväisyys oli niin ikään korkea 3,90.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	12,3	11,5
Liikevoitto	M€	-1,5	-1,8
Liikevoittoprosentti	%	-12,2	-15,7
Omavaraisuusaste	%	25,5	62,3
Nettovelkaantumisaste	%	-183,8	-111,1
Taseen loppusumma	M€	26,7	13
Oman pääoman tuotto	%	-17,4	-19,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-17,4	-19,0
Osinkosuhde	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0	0,0
Investoinnit	M€	0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		116	118
Verojalanjälki Suomessa	M€	4,7	4,3
tCO ₂ e (Scope 1)		530	814
tCO ₂ e (Scope 2)		65	
tCO ₂ e (Scope 3)		466	

Vuosi 2021 oli toinen täysi vuosi, jolloin Hansel tarjosi palveluitaan koko Suomen julkishallinnolle. Hansel oli vuonna 2021 mukana kahden

miljardin euron hankinnoissa, joista puolet koski yhteishankintasopimuksia.

Hanselin sopimusten käyttö vuonna 2021 oli 1 052 (916) miljoonaa euroa. Yhteishankintojen osalta palattiin kasvu-uralle, vaikka korona vaikuttaakin edelleen kielteisesti osaan kategori- oista, kuten esimerkiksi matkustus- ja kokouspal- veluihin. Kilpailutuspalveluiden myynti vuonna 2021 oli 2,2 (2,0) miljoonaa euroa, ja hankintatoi- men kehittämisspalveluiden myynti oli 402 000 (417 000) euroa.

Hanselin hankintatoimen kehittämissyksikkö osallistuu merkittävällä panoksella Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkos- tomaisen osaamiskeskuksen toimintaan. Vuo- den 2021 osalta KEINO-työn arvo oli 304 000 (162 000) euroa. Hansel rahoittaa toimintansa sopimustoimittajilta perittävällä yhteishankin- tojen palvelumaksulla ja asiantuntijapalvelu- jen myynnillä. Keskimääräinen palvelumaksu vuonna 2021 oli 0,88 (0,95) prosenttia.

VASTUULLISUUS Hanselissa tehtiin laaja selvitystyö liittyen sopimustoimit- tajiin vastuullisuusauditointeihin. Lisäksi oman toiminnan hiilijalanjälki selvitetiin ja tavoitteeksi otettiin hiilineutraali Han- sel 2030. Ensimmäiset askeleet tavoitetta kohti on jo otettu.

Integraatiostrategiansa mukaisesti Hanselin visiona on yhdistää Suomen julkinen hankinta- voima. Strategian kulmakivinä on tarjota erin- omainen palvelukokemus ja laaja palveluvali- koima sekä toimia vastuullisten ja vaikuttavien hankintojen suunnannäyttäjänä.

HAUS Kehittämiskeskus Oy

HAUSin koulutuksen ja kehittämisen vaikuttavuus liikevaihdolla mitattuna oli 8,4 miljoonaa euroa, josta kansainväliseen toimintaan liittyvää hyvän hallinnon vientiä oli 2,1 miljoonaa euroa.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Valtiovarainministeriö

Omistuksen intressi

Erityistehtävänä on koulutus- ja kehittämispalveluiden tarjoaminen hallinnon johtamisen ja osaamisen uudistamiseen

Hallitus 31.12.2021

Timo Laitinen (pj), Ilona Lundström (varapj),
Susanna Niinistö-Sivuranta, Laura Ylä-Sulkava

Toimitusjohtaja: Kyösti Väkeväinen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Digitaaliseksi suunnitellun Mahdollistaja-johtamisohjelman käynnistäminen
- Ympäristöministeriön hallinnonalaa läpileikkaava Y-akatemian -valmennusohjelma
- HAUS 50 v -juhlavuosi

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	8,4	8,5
Liikevoitto	M€	1,1	1
Liikevoittoprosentti	%	13,1	11,8
Omavaraisuusaste	%	69,4	48,5
Nettovelkaantumisaste	%	-176,0	-212,5
Taseen loppusumma	M€	6,2	4,6
Oman pääoman tuotto	%	43,9	88,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	50,0	74,3
Osinkosuhte	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0	0,0
Investoinnit	M€	0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		37	40
Verojalanjälki Suomessa	M€	1,9	1,8
tCO ₂ e (Scope 1)			32
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Palveluiden toteutus jatkui etätoteutuksina johdettujen koronapandemiasta. Palveluita käytti 135 organisaatiota ja vuoden aikana koulutuksiin

osallistui 7 500 henkilöä. Digitaalinen oppimisympäristö eOppiva saavutti 67 000 käyttäjän rajan. Suorituksia tehtiin 41 000. eOppivassa pilotoitiin mikro-oppimisympäristöä ja toteutettiin podcast-sarjoja. Vuoden aikana julkaistiin uusia koulutusohjelmia, esimerkiksi asiakkuuksien johtaminen valtiolla. Kehitystoiminnassa osallistuttiin valtion merkittäviin kehityshankkeisiin mm. AuroraAI ja asiointipisteiden kehityshankkeeseen sekä erilaisiin strategia- ja prosessikehityshankkeisiin.

VASTUULLISUUS HAUSin vastuullisuusraportin kehiksenä toimii valtion ohje, jonka taustalla on YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma. HAUSin toiminnalla on suora vaikutus kolmeen YK:n kestävän kehityksen tavoitteeseen: 1) Hyvä koulutus 2) Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto 3) Yhteistyö ja kumppanuus. Lisäksi HAUSin toiminta vaikuttaa epäsuorasti kahdeksaan muuhun tavoitteeseen.

Kansainvälisessä toiminnassa hankkeita oli käynnissä 16 kappaletta ja yhteensä hankkeissa toteutettiin 1 200 kehittämispäivää. Kansainvälistä toimintaa helpottivat etämissioiden toteutusmahdollisuus ja matkustuksen helpottuminen. Twinning-toiminta laajeni globaaliksi ja Sambiassa aloitettiin kaksi hanketta. HAUSin kaikkien palveluiden yhteinen asiakastytyväisyys oli 54 mitattuna NPS-mittarilla. HAUSin osuus kaikista valtion koulutushankinnoista oli 25 prosenttia. Vastuullisuus on kytketty HAUSin strategiaan ja liiketoimintaan. Digitaaliset ratkaisut ovat osa yritysvastuuta.

Hevosopisto Oy

Hevosopisto ylläpitää hevosalan ammatillista oppilaitosta sekä järjestää ja kehittää alan koulutusta. Hevosopistolla toimii valtakunnallinen hevosurheilun valmennuskeskus.

Valtion omistusosuus: 25,0 %

Omistajaohjaus: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Omistuksen intressi

Erityistehtävänä on hevosalan ammatillisen oppilaitoksen ja hevosurheilun valtakunnallisen valmennuskeskuksen ylläpito.

Hallitus 31.12.2021

Laura Airaksinen (pj), Jari Kesäniemi, Jukka Koivisto, Kaisa Kähö, Anne Laitinen, Juha Lyyski, Jukka Matilainen, Tanja Stormbom

Toimitusjohtaja: vt. Juha Lyyski 07.05.2021 lukien (aiemmin Pauliina Mansikkamäki)

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Baltian ja Pohjoismaiden mestaruuskilpailut koulu- ja este-ratsastuksessa järjestettiin Ypäjällä.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	8,0	7,0
Liikevoitto	M€	-0,1	-0,3
Liikevoittoprosentti	%	-1,3	-4,3
Omavaraisuusaste	%	71,7	74,5
Nettovelkaantumisaste	%	-72,7	-22,9
Taseen loppusumma	M€	4,8	4,7
Oman pääoman tuotto	%	-2,9	-8,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-2,8	-7,5
Osinkosuhde	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	0,1	0,1
Henkilöstö yhteensä 31.12.		75	69
Verojalanjälki Suomessa	M€	0,7	0,6
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Koronapandemia asetti opetuksen toteutukselle omat haasteensa. Opetusta toteutettiin hybridimallilla. Käytännön oppitunteja pidettiin oppilaitoksessa ja etäopetusta toteutettiin eri tavoin muun muassa sähköisessä oppimisympäristössä.

Oppivelvollisuuslain muutos ja toisen asteen koulutuksen maksuttomuus värittivät syysluku-kauteen valmistautumista. Opetustoimintaa vahvistettiin rekrytoimalla lisää opetushenkilökuntaa. Opetuksen suoritekertymä oli 431 opiskelijavuotta, 118 tutkintoa ja 27 000 osaamispistettä.

VASTUULLISUUS Hevosopisto Oy:n vastuullisuusstrategian rakentamisessa hyödynnetään Kestävät kavionjäljet -hanketta. Se on osa ammatillisen koulutuksen kestävä kehityksen ja vihreän siirtymän kehittämisohjelmaa.

Hevosopistolla järjestettiin useita tapahtumia ja kilpailuja siitä huolimatta, että koronapandemia vaikutti ajoittain yleisön mahdollisuuteen osallistua tapahtumiin. Useita valmennustapahtumia järjestettiin myös livestreamin välityksellä.

Ilmastorahasto Oy

Ilmastorahasto on valtion omistama erityistehtäväyhtiö, jonka toiminta keskittyy ilmastonmuutoksen torjumiseen, teollisuuden vähähiilisuuden vauhdittamiseen ja digitalisaation edistämiseen.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Työ- ja elinkeinoministeriö

Omistuksen intressi

Erytistehtävänä on torjua ilmastonmuutosta, vauhdittaa teollisuuden vähähiilisyyttä ja edistää digitalisaatiota

Hallitus 31.12.2021

Perttu Puro (pj), Mirva Antila, Kari Hämekoski, Mammu Kaario, Juho Korpi, Petri Peltonen, Erja Turunen

Toimitusjohtaja: Paula Laine

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Vuonna 2021 Ilmastorahaston hallitus teki seitsemän rahoituspäätöstä, yhteensä 45,5 miljoonaa euroa.
- Vuoden aikana kerrytettiin ja analysoitiin mahdollisia tulevia rahoituskohteita, joita oli vuoden 2021 lopussa 319 kappaletta.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	0,0	98,6
Liikevoitto	M€	-3,3	95,91
Liikevoittoprosentti	%	0,0	97,3
Omavaraisuusaste	%	91,2	87,9
Nettovelkaantumisaste	%	-4,6	-3,0
Taseen loppusumma	M€	2 897,5	3 883,7
Oman pääoman tuotto	%	1,3	5,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,6	6,0
Osinkosuhde	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		11	9
Verojalanjälki Suomessa	M€	10,8	29,1
tCO ₂ e (Scope 1)		0	
tCO ₂ e (Scope 2)		0	
tCO ₂ e (Scope 3)		77	

Vuonna 2021 Ilmastorahaston toiminta keskitettiin rahoitustoiminnan käynnistämiseen ja rahoituspäätöksiin, henkilöstön rekrytointeihin ja perehdyttämiseen sekä yhtiön ja sen hallinnon kehittämiseen. Yhtiö teki seitsemän rahoituspäätöstä yhteensä 45,5 miljoonan euron

arvosta. Rahoituspäätösten perusteella rahoituksen saajille oli vuoden loppuun mennessä maksettu 6 miljoonaa euroa. Rahoitusta kohdistettiin muun muassa vihreän vedyn tuotantolaitoksen rakentamiseen, uusiutuvalla energialla hiilidioksidista ja sähköstä proteiinia tuottavan tuotantolaitoksen rakentamiseen sekä päästövähennyksiä tehostavan digitaalisen markkinapaikan kehitystyöhön. Lisäksi vuoden aikana kerrytettiin ja analysoitiin mahdollisia tulevia rahoituskohteita. Tulevalle toiminnalle potentiaalisia rahoituskohteita oli vuoden lopussa 319 kappaletta. Yhtiölle vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarviossa varattua 300 miljoonan euron pääomistusta ei toteutettu vuonna 2021.

Yhtiön sijoitusneuvosto antaa vuosittain kirjallisen arvion työ- ja elinkeinoministeriölle siitä, miten ilmastorahaston tulisi kehittää toimintaansa tavoitteidensa saavuttamiseksi. Sijoitusneuvoston ensimmäinen arviointi toteutettiin syksyllä 2021. Arvioinnin lopputulemana todettiin Ilmastorahaston toiminnan lähteneen käyntiin valmistelussa asetettujen odotusten mukaisesti. Ilmastorahaston toiminta perustuu ilmasto- ja ympäristövaikuttavuuden aikaansaamiseen rahoitustoiminnalla. Vastuullisuus on yhtiön toiminnan ytimessä. Vuonna 2021 yhtiö on laatinut vastuullisuusohjelman, kattavan vastuullisuusraportin sekä laskenut oman toimintansa hiilijalanjäljen.

VASTUULLISUUS Mikäli jokaisen vuoden 2021 rahoituskohteen liiketoimintasuunnitelmat onnistuisivat täysimääräisesti, yhteenlaskettu kumulatiivinen 10 vuoden päästövähennyspotentiaali voisi olla 186 miljoonaa CO₂-ekvivalenttia. Riskitason huomioiva potentiaali on alle 50 miljoonaa CO₂-ekvivalenttia.

Kuntarahoitus Oyj

Kuntarahoitus Oyj tuottaa rahoituspalveluja kuntasektorille ja valtion tukemaan asuntotuotantoon. Kuntarahoituksen omistajia ovat kunnat, Keva sekä valtio. Kuntarahoitus hankkii rahoituksensa kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta.

Valtion omistusosuus: 16,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Erityistehtävänä on turvata valtion tukeman asuntojen uustuotannon ja perusparannuksen edullinen rahoitus.

Hallitus 31.12.2021

Kari Laukkanen (pj), Maaria Eriksson (vpj), Markku Koponen, Vivi Marttila, Tuomo Mäkinen, Minna Smedsten, Denis Strandell, Leena Vainiomäki, Kimmo Viertola

Toimitusjohtaja: Esa Kallio

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Yhtiön myöntämä rahoitus uusiin kohteisiin oli vuoden aikana 3,3 miljardia euroa ja palautui näin ollen samoilta tasoille kuin mitä se oli ennen pandemiaa.
- Yhtiön myöntämä pitkäaikainen vastuullinen rahoitus kasvoi vuoden aikana yhteensä 3,5 miljardiin euroon eli 47 prosenttia.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	535	532
Liikevoitto	M€	240	194
Liikevoittoprosentti	%	45	36
Omavaraisuusaste	%	12,8	3,9
Omat varat suhteessa riskipainotettuihin eriin	%	118,4	132,7
Taseen loppusumma	M€	46 360	44 042
Oman pääoman tuotto	%	10,7	9,4
Koko pääoman tuotto	%	0,4	0,4
Osinkosuhte	%	21,0	13,1
Valtion saamat osingot	M€	6,4	3,3
Investoinnit	M€	7,7	8,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.		164	165
Verojalanjälki Suomessa	M€	44,0	14,4
Vihreän rahoituksen hankkeiden vuosittaiset vältetyt päästöt (tCO ₂ e)		85 557	50 620

Kokonaisuudessaan arvioituna koronapandemian vaikutukset yhtiön taloudelliseen asemaan

ovat jääneet ennakoitua pienemmiksi. Suomen odotettua paremmasta talouskehityksestä ja valtion vuonna 2020 myöntämistä väliaikaisista koronatuista johtuen kuntasektorin luottokysyntä jäi vuonna 2021 odotettua pienemmäksi. Kuntarahoituksen myöntämä rahoitus uusiin kohteisiin laskikin noin 31 prosenttia 3,3 miljardiin euroon ja palautui siten pandemiaa edeltävälle tasolle. Myös yhtiön pitkäaikainen uusi varainhankinta palasi lähemmäs pandemiaa edeltävää tasoa ja oli noin 9,4 miljardia euroa eli -14 prosenttia vuonna 2021.

VASTUULLISUUS Vihreän rahoituksen kanta kasvoi 2,3 miljardiin euroon eli 30 prosenttia, ja yhdenvertaisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävän yhteiskunnallisen rahoituksen kanta kasvoi 1,2 miljardiin euroon eli 98 prosenttia. Vihreän rahoituksen hankkeiden vuosittaiset vältetyt hiilidioksidipäästöt olivat 85 557 tCO₂.

Pandemian vaikutukset yleishyödyllisen asuntotuotannon rahoitukseen on läpi kriisin ollut rajallinen ja kyseisen rahoituksen kysyntä kasvoi mallillisesti myös vuonna 2021.

Kuntarahoituksen kannattavuus oli myös vuonna 2021 hyvällä tasolla ja liikevoittoa syntyi 240 miljoonaa euroa. Hyvä taloudellinen kehitys on myös vahvistanut yhtiön taseasemaa. Säätely-ympäristössä tapahtui lisäksi vuoden aikana merkittävä muutos, jonka johdosta yhtiö luokitellaan julkiseksi kehitysluottolaitokseksi. Muutoksesta johtuen yhtiö voi vähentää vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta- ja valtioriskillä olevat luotto- saatavansa. Muutos nosti yhtiön vähimmäisomavaraisuusastetta 3,9 prosentista 12,8 prosenttiin.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy tarjoaa liikenteenohjauspalveluita kaikissa liikennemuodoissa sekä tuottaa digitaalisia palveluita ja avointa tietoa liikenteen ekosysteemille. Yhtiö edistää turvallista, sujuvaa ja ympäristöystävällistä liikennettä.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Liikenne- ja viestintäministeriö

Omistuksen intressi

Yhteiskunnan, elinkeinoelämän ja viranomaisten tarvitsemien liikenteenohjauspalveluiden sekä liikennetiedon tuottaminen

Hallitus 31.12.2021

Tero Ojanperä (pj.), Juha Majanen, Kirsti Nuotto, Teemu Penttilä, Mari Puoskari, Karri Salminen, Seija Turunen

Toimitusjohtaja: Pertti Korhonen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Liikenteenohjauspalveluiden turvallisuustason, laadun ja tehokkuuden parantuminen
- Häiriötön palvelutuotanto pandemiasta huolimatta
- Liikenteen dataekosysteemin toiminta alan yhteentoimivuuden parantamiseksi sekä matka- ja kuljetusketjujen tehostamiseksi

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	209,7	182,4
Liikevoitto	M€	6,1	-8,0
Liikevoittoprosentti	%	2,9	-4,4
Omavaraisuusaste	%	59,5	69,8
Nettovelkaantumisaste	%	23,4	-1,4
Taseen loppusumma	M€	278,9	230,1
Oman pääoman tuotto	%	3,3	-5,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,1	-4,6
Osinkosuhde	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	56,8	60,8
Henkilöstö yhteensä 31.12.		995	1009
Verojalanjälki Suomessa	M€	39,2	33,4
tCO ₂ e (Scope 1)		23	77
tCO ₂ e (Scope 2)		302	237
tCO ₂ e (Scope 3)		23 500	23 500

Lennonvarmistuspalveluiden kysyntä jatkui pandemian takia alhaisena, minkä vuoksi lomautuksia ja kulujen sopeuttamista jatkettiin. Tie-,

meri- ja raideliikenteenohjauksen palvelukysyntä pysyi lähellä edellisvuotista tasoa. Pandemia ei aiheuttanut häiriötä palvelutuotantoon. Investointeja toteutettiin 60,8 miljoonalla eurolla.

Strategian toteuttamisessa edettiin. Liikenteenohjauksen turvallisuus- ja laatutaso paranivat ja tuotettujen palveluiden määrä kasvoi. Tie-, meri- ja raideliikenteenohjauksen palvelutuotanto on tehostunut arviolta noin 25 miljoonalla eurolla vuosina 2019–2021. Lennonvarmistuksessa Fintraffic on yksi Euroopan tehokkaimmista palvelutarjoajista. Tie-, meri- ja raideliikenteenohjauksen tehostumisesta huolimatta palveluiden nykyinen rahoitustaso on tarpeisiin nähden riittämätön.

Yhtiö kutsui 2021 liikennealan toimijat mukaan avoimeen Liikenteen dataekosysteemi -verkostoon, jossa toimii 130 organisaatiota. Ekosysteemin tavoitteena on datan hyödyntämisen tehostaminen, reilun digitaalisen liiketoimintaympäristön luominen sekä matka- ja kuljetusketjupalveluiden tuottaminen kotimaahan ja kansainvälisesti. Fintraffic jakoi ekosysteemille liikennedatataa 30 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Vastuullisuustyö eteni: yhtiö päätti olla hiili-neutraali vuonna 2023 ja se sitoutui YK:n Global Compactiin.

VASTUULLISUUS Palvelut vähentävät onnettomuuksia, päästöjä sekä matka-aikaa ja kustannuksia kaikissa liikennemuodoissa. Kädenjälki on tuntuva, yhtiö hillitsee ilmastonmuutosta ja suojelee ympäristöä. Oman toiminnan kasvihuonepäästöt painetaan nolnaan jo 2023.

Solidium Oyj

Solidium omistaa vähemmistöosuuksia kansallisesti merkittävässä pörssinoteeratuissa yhtiöissä. Yhtiö toimii markkinaehtoisesti ja sijoituspäätöksiä tehdään vain taloudellisten edellytysten täytyessä.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Erityistehtävänä on vahvistaa ja vakauttaa kotimaista omistusta kansallisesti tärkeissä listatuissa yrityksissä ja kasvattaa pitkäjänteisesti omistusten taloudellista arvoa

Hallitus 31.12.2021

Harri Sailas (pj), Aaro Cantell (varapj), Timo Ahopelto, Jannica Fagerholm, Jouko Karvinen, Marjo Miettinen, Jukka Ohtola, Laura Raitio

Toimitusjohtaja: Antti Mäkinen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Solidiumin osakesijoitusten tuotto oli tilikaudella 40,6 prosenttia vs. verrokkiryhmien painotettu mediaanituottoindeksi 35,6 prosenttia.
- Konecranesin ja Cargotecin sekä Valmetin ja Nelesin yritys-järjestelyaikojen julkistus.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	0,0	0,0
Liikevoitto	M€	-4,4	-3,8
Liikevoittoprosentti	%		
Omavaraisuusaste	%	91	95
Substanssiarvo	M€	8 761	6 572
Taseen loppusumma	M€	9 594	6 949
Sijoitusten tuotto käyvin arvo	%	39,2	-7,9
Hallinnointikulusuhde	%	0,06	0,05
Osinkosuhde	%	187	
Valtion saamat osingot (ml. pääoman palautukset rahassa)	M€	868	0
Investoinnit	M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		13	12
Verojalanjälki Suomessa	M€	62	120
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)		686 402	2 153 798

Solidiumin tilikausi on 1.7.–30.6. Yhtiölle ei kerry liikevaihtoa. Solidiumin liiketappio tilikaudella kasvoi -4,4 (-3,8) miljoonaan euroon hallintokulujen ja henkilöstökulujen kasvun johdosta. Solidiumin tilikauden 2021 tulos 197 (211) miljoonaa euroa muodostuu pääasiassa yhtiön saamista 219 (230) miljoonan euron osinkotuloista.

Tilikauden aikana Solidium teki osakehankintoja yhteensä 227 (410) miljoonalla eurolla. Näillä hankinnoilla Solidium nosti omistusosuuttaan Nokiassa 5,3 prosenttiin, Nokian Renkaissa 8,8 prosenttiin ja TietoEVRY:ssä 10,9 prosenttiin. Samaan aikaan Solidium sai osakemyynneistä noin 277 (578) miljoonan euron myyntitulot. Myyntien seuraksena omistus Outokummussa laski 18,9 prosenttiin ja SSAB:ssa 6,3 prosenttiin. Lisäksi koko Neles-omistus myytiin Valmetille.

VASTUULLISUUS Solidium teki salkku-yhtiöstään sekä CO₂-päästöintensiteettianalyysin että ilmastokunnianhimoanalyysin. Lopputuloksena oli, että Solidiumin salkun hiilipäästöintensiteetti ja ilmastokunnianhimo ovat verrokkeihin verrattuna keskimäärin hiukan parempia.

Suuret toimalajijärjestelyt olivat tärkeässä osassa myös viime tilikauden aikana, jolloin Konecranes ja Cargotec ilmoittivat aikeestaan yhdistyä. Heti tilikauden päättymisen jälkeen taas Valmet ja Neles julkaisivat sulautumissuunnitelmansa. Molempien järjestelyiden toteutuminen odottaa edelleen viranomaishyväksyntöjä. Pandemiasta elpyminen vaikutti myös Solidiumin salkkuun. Solidiumin osakesijoitusten tuotto oli tilikaudella hyvällä 40,6 (-8,3) prosentin tasolla myös verrattuna verrokkiryhmien painotettuun mediaantuottoindeksiin, jonka tuotto oli 35,6 (-5,7) prosenttia.

STUK International Oy

Yhtiö tarjoaa ydinenergian ja säteilyn käytön turvallisuuteen liittyviä viranomaisosaamisen asiantuntijapalveluita läheisessä yhteistyössä Säteilyturvakeskuksen (STUK) kanssa. Asiakkaita ovat pääasiassa ulkomaiset säteily- ja ydinturvallisuudesta vastaavat viranomaiset ja muut julkisen sektorin toimijat.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Omistuksen intressi

Yhtiö mahdollistaa säteily- ja ydinturvallisuusosaamiseen perustuvat liiketaloudelliset asiantuntijapalvelut, mikä samalla edesauttaa Säteilyturvakeskuksen osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä.

Hallitus 31.12.2021

Ilona Lindholm (pj), Kirsi Alm-Lytz, Petteri Tiippana, Jorma Aurela, Mika Niemelä

Toimitusjohtaja: Pekka Ottavainen (30.6.21 asti)

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Uudistettu strategia.
- Uusia toimeksiantoja ja asiakkuuksia vuoden 2021 lopussa.
- Näkyvyys Dubain maailmannäyttelyssä.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	0,0	0,3
Liikevoitto	M€	-0,2	0,0
Liikevoittoprosentti	%		5,8
Omavaraisuusaste	%	98,7	67,0
Nettovelkaantumisaste	%	-100,0	-118,3
Taseen loppusumma	M€	0,8	2,0
Oman pääoman tuotto	%	-56,4	2,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-25,0	1,5
Osinkosuhde	%		
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		0	1
Verojalanjälki Suomessa	M€		
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti mahdollistaa Säteilyturvakeskuksen (STUK) kansainvälisten asiantuntijapalvelujen myyntiä mahdollisimman markkinaehtoisesti. Yhtiön

asiantuntijapalvelut perustuvat alihankintaan. Tärkein yhteistyökumppani on STUK. Tuotettavien palveluiden laadullinen tavoite on se, että ne olisivat kuin STUKin tekemiä. Tämä otetaan erityisesti huomioon valikoitaessa STUKin rinnalle muita alihankkijoita.

Ydinenergiaan liittyvän palvelutarjonnan rinnalla panostetaan säteilyn käytön turvallisuuden, ympäristön säteilyvalvonnan ja valmiustoiminnan asiantuntemuksen vientiin ja mahdollisuuksien mukaan ydinmateriaalivalvonnan ja turvajärjestelyjen konsultointitehtäviin.

VASTUULLISUUS Yhtiö edesauttaa säteily- ja ydinturvallisuuden ja siihen liittyvän osaamisen kehittymistä sekä sitä kautta kontribuoi säteilyä käyttävien toimialojen vastuullisuuteen maailmalla. Yhtiö huomioi omissa toimissaan vastuullisuus- ja tasa-arvoisuusperiaatteet mm. YKn kestävän kehityksen periaatteiden (Sustainable Development Goals) mukaisesti.

Viidentenä toimintavuonna yhtiön liiketoiminta oli vaikeuksissa koronapandemian vuoksi, ja epävarmuuden vallitessa panostukset ohjattiin yhtiön kehittämissuunnitelmiin, uuteen strategiaan sekä uusien markkinoiden kartoittamiseen. Loppuvuodesta liiketoimintamahdollisuudet alkoivat jälleen viritä ja yhtiö onnistui saamaan uusiakin asiakkuuksia. Uuden strategian kulmakivi on entistä selkeämpi kumppanuus STUKin kanssa, liiketoimintasektorien harjittu laajentaminen ja tavoite saada ensisijaisesti osaamishyötyjä sekä edesauttaa säteily- ja ydinturvallisuuden kehittymistä ja käytön vastuullisuutta maailmalla perustuen STUKin vahvaan maineeseen.

Suomen Erillisverkot Oy

Suomen Erillisverkot -konserni on valtion omistama erityistehtävayhtiö, jonka tehtävänä on turvata yhteiskunnan kriittistä johtamista, viestintää ja tietoyhteiskunnan palveluita kaikissa olosuhteissa.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Erityistehtävänä on julkisen hallinnon viranomaisten käytössä olevien ja yhteiskunnan turvallisuuden varmistamiseen liittyvien verkkojen rakentaminen ja operointi sekä niihin liittyvien palvelut.

Hallitus 31.12.2021

Ilpo Nuutinen (pj), Tuula Haataja, Leena Hellfors, Sara Kajander, Hannu Kauppinen, Janne Koivukoski, Arja Lehtonen, Maria Nikkilä

Toimitusjohtaja: Timo Lehtimäki

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Uusi täysin suomalainen ja itsehallittava virtuaalinen kone-salipalvelu, Turvapilvi, lanseerattiin.
- Yhtiö liittyi Teknologiateollisuuden energiatehokkuussopimukseen ja konsernin kattava GHG-laskenta valmistui.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	109,0	104,4
Liikevoitto	M€	11,9	6,9
Liikevoittoprosentti	%	11,0	6,6
Omavaraisuusaste	%	87,1	88,7
Nettovelkaantumisaste	%	-6,4	-5,8
Taseen loppusumma	M€	273,1	257,2
Oman pääoman tuotto	%	4,2	2,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	5,2	2,9
Osinkosuhte	%		
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	22,7	34,3
Henkilöstö yhteensä 31.12.		341	379
Verojalanjälki Suomessa	M€	17,7	14,6
tCO ₂ e (Scope 1)		380	378
tCO ₂ e (Scope 2)		885	914
tCO ₂ e (Scope 3)		28 724	31 826

Yhtiö jatkoi myös toisena pandemiavuonna tuottamiensa turvallisten ja toimintokriittisten ICT-palveluiden vakaata operointia.

Viranomaisverkko Virven osalta aktiivinen työ kohti laajakaistaisiin palveluihin siirtymistä jatkui myös vuonna 2021. Tavoitteena on uuteen teknologiaan siirtyminen vaiheittain vuodesta 2022 lähtien. Erillisverkkojen vuodesta 2020 lähtien käynnissä ollut muutosohjelma, joka tähtää sekä entistä parempien palveluiden tarjoamiseen asiakkaille että selkeämpään ja tehokkaampaan konsernirakenteeseen, edistyi myös merkittävästi vuoden 2021 aikana. Vuodenvaihteessa 2021–2022 Suomen Turvallisuusverkko Oy:n fuusioitiin konsernin emoyhtiöön, jolloin myös muutosohjelman toinen vaihe saatiin päätökseen. Vuoden 2021 aikana yhtiö sai myös toteutettua Deltagon Oy:n myynniin Kyberleijona Oy:lle.

VASTUULLISUUS Ensimmäinen konsernin kattava päästöjen GHG-laskenta, sisältäen scopet 1, 2 ja 3 valmistui. Tietoja hyödynnetään energiankulutuksen ja päästöjen vähentämisessä. Yhtiön tavoitteena on vähentää energiankulutusta 7,5 prosenttia vuoden 2020 tasosta vuoteen 2025 mennessä ja hiilineutraalius vuonna 2035.

Vuonna 2021 yhtiön liikevaihto kasvoi 109,0 (104,4) miljoonaan euroon ja liikevoitto kasvoi 11,9 (6,9) miljoonaan euroon. Vuoden 2021 ja sitä edeltävän vuoden raportoidut liikevoittoluvut eivät kuitenkaan ole keskenään vertailukelpoisia, sillä molempiin sisältyy merkittävä määrä kertaluonteisia eriä. Vuoden 2021 raportoituun liikevoittoon vaikuttaa mm. Deltagon Oy:n myynnistä tuloutunut 12,5 miljoonan euron myyntivoitto. Vuoden 2020 tulokseen taas sisältyi muun muassa Virve Tuotteet ja palvelut Oy:n myynnistä kirjautunut 2,5 miljoonan euron myyntivoitto.

Suomen Ilmailuopisto Oy

Suomen Ilmailuopisto on ammatillinen erikoisoppilaitos, joka kouluttaa ammattilentäjiä Suomen liikenneilmailun tarpeisiin ja kehittää ilmailualan koulutuspalveluja sekä muita ilmailuun liittyviä palveluja.

Valtion omistusosuus: 98,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Erityistehtävänä on ilmailualan koulutusta antavan oppilaitoksen ylläpitäminen

Hallitus 31.12.2021

Kai-Petteri Purhonen, Tuula Lybeck, Juho Sinkkonen, Minna Hiillos, Maunu Visuri

Toimitusjohtaja: Juha Siivonen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Valtio hankki enemmistöosuuden Ilmailuopiston osakkeista 1.7.2021. Omistusosuus nousi 98 prosenttiin. Valtion maksama kauppahinta oli 8,15 miljoonaa euroa.
- Aiemmin Finnair Oyj oli ilmoittanut osakassopimukseen perustuen haluavansa luopua omistuksestaan.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	10,0	9,25
Liikevoitto	M€	0,7	0,4
Liikevoittoprosentti	%	7,0	4,3
Omavaraisuusaste	%	92,8	94,4
Nettovelkaantumisaste	%	-40,1	-38,2
Taseen loppusumma	M€	20,9	19,9
Oman pääoman tuotto	%	3,7	2,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,7	2,7
Osinkosuhde	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	0,7	0,2
Henkilöstö yhteensä 31.12.		45	46
Verojalanjälki Suomessa	M€	3,4	3,0
tCO ₂ e (Scope 1)		760	
tCO ₂ e (Scope 2)		400	
tCO ₂ e (Scope 3)			

Suomen Ilmailuopisto Oy on ammatillinen erikoisoppilaitos, jonka tarkoituksena on vastata

Suomen liikennelentäjätarpeeseen kouluttamalla korkeatasoisia lentäjiä. Yhtiön taloudellisenä tavoitteena on tuottaa riittävä käyttökate, jolla investoinnit ja tulevaisuuden toiminta turvataan. Yhtiö ei tavoittele voittoa tai jaa osinkoa omistajilleen. Suurin osa liikevaihdosta muodostuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä valtionosuudesta.

Vuonna 2021 yhtiön toiminta ja taloudellinen tilanne jatkuivat vakaina. Oppilasmääriä on sopeutettu koronapandemian seurauksena aikaisempia vuosia alemmille tasoille. Vuoden aikana valmistui 24 lentäjää. Yhtiön liikevaihto oli 10,0 miljoonaa euroa ja liikevoitto 0,7 miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli yli 90 prosenttia.

VASTUULLISUUS Suomen Ilmailuopiston yritys vastuussa korostuu turvallisuus, etenkin lentoturvallisuus, ja ensiarvoista on, että yhtiön toiminnasta ei aiheudu vaaraa oppilaille, henkilökunnalle eikä ulkopuolisille. Yhtiön ympäristövastuussa huomion arvioista ovat lentotoiminnasta aiheutuvat päästöt, joihin yhtiö on asettanut Pariisin sopimuksen mukaiset vähennystavoitteet.

Vastuullisuustoimenpiteisiin liittyen vuoden aikana päätettiin siirtymisestä maalämpöön ja investoinnista uuteen koulutussimulaattoriin. Lentokoulutuksesta aiheutuvia päästöjä voidaan vähentää siirtämällä lisää koulutusta lentokoneista synteettisiin koulutuslaitteisiin eli simulaattoreihin. Turvallisuus oli erinomaisella tasolla.

Suomen Kaasuverkko Oy

Yhtiön tehtävänä on omistaa ja hallita kaasuverkkoihin ja muuhun energialiiketoimintaan liittyviä osakkeita.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Valtiovarainministeriö

Erityistehtävä

Toimiminen valtion kaasuverkkoihin liittyvissä omistuksellisissa erityisjärjestelyissä.

Hallitus 1.1.2022

Seija Kivinen (pj), Tero Meltti ja Mika Niemelä

Toimitusjohtaja: -

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	0,0	0,0
Liikevoitto	M€	0,0	0,0
Liikevoittoprosentti	%	0,0	0,0
Omavaraisuusaste	%	100	15,6
Nettovelkaantumisaste	%	0	538
Taseen loppusumma	M€	338	339
Oman pääoman tuotto	%	14,9	-1,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	8,7	0,0
Osinkosuhde	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	0,0	0,0
Henkilöstö yhteensä 31.12.		0	0
Verojalanjälki Suomessa	M€	0	0
tCO ₂ e (Scope 1)		0,0	0,0
tCO ₂ e (Scope 2)		0,0	0,0
tCO ₂ e (Scope 3)		0,0	0,0

Suomen Kaasuverkko Oy syntyi 1.1.2020 Gasonia Oy:n kokonaisjakautumisesta ja sen ainoa toiminta on muodostunut Gasgrid Finland Oy:n 38 949 154 A-osakkeen omistamisesta, mikä oikeuttaa 73,49 prosentin omistusosuuteen ja 49,81 prosentin äänivaltaan Gasgridista. Loput Gasgridin osakkeet valtio omistaa suoraan.

Yhtiö toimii yhtenä sana Gasgridin omistusrakenteessa ja moemmat yhtiöt ovat valtiovarainministeriön omistajaohjauksessa. Kyseessä on holding-yhtiö, jonka ainoana tehtävänä on omistaa Gasgridin osakkeita. Yhtiöllä ei ole henkilökuntaa eikä se harjoita liiketoimintaa.

Tilikauden 2021 aikana käynnistettiin prosessi yhtiön sulauttamiseksi Gasgrid Finland Oy:öön. Valtio-omistaja pääomitti yhtiötä 256 miljoonalla eurolla, ja yhtiö maksoi pois kaikki korolliset velkansa 286 miljoonaa euroa, jonka myötä yhtiö on tilikauden päättyessä velaton. Sulautumisprosessi käynnistettiin tilikauden 2021 lopussa ja se saadaan päätökseen vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana, minkä myötä yhtiö lakkaa. Tilikausi 2022 jää sen viimeiseksi.

Suomen Malmijalostus Oy

Suomen Malmijalostus Oy:n perustehtävänä on valtion kaivosalan omistusten hallinnointi ja kehittäminen sekä suomalaisen akkuklusterin kehittäminen. Konserniin kuuluvat emoyhtiön lisäksi Terrafame Oy, Keliber Oy, Sokli Holding Oy sekä Finnish Battery Chemicals Oy tytäryhtiöineen.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Erityistehtävänä on akku- ja kaivostoimialan kehittäminen ja omistaminen.

Hallitus 31.12.2021

Antti Kumm (pj), Janne Känkänen (varapj), Pauli Anttila, Teija Kankaanpää, Ilpo Korhonen, Jukka Ohtola ja Eeva Ruokonen

Toimitusjohtaja: Matti Hietanen

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Akkuarvoketjun kehittäminen edistyi Haminaan, Kotkaan ja Vaasaan suunnitelluissa prekursori-, katodiaktiivimateriaali- ja akkutehdashankkeissa.
- Terrafame Oy:n akkukemikaalitehtaan ylösajo käynnistyi kesällä 2021.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	378,5	338,3
Liikevoitto	M€	-29,0	-17,5
Liikevoittoprosentti	%	-7,7	-5,2
Omavaraisuusaste	%	44,0	50,9
Nettovelkaantumisaste	%	30,4	19,6
Taseen loppusumma	M€	1 114,3	975,9
Oman pääoman tuotto	%	-10,4	-3,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-5,2	-0,2
Osinkosuhte	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	144,2	190,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		909	888
Verojalanjälki Suomessa	M€	25	-4
tCO ₂ e (Scope 1)*		105 037	
tCO ₂ e (Scope 2)*		82 546	
tCO ₂ e (Scope 3)*		50 292	

* tCO₂e-luvut sisältävät vain Terrafame Oy:n päästöt

Suomen Malmijalostuksen strategian mukaisesti yhtiö tavoittelee vaikuttavuutta ja taloudellista tuottoa sijoituksilleen, kehittää Suomeen

vastuullista akkuarvoketjua sekä luo innovatiivisia liiketoimintamahdollisuuksia. Yhtiön sijoitusportfolioon kuuluvat Terrafame Oy (omistusosuus 67,1 prosenttia), Keliber Oy (20,4 prosenttia) sekä Sokli Oy (100 prosenttia).

Yhtiön tärkein omaisuususerä on Sotkamossa toimiva tytäryhtiö Terrafame Oy, joka tuottaa nikkeliä, sinkkiä, kobolttia ja kuparia Sotkamossa sijaitsevalla kaivoksellaan ja metallitehtaal- laan. Terrafame käynnisti kesällä 2021 nikkeli- ja kobolttisulfaatin tuotannon uudella akkukemikaalitehtaalallaan. Keliber jatkoi litiumhydroksidi-hankkeensa valmistelua, tarkoitus on käynnistää tuotanto vuonna 2025. Keliberin suurimaksi omistajaksi nousi Suomen Malmijalostuksen myötävaikutuksella Sibanye-Stillwater, jonka rahoitus mahdollistaa hankkeen kehittämisen. Yhtiö selvittää aktiivisesti Soklin malmipotentialia ja käynnisti ensivaiheen kannattavuusselvityksen.

VASTUULLISUUS Yhtiö tuo visionsa mukaisesti saataville materiaaleja ja tuotteita, joiden avulla Suomi ja Eurooppa voivat tavoitella ilmastoneutraaliutta. Terrafamen tuotteiden hiilijalanjälki on arvioitu noin 60 prosenttia alan keskiarvoa pienemmäksi.

Suomen Malmijalostus kävi neuvotteluita akkuarvoketjun kehittämiseen liittyvistä hankkeista useiden potentiaalisten yrityskumppaneiden kanssa. Haminaan sijoittuva prekursoritehdashanke etenee yhteistyössä kiinalaisen CNGR Advanced Materialsin kanssa. Kotkaan suunnitellun katodiaktiivimateriaalihankkeen kannattavuusselvitys saatiin valmiiksi ja yhteistyö kiinalaisen Beijing Easpringin kanssa jatkuu hankkeen toteuttamiseksi.

Suomen Teollisuussijoitus Oy (Tesi)

Suomen Teollisuussijoitus Oy on valtion pääomasijoitusyhtiö, jonka tehtävänä on suomalaisten yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen sekä suomalaisen pääomasijoitusmarkkinan kehittäminen. Tesi sijoittaa kohdeyrityksiin suoraan ja pääomasijoitusrahastojen kautta.

Valtion omistusosuus: 100 %

Omistajaohjaus: Työ- ja elinkeinoministeriö.

Omistuksen intressi

Erityistehtävänä on pääomasijoitusmarkkinoiden kehittäminen, elinkeinoelämän uudistaminen ja kasvuyritysten luominen.

Hallitus 31.12.2021

Kimmo Jyllilä (pj), Mia Folkesson, Jacob af Forselles, Anniina Heinonen, Minna Helppi, Riku Huttunen, Pauli Kariniemi

Toimitusjohtaja: Jan Sasse

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Tesi käynnisti EIP:n kanssa yhteisen 100 milj. euron sijoitusohjelman, joka on osa EIP:n European Guarantee Fundia.
- Tesi jatkoi vuonna 2020 käynnistettyjä koronarahoitusohjelmia.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	410,6	226,3
Liikevoitto	M€	418,8	221,6
Liikevoittoprosentti	%	102,0	97,9
Omavaraisuusaste	%	92,9	94,5
Nettovelkaantumisaste	%	-28,6	-32,5
Taseen loppusumma	M€	1 889,9	1 499,3
Oman pääoman tuotto	%	21,3	16,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	26,4	20,1
Osinkosuhde	%	0,0	0,0
Valtion saamat osingot	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	192,6	175,5
Henkilöstö yhteensä 31.12.		44	35
Verojalanjälki Suomessa	M€	32,6	10,0
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

Vuonna 2021 Tesi teki sijoituksia yhteensä 207 miljoonalla eurolla. Tähän sisältyi myös Finnve-ralta siirtynyt pääomasijoitustoiminta. Yhtiön

hallinnoimat pääomasijoitukset olivat vuoden lopussa 2 352 miljoonaa euroa. Sijoituskohteena oli 109 rahastoa ja 119 suoraa kohdeyritystä.

Yhdessä suomalaisten eläkeinstituutioiden kanssa toteutetut, suomalaisiin alku- ja kasvuvaiheen rahastoihin sijoittavat Kasvurahastojen rahastot (KRR I-IV) ovat vuoden 2021 loppuun mennessä sijoittaneet 40 rahastoon, joiden sal-kussa on yli 300 suomalaista yritystä. Korona-pandemian haittojen ehkäisemiseksi vuonna 2020 käynnistetyt Vakautusohjelma ja Venture Bridge -ohjelma jatkoivat sijoitustoimintaansa. Ohjelmista oli vuoden loppuun mennessä sijoitettu yhteensä 90 miljoonaa euroa.

VASTUULLISUUS Tesi on panostanut voimakkaasti vastuullisen toimintavan kehittämiseen. Vastuullisuuden ytimen muodostavat vastuullinen sijoittaminen sekä sijoituksilla aikaansaatu yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Vuoden 2021 aikana otettiin käyttöön vaikuttavuussijoittamisen teemat ja sijoitusten valmistelussa käytettävä ESG-työkalu.

Tesi jatkoi vuonna 2021 kyselytutkimuksia, joilla pyrittiin kartoittamaan koronakriisin vaikutuksia pk-yrityksiin. Tutkimuksia hyödynnettiin laajasti eri koronatoimenpiteiden suunnittelussa. Tutkimusten data on annettu vapaasti kaikkien hyödynnettäväksi. Tesin kohdeyritysten työpaikkojen määrä oli vuoden 2020 lopussa noin 40 000 ja vastaavasti yhteenlaskettu liikevaihto 6,5 miljardia euroa. Tesiä koskevassa laissa on asetettu pitkän tähtäimen kannattavuustavoite. Yhtiön tulos on ollut vuoden 2014 jälkeen voitollinen. Yhtiön tulos oli tilikaudella 338 miljoonaa euroa.

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy on yksi Euroopan johtavista tutkimus- ja teknologiaorganisaatioista. Se auttaa yrityksiä kasvamaan ja yhteiskuntaa menestymään soveltavan tutkimuksen keinoin.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Työ- ja elinkeinoministeriö

Omistuksen intressi

VTT edistää tutkimuksen ja teknologian hyödyntämistä ja kaupallistamista elinkeinoelämässä ja yhteiskunnassa.

Hallitus 31.12.2021

Pekka Tiitinen (pj), Heli Antila, Jukka Kola, Harri Leiviskä, Teemu Moisala, Erno Muuranto, Marja-Riitta Pihlman

Toimitusjohtaja: Antti Vasara

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Pandemiasta huolimatta VTT on onnistunut säilyttämään asiakkaiden luottamuksen. Käynnissä olleet asiakasprojektit ovat edenneet suunnitellusti, ja uusia sopimuksia on syntynyt merkittävästi enemmän kuin edellisvuonna.
- Kvanttitietokoneiden yhteiskehityslaboratorio (QuCoLab), johon kvanttitietokoneet sijoitetaan, valmistui kesäkuussa 2021.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	153,7	148,9
Liikevoitto	M€	16,5	13,3
Liikevoittoprosentti	%	10,7	8,9
Omavaraisuusaste	%	68,5	69,3
Nettovelkaantumisaste	%	-74,7	-73,9
Taseen loppusumma	M€	295,7	284,1
Oman pääoman tuotto	%	8,6	7,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	9,8	8,4
Osinkosuhde	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	21,3	20,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		2 130	2 103
Verojalanjälki Suomessa	M€	41,6	39,0
tCO ₂ e (Scope 1)			
tCO ₂ e (Scope 2)			
tCO ₂ e (Scope 3)			

VTT:n tavoitteena on ratkaista yhdessä asiakkaiden ja muiden tutkimuskumppaneiden kanssa aikamme suurimpia yhteiskunnallisia haasteita ja luoda siten kestävä kasvua, työpaikkoja ja

hyvinvointia. Näitä haasteita ovat ilmastonmuutos, resurssien riittävyys, yhteiskunnan kokonais-turvallisuus, teollisuuden uudistuminen sekä terveellisen elämän ja hyvinvoinnin edellytykset.

VTT:n tutkimustoiminta keskittyy strategiassa määriteltyihin systeemiin ja teknologisiin haasteisiin, joiden pohjalta kehitetään tarvittavaa maailmanluokan osaamista.

VTT edistää YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden ja EU:n digivihreän kaksoisiirtymän sekä Suomen kansallisten hiilineutraalius- ja muiden yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumista. VTT:n käynnistämät innovaatioekosysteemit kiihdyttävät energian, liikenteen, kiertotalouden ja teollisuuden uusien ratkaisujen kehittämistä laajan kumppaniverkoston kanssa. Energiamuroksen hyödyntämiseksi on luotu puhtaiden ja älykkäiden kaupunkiratkaisujen kehitysympäristön suunnitelma. Kiertotalouden erillisrahoituksella on kehitetty kiertotalouden valmiuksia muun muassa kiertotalouden ja dataratkaisujen yhdistämiseen sekä kiertotalouden arvonluonnin ja -jakamisen uusien mallien kehittämiseen

VASTUULLISUUS VTT julkaisi vastuullisuusohjelmansa. VTT identifioi haasteraamin vastaavuudet YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin ja tunnisti VTT:n kannalta keskeisimmät. Hanketason SDG-kytkösten tunnistamiseksi luotiin toimintatapa. VTT liittyi UN Global Compact -verkostoon.

Tutkimus- ja innovaatiotoimintaan liittyy keskeisesti kokeellisen tutkimus- ja teknologia-infrastruktuurin käyttö sekä demonstrointi ja pilotoitintoiminta. VTT on jatkanut investointeja pilotointi- ja tutkimusympäristöihinsä varmistaakseen huippuosaamisen jatkuvan kehittämisen.

Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)

Finnfund edistää kohdemaidensa taloudellista ja sosiaalista kehitystä rahoittamalla yksityisen sektorin hankkeita. Finnfund on kaupallista rahoitusta täydentävä riskirahoittaja ja kohdistaa pääosan rahoituksestaan matalatuloisiin ja alemman keskitulotason kehitysmaihin.

Valtion omistusosuus: 95,89 %

Omistajaohjaus: Ulkoministeriö

Omistuksen intressi

Edistää kohdemaidensa taloudellista ja sosiaalista kehitystä rahoittamalla yksityisen sektorin hankkeita.

Hallitus 31.12.2021

Robert Wihtol (pj), Helena Airaksinen (varapj), Nicholas Andersson, Jussi Haarasilta, Anu Hämäläinen, Hanna Loikkanen, Sari Nikka, Antero Toivainen

Toimitusjohtaja: Jaakko Kangasniemi

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Koronapandemia vaikeutti liiketoimintaa, irtautumiset ja rahastotuotot vähäisiä.
- Yhtiön strategia päivitettiin vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia.
- Hankevalmistelutavoitteet ylitetään selvästi, ja hankkeiden vaikuttavuustaso säilyi korkeana.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	0	0
Liikevoitto	M€	-12,5	-12,3
Liikevoittoprosentti	%	0	0
Omavaraisuusaste	%	37,3	41,7
Nettovelkaantumistas	%	123,0	107,4
Taseen loppusumma	M€	800,8	721,4
Oman pääoman tuotto	%	-4,3	-9,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,7	9,9
Osinkosuhte	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	0,6	0,4
Henkilöstö yhteensä 31.12.		83	85
Verojalanjälki Suomessa	M€	4,2	
tCO ₂ e (Scope 1)			33 999
tCO ₂ e (Scope 2)			12 223
tCO ₂ e (Scope 3)			95 753

Finnfundin tulos jäi edellisen vuoden tavoin tappiolliseksi. Yhtenä syynä tähän oli

koronapandemian jatkuminen, joka esti irtautumiset oman pääoman sijoituksista sekä yhtiöltä itseltään että sijoituskohteina olevilta rahastoilta. Useissa toimintamaissa (Etiopia, Ukraina, Myanmar) aseelliset konfliktit painoivat hankkeiden arvostuksia.

Toimintaympäristöön liittyvistä haasteista huolimatta Finnfund teki vuoden 2021 aikana 28 uutta rahoituspäätöstä, euromääräisesti yhteensä 241 miljoonaa euroa, josta peräti 44 prosenttia kohdistui vähiten kehittyneisiin maihin ja 60 prosenttia Afrikkaan. Sijoitusomaisuuden tasearvo nousi 49 miljoonalla eurolla ja oli vuoden lopussa 657 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 valtio korotti Finnfundin osakepääomaa 10 miljoonalla eurolla. Finnfund nosti myös loppuerän eli 80 miljoonaa euroa sille vuonna 2019 myönnetystä lainasta. Yhtiön ja valtion välisen tappiokorvaussitoumuksen perusteella vuoden 2021 tappioista valtiolle aiheutuu korvattavaksi pääoma 1,4 miljoonaa euroa sekä sen korot liittyen yhtiön M-Birr Ltd -sijoitukseen Etiopiassa.

VASTUULLISUUS Finnfund on monin tavoin edelläkävijä sijoitusmaailmassa vastuullisuuden osalta. Jokaiselle yhtiön investoinnille tehdään ympäristö- ja yhteiskuntavastuuarvio ja kehittämissuunnitelma. Yhtiöllä on myös kattava vastuullisuuspolitiikka, jota täydentävät erilliset linjaukset ihmisoikeuksista, sukupuolten välisestä tasa-arvosta ja verovastuullisuudesta.

Finnfundin rooli merkittävänä kehityspolitiikan toimijana on korostunut lisääntyneen rahoituksen myötä. Samalla yhtiön merkitys ilmasto-rahautuksessa on kasvanut. Sijoitusten kehitysvaikutuksia ja riskejä seurataan laajasti.

Veikkaus Oy

Veikkaus Oy:llä on yksinoikeus rahapeliin järjestämiseen Suomessa. Yhtiön tulos tilitetään kokonaisuudessaan edunsaajaministeriöille (OKM, STM, MMM), jotka jakavat varat laissa määritetyille edunsaajaryhmille.

Valtion omistusosuus: 100,0 %

Omistajaohjaus: Valtioneuvoston kanslia

Omistuksen intressi

Erityistehtävä on määritelty arpajaislaissa

Hallitus 31.12.2021

Olli-Pekka Kallasvuo, Leena Vainiomäki, Hanna Sievinen, Christian Cedercreutz, Anne Larilahti, Juha Pantzar, Pekka Hurtola

Toimitusjohtaja: Olli Sarekoski

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Pakollinen tunnistauminen hajasijoitetuilla automaateilla ja laajennetut tappiorajat tulivat voimaan.
- Arpajaislain uudistus hyväksyttiin eduskunnassa joulukuussa 2021. Uudistuksella ja lain tulkinnalla on merkittävä vaikutus yhtiön tuleviin toimintaedellytyksiin digitalisoituvassa rahapelimarkkinassa.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	1 100,1	1 260,3
Liikevoitto	M€	680,4	680,5
Liikevoittoprosentti	%	61,8	54,0
Omavaraisuusaste	%	84,5	82,4
Nettovelkaantumisaste	%	-17,1	-17,9
Taseen loppusumma	M€	1 003,4	1 032,9
Oman pääoman tuotto	%	81,7	68,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	81,8	68,3
Osinkosuhte	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	33,3	29,7
Henkilöstö yhteensä 31.12.		1 441	1 592
Verojalanjälki Suomessa	M€	126,0	220,9
tCO ₂ e (Scope 1)		568	744
tCO ₂ e (Scope 2)		2 227	1 798
tCO ₂ e (Scope 3)		42 194	47 512

Veikkauksen vuoden 2021 liikevaihto eli pelikate oli 1 100 miljoonaa euroa eli -12,7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja tulos 680 miljoonaa euroa. Pelikatteen laskuun vaikuttivat erityisesti

koronaepidemia sekä peliautomaatteihin tullut pakollinen tunnistauminen ja pakolliset tappiorajat. Suurin osa Veikkauksen peliautomaateista ja omista pelipaikoista oli alkuvuonna kiinni noin neljän kuukauden ajan. Yhtiön markkinaosuus Suomen rahapelimarkkinasta laski 74 prosenttiin eli -5 prosenttiyksikköä. Markkinaosuuden lasku tarkoittaa, että Suomen rahapeliviranomaisten valvonta kohdistuu yhä pienenevään osaan kokonaisrahapelaamisesta.

VASTUULLISUUS Vuonna 2021 Veikkaus jatkoi merkittäviä ratkaisuja vastuullisemman peliympäristön rakentamisessa. Näihin kuuluvat vuoden 2021 alusta pakollinen tunnistauminen hajasijoitetuilla automaateilla sekä syyskuussa laajennetut pakolliset tappiorajat. Tunnistautumisen myötä asiakkailta on käytössään useita pelaamisen hallinnan välineitä, jotka ehkäisevät ennalta mahdollisten peliongelmiin syntymistä. Toimenpiteillä on merkittävä alentava vaikutus sekä pelihaittoihin että tulokseen. Lisäksi Veikkaus selvitti hiilijalanjälkensä ja liittyi Science Based Targets initiative -ilmastoaloitteeseen (SBTi).

Veikkaus on teettänyt Taloustutkimuksella ongelmapelaamisen esiintyvyyteen keskittyviä laajoja väestötason kyselyitä samalla metodilla vuodesta 2017 alkaen. Vuoden 2021 kyselyn tulosten perusteella peliongelmiin esiintyvyydessä on tapahtunut merkittävää laskua. Arpajaislain uudistus astui voimaan vuoden 2022 alusta. Veikkaukselle mahdollistui uuden, yritysten väliseen kansainväliseen liiketoimintaan keskittyvän tytäryhtiön perustaminen. Valtioneuvoston kanslia myönsi luvan tytäryhtiön perustamiselle 19.1.2022.

Yleisradio Oyj

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti.

Valtion omistusosuus: 99,98 %

Omistajaohjaus: Eduskunnan valitsema hallintoneuvosto / Liikenne- ja viestintäministeriö

Omistuksen intressi

Tuoda täyden palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto ja siihen liittyvät oheis- ja lisäpalvelut jokaisen saataville.

Hallitus 31.12.2021

Matti Apunen, Paulina Ahokas, Tuomas Harpf, Kai Huotari, Sirpa Ojala, Stefan Wallin, Katri Viippola.

Toimitusjohtaja: Merja Ylä-Anttila

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT 2021

- Tarjonnan moniäänisyys, vuorovaikutus ja uudenlaiset kumppanuudet keskiössä.
- Yle Areenan käyttö kasvoi ennätyslukemiin.
- Verkkopalvelut tavoittivat 68 prosenttia kaikista yli 15-vuotiaista.

Tunnuslukuja		2021	2020
Liikevaihto	M€	499,9	487,6
Liikevoitto	M€	-5,6	8,8
Liikevoittoprosentti	%	-1,1	1,8
Omavaraisuusaste	%	36,8	38,6
Nettovelkaantumistaso	%	24,5	12,7
Taseen loppusumma	M€	372,0	368,7
Oman pääoman tuotto	%	-4,1	5,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-2,9	4,7
Osinkosuhte	%	0	0
Valtion saamat osingot	M€	0	0
Investoinnit	M€	88,0	82,5
Henkilöstö yhteensä 31.12.		3 361	3 296
Verojalanjälki Suomessa	M€	93,3	98,8
tCO ₂ e (Scope 1)		419	
tCO ₂ e (Scope 2)		20 864	
tCO ₂ e (Scope 3)			

Yle jatkoi suunnitelmallisesti panostuksia sisältöjen ja palvelujen kehitykseen, digitaaliseen uudistamiseen sekä osaamisen ja työkuulttuurin kehittämiseen strategian mukaisesti.

Koronapandemia vaati edelleen erityisjärjestelyjä ja muutosten hallintaa yhtiön toiminnassa. Yle onnistui tehtävässään kokonaisuutena hyvin, ja talous pysyi tasapainossa. Ylen hyvä digitaalinen valmius varmistui nopeasti muutokset tarjonnassa koronarajoitusten aikana sekä henkilöstön joustavan etätyöskentelyn edellisvuoden toimivia käytäntöjä hyödyntäen. Huoltovarmuuden kannalta tärkeät toiminnot sujuivat normaalisti.

Luottamus Yleen säilyi korkealla tasolla. Yle säilytti asemansa Suomen katsotuimpana ja luotetuimpana uutistoimijana. Ylen sisällöt ja palvelut tavoittivat valtaosan suomalaisista, 94 prosenttia joka viikko. Yle Areenan käyttö on korona-aikana kasvanut ennätyslukemiin. Jalkapallon EM-kilpailut ja Tokion olympialaiset tavoittivat miljoonia katsojia Ylen kanavilla.

VASTUULLISUUS Monipuoliset sisällöt ja palvelut edistävät eri väestöryhmien, alueiden, kielten ja kulttuurien elinvoimaa ja kansalaisten tasa-arvoa. Keskeisiä teemoja ovat vastuu Yle-veron tarkoituksenmukaisesta käytöstä ja rooli luovan alan työllistäjänä. Vastuullisuutta ohjaavat arvot, strategia ja eettiset periaatteet.

Yle tekee säännöllistä yhteistyötä kaupallisen median kanssa. Vuonna 2021 valmisteltiin 1.8.2022 voimaan tulevaa lakimuutosta, joka tarkentaa Ylen tehtävää julkisen palvelun media-yhtiönä. Lakimuutos pohjautuu Medialiitto ry:n Euroopan komissiolle tekemään kanteluun.

Tietolähteet ja tunnuslukujen laskentakaavat

Tämän hallituksen vuosikertomuksen liitteen 4 tiedot perustuvat julkisesti saatavilla olevaan aineistoon. Liitteeseen on pyritty valitsemaan valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston näkemyksen mukaisesti oleelliset asiat valtion osakesalkusta ja yhtiöistä. Esitettyihin arvioihin yhtiöiden osinkojen maksujen määrästä liittyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Omistajaohjausosasto analysoi yhtiöitä itsenäisesti ja ylläpitää omaa näkemystä kunkin yhtiön tilanteesta. Esitetyt tunnusluvut ovat omistajaohjausosaston laskemia alla esitettyjen laskentakaavojen mukaisesti. Tunnusluvut saattavat poiketa yhtiöiden laskemista tunnusluvuista. Erot johtuvat muun muassa siitä, mitä eriä kulloinkin sisällytetään yhtiön vertailukelpoiseen voittoon.

$$\text{Liikevoitto -\%} = \frac{\text{liikevoitto}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{oma pääoma + vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$$

$$\text{Oman pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{nettotulos}}{\text{oma pääoma (tilikauden keskiarvo)}} \times 100$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste, \%} = \frac{\text{korolliset nettovelat}}{\text{oma pääoma}} \times 100$$

$$\text{Osinkotuotto, \%} = \frac{\text{osinko/osake}}{\text{osakekurssi}} \times 100$$

$$\text{Osinkosuhte, \%} = \frac{\text{osinko/osake}}{\text{nettotulos/osake}} \times 100$$

$$\text{Koko pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{liikevoitto - verot}}{\text{taseen loppusumma keskimäärin}} \times 100$$

$$\text{Omat varat yhteensä suhteessa riskipainotettuihin eriin, \%} = \frac{\text{omat varat yhteensä}}{\text{riskipainotetut saamiset}} \times 100$$

Scope 1, 2 ja 3: Kasvihuonekaasuprotokollassa (GHG-protokolla) päästöt jaotellaan kolmeen laajuusalaan. Scope 1 -luokkaan kuuluvat yrityksen suorat päästöt, jotka syntyvät paikan päällä yrityksen oman toiminnan seurauksena. Scope 2 -luokkaan kuuluvat epäsuorat ostoenergiaan liittyvät päästöt, jotka koituvat muun muassa sähkön ja lämmön tuotannosta. Scope 3 -luokkaan kuuluvat kaikki epäsuorat päästöt, jotka koituvat tuotteiden loppukäytöstä ja tavaroiden sekä palveluiden hankinnasta.

Absoluuttiset päästöt (tCO₂e) on laskettu valtion omistusosuuksien perusteella yhtiöiden scope 1, 2, 3 -päästöjen raportoiman mukaisesti. Päästöjen raportointitaso vaihtelee yhtiöittäin.

Päästöintensiteetti/hiili-intensiteetti on laskettu valtion omistusosuuksien mukaisten yhtiöiden raportoimien päästöjen (tCO₂e) ja omistusosuuksien mukaisten liikevaihdon (milj. euroa) suhteena.

Valtion omistusosuudet ja eduskuntavaltuudet 31.12.2021

Pörssiyhtiöt	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
Anora Group Oyj	Solidium Oy	1a	19,4	0,0
Elisa Oyj	Solidium Oy	1a	10,0	0,0
Finnair Oyj	VNK	1b	55,8	50,1
Fortum Oyj	VNK	1b	50,8	50,1
Kemira Oyj	Solidium Oy	1a	10,2	0,0
Konecranes Oyj	Solidium Oy	1a	8,5	0,0
Metso Outotec Oyj	Solidium Oy	1a	14,9	0,0
Neste Oyj ¹⁾	VNK	1b	44,7	33,4
Nokia Oyj	Solidium Oy	1a	5,3	0,0
Nokian Renkaat Oyj	Solidium Oy	1a	8,8	0,0
Outokumpu Oyj	Solidium Oy	1a	15,5	0,0
Sampo Oyj	Solidium Oy	1a	6,0	0,0
SSAB	VNK	1b	6,3	0,0
Stora Enso Oyj	Solidium Oy	1a	10,7	0,0
TietoEVRY Oyj	Solidium Oy	1a	10,9	0,0
Valmet Oyj	Solidium Oy	1a	11,1	0,0
Yhteensä (lkm)		16		

1) Neste Oyj:n osakkeista 8,31 prosenttia on Ilmastorahasto Oy:n taseessa

Noteeraamattomat kaupallisesti toimivat yhtiöt	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
Arctia Oy	VNK	1b	100,0	50,1
Boreal Kasvinjalostus Oy	VNK	1b	65,0	50,1
Finavia Oyj	VNK	1b	100,0	100,0
Fingrid Oyj ²⁾	VM	1b	28,2	50,1
Gasum Oy ³⁾	VNK	1b	100,0	50,1
Gasgrid Finland Oy ⁴⁾	VM	1b	100,0	50,1
Kemijoki Oy ⁵⁾	VNK	1a	50,1	0,0
Leijona Catering Oy	VNK	1b	100,0	100,0

Noteeraamattomat kaupallisesti toimivat yhtiöt	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
Motiva Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Neova Oy	VNK	1b	50,1	33,4
Nordic Morning Group Oyj	VNK	1a	100,0	0,0
Patria Oyj	VNK	1b	50,1	50,1
Posti Group Oyj	VNK	1b	100,0	50,1
Suomen Lauttaliikenne Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Suomen Rahapaja Oy	VNK	1a	100,0	50,1
Suomen Siemenperunakeskus Oy	VNK	1b	22,0	0,0
Suomen Viljava Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Tapio Oy	VNK	1b	100,0	100,0
VR-Yhtymä Oy	VNK	1b	100,0	100,0
Yhteensä (lkm)		19		
Kaupallisesti toimivat yhteensä		35		

- 2) Huoltovarmuuskeskus 24,9 %. Valtion (ja HVK:n) yhteinen äänivaltaisuus on 70,9 %.
- 3) Valtion suora omistus 26,5 % osakkeista ja 50,2 % äänivallasta. Loput osakkeista omistaa valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö Gasonia Oy.
- 4) VM 26,5 % osakkeista ja 50,2 % äänivallasta, Suomen Kaasuverkko Oy 73,5 % osakkeista ja 49,8 % äänivallasta
- 5) Omistusmuutokset edellyttävät osakassopimuksen hyväksyntää

Erityistehtäviä hoitavat yritykset	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
A-Kruunu Oy	YM	2	100,0 %	100,0 %
Alko Oy	STM	2	100,0 %	100,0 %
OHY Arsenal Oy ⁶⁾	VM	2	100,0 %	100,0 %
Business Finland Oy ⁷⁾	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Cinia Oy	LVM	2	77,5 %	50,1 %
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy	OKM	2	70,0 %	50,1 %
DigiFinland Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
FinnHEMS Oy	STM	2	100,0 %	100,0 %
Finnpilot Pilotage Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Finnvera Oyj	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Gasonia Oy	VNK	2	99,0 %	0,0 %
Governia Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Hansel Oy	VM	2	65,0 %	50,1 %
HAUS Kehittämiskeskus Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
Hevosopisto Oy	OKM	2	25,0 %	0,0 %
Ilmastorahasto Oy	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Kuntarahoitus Oyj	VNK	2	16,0 %	0,0 %
Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Oppiva Invest Oy*	OPH	2	100,0 %	100,0 %
Pohjolan Rautatiet Oy ⁶⁾	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Solidium Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
STUK International Oy	STM	2	100,0 %	100,0 %
Suomi-rata Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Erillisverkot Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Ilmailuopisto Oy	VNK	2	98,0 %	33,4 %
Suomen Kaasuverkko Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Malmijalostus Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Teollisuussijoitus Oy	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	TEM	2	100,0 %	100,0 %

Erityistehtäviä hoitavat yritykset	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus %	Omistuksen alaraja %
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)	UM	2	93,4 %	50,1 %
Turun Tunnin Juna Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Veikkaus Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Yleisradio Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Yhteensä (lkm)		33		
Kaikki yhteensä (lkm)		68		

6) Selvitystilassa

7) Omistajaohjaus Business Finland -virastossa

* Omistajaohjaus Opetushallituksella (OPH)

LVM = Liikenne- ja viestintäministeriö

OKM = Opetus- ja kulttuuriministeriö

STM = Sosiaali- ja terveysministeriö

TEM = Työ- ja elinkeinoministeriö

UM = Ulkoasiainministeriö

VM = Valtiovarainministeriö

VNK = Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto

YM = Ympäristöministeriö

Yhtiöryhmä 1 a: Valtiolla on omistajana ainoastaan tai lähes yksinomaan vahva sijoittajaintressi. Omistajaohjausta järjestettäessä on otettava huomioon valtion omistusosuuteen liittyvä määräys- tai vaikutusvalta sekä siihen liittyvät omistajan riski ja omistukseen perustuva osallistuminen yhtiön päätöksentekoon.

Yhtiöryhmä 1 b: Vahvan sijoittajaintressin lisäksi yhtiöön liittyy strategisia intressejä, joiden vuoksi valtion on syytä pysyä toistaiseksi vahvana omistajana tai turvata muulla tavoin kyseiset strategiset intressit, jos omistusosuutta pienennetään tai omistuksesta luovutaan.

Yhtiöryhmä 2: Valtiolla on omistajana sääntelyyn tai viranomaistehtäviin liittyvä erityisintressi: yhtiöllä on valtion määrittelemä elinkeino-, yhteiskunta- tai muu poliittinen tehtävä taikka jokin muu erityisrooli.

SNELLMANINKATU 1, HELSINKI
PL 23, 00023 VALTIONEUUVOSTO
valtioneuvosto.fi
julkaisut.valtioneuvosto.fi

ISBN: 978-952-383-575-7 PDF
ISBN: 978-952-383-559-7 nid.
ISSN: 2490-0966 PDF
ISSN: 2490-0613 nid.